HET ALGEMEEN HANDELSBLAD v. N. I. wordt uitgegeven door de N. V. Publiciteitskantoor „COSMOS" en verschijnt elken dag te Semarang, behalve op Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENT per KWARTAAL bij vooruitbetaling: ƒ 7.50.
Losse nummers 15 Cts. per exemplaar. Voor ABONNEMENTEN en Advertenties wende men zich tot de administratie v. h. „ALG. HANDELSBLAD."

Heerenstraat, Semarang, (gebouw Drukkerij Benjamins), Telf. 496.

ALGEMEEN HANDELSBLAD
voor Nederlandsch-Indië

ACHTSTE JAARGANG
Directie L. & J. Goldsmann
Huistelf. Hvl. 125 en Hvl. 403.

SEMARANG,
VRIJDAG, 15 JANUARI 1932 No. 226.

Telef. Administratie, S.: 496
Tel. Red.: Kantoor Smg. 1133.
Huis Hvl. 345 en Hvl. 139

ADVERTENTIES ƒ 0.40 per regel met een minimum van 5 regels, bewijsnummer ƒ 0.10. Contractprijzen voor groote advertenties en groote cliché's volgens afzonderlijk tarief.

Een bepaalde plaats in het blad door inzenders van hunne advertenties opgegeven, wordt niet gewaarborgd.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN ƒ 0.60 p. regel; advertenties, tusschen den tekst per regel ƒ 1.— Familieberichten per aankondiging per pl. ƒ 3.—

EERSTE BLAD

Dit nummer bestaat uit DRIE bladen

DE WAPENLEVERANTIES.

Ten tweeden male is ons vaderland betrokken in een Europeesch militair schandaal; de eerste maal tijdens de beruchte Fransch-Belgische alliantie, welk schandaal door het „Utrechtsch Dagblad" ten top werd gedreven en thans door de berichten in de Fransche pers, dat Nederland kanonnen en munitie zou vervaardigen voor het Duitsche rijk.

Ondanks de zeer pertinente tegenspraak van minister Ruys de Beerenbrouck en de ernstige waarschuwing van het Amsterdamsche „Algemeen Handelsblad" gaan de Fransche bladen voort met hunne beschuldigingen.

De telegrammen van heden melden, dat de Fransche bladen na deze categorische tegenspraak zelfs nog verder gaan. De *Echo de Paris* durft zelfs te beweren, dat de Fransche leider der radicalen, Edouard Herriot, in het bezit is van een volledig dossier, terwijl een enquêteur van *Le Journal* zijn blad de stellige bewering durft te geven, dat de aanmaak geschiedt in Maartensdijk.

In korte woorden komt het dus hierop neer, dat die bladen thans in bedekte termen te kennen geven, dat de Nederlandsche minister-president gelogen heeft.

Nu echter de naam van Edouard Herriot genoemd wordt, — de leider der radicalen in Frankrijk — verschijnt deze campagne in een gansch ander licht. Het was Herriot, die steeds een politiek van onverzoenlijkheid ten opzichte van Duitschland propageerde; het was Herriot, die steeds aan het adres van Duitschland beschuldigingen lanceerde, dat Duitschland geheime legers zou hebben en op die wijze de voorwaarden van het Verdrag van Versailles ontdook. Verder was het de radicale Fransche partij, die zwaar geporteerd was voor een sterk bewapend Frankrijk en die de leger- en vlootuitgaven van Frankrijk nog meer wilde verhoogen.

Tot op zekere hoogte is het hem *niet* gelukt.

Een tweede factor maakt die lastercampagne zwaar doorzichtelijk; Frankrijk staat aan den vooravond van algemeene verkiezingen, welke in de maand Mei zullen worden gehouden. Een zware strijd kan tegemoet worden gezien tusschen de groepen, die Laval steunen en die der radicalen, welke onder leiding van Herriot staan. Zou Herriot een betere verkiezingscampagne kunnen voeren dan het Fransche volk, dat thans door de verklaring van Bruening, dat Duitschland de politieke betalingen niet meer kan voldoen, tot zwaar nationalisme overhelt, op te zweepen, met de sensatie, dat er gevaar dreigt?

Dat gevaar moet natuurlijk van de zijde van Duitschland komen.

Dit rechtstreeks te doen, heeft tot op heden niet dat succès opgeleverd, dat men verwacht had en daarom moet het langs zijkanalen komen. Die zijkanalen waren onder meer in Nederland gelegen, ook al omdat het lid van de Fransche academie van wetenschappen, Jean Rey, na een commercieel bezoek aan Nederland met het fantastische verhaal in Frankrijk terug kwam, dat de Nederlandsche constructiewerkplaatsen een groote bedrijvigheid aan den dag legden voor den aanmaak van oorlogsmateriaal bestemd voor Duitschland.

Het volgende communiqué verscheen hierop in de Fransche pers:

> **„Een financieele medewerker van een groote bankzaak te Parijs heeft zich zeer kort geleden naar Nederland begeven voor afdoening van verschillende aangelegenheden. Bij dit bezoek kreeg hij interessante mededeelingen te hooren over de bedrijvigheid, die de constructiewerkplaatsen van oorlogsmaterieel in Zweden, Denemarken en Nederland aan den dag leggen. Opdrachten van oorlogsmaterieel, gegeven door Duitschland, houden deze fabrieken aan den gang. Voor Duitschland worden daar granaten, allerhande munitie, kanonnen, affuiten enz. vervaardigd. Nederland, zegt de heer Rey, maakt granaten voor groote kanonnen. Zweden vervaardigt de kanonnen daarvoor en Denemarken de overige onderdeelen. De bestellingen worden zeer regelmatig betaald zonder eenige vertraging en de fabrikanten in deze drie landen hebben verklaard, dat deze bestellingen een belangrijke steun voor hun ondernemingen zijn. Verder leveren Italiaansche fabrikanten een groote hoeveelheid munitie van kleiner kaliber voor mitrailleuses en geweren, ook bestemd voor Duitschland."**

Onmiddellijk sprak de Nederlandsche legerleiding dit communiqué tegen en wees zelfs op de officieele cijfers van het rapport Bouillox-Lafont van 1929, waarin vermeld staat, *dat Nederland aan wapenen slechts voor een bedrag van ƒ 499.— in 1927 en voor een bedrag van ƒ 169.— in 1928 aan Duitschland leverde.*

Toch bleven de geruchten aanhouden, totdat minister-president Ruys de Beerenbrouck met zijn pertinente tegenspraak kwam.

Nu de Fransche bladen in hun lastercampagne echter zoover voortgaan, dat men onze regeering in bedekte termen voor leugenaarster uitmaakt, wordt het meer dan tijd dat men een scherpe nota aan de Fransche regeering richt, opdat eens en vooral een einde wordt gemaakt aan dit belasteren van een land, ten bate van verkiezingspropaganda van een min of meer hysterische radicale partij.

DE DUITSCHE NOODVERORDENINGEN.

Een zeer groeizame boom, welke daarentegen tot dusverre niet zeer vruchtbaar is geweest, doch steeds weer nieuwe zijtakken vertoont. Een obligatie in binnenlandsch bezit met buitenlandsche muntclausule is „buitenlandsch bezit". Een obligatie in buitenlandsch bezit met marken-clausule en Duitsche beursnoteering is binnenlandsch bezit.

door

MR. DR. F. L. STEENSTRA.

(Speciale dienst „Alg. Hbld. v. N. I.").

Toen Herr Bruening met zijn noodverordeningen-loopbaan begon dit jaar, liet hij als practicus steeds een achterdeurtje open voor een veiligen aftocht of voor een heimelijke introduceering van nieuwe bepalingen en gedachtennouveauté's.

Wat de eerste noodverordeningen dit jaar behelsden, weet ik eerlijk niet meer, maar als ik het wel heb, waren zij allen erop gericht de Duitschers aan te manen, de moeilijke tijden moedig te verdragen en te doorworstelen. Tevens behelsden zijn noodverordeningen zijdelingsche waarschuwingen tegen het nationaal-socialisme, aangezien geen socialisme nationaler kon zijn als van Herr Bruening zelve. De radiorede vóór de Volksentscheidung inzake opening van den Rijksdag, de dwang, deze rede in extenso op te nemen in de bladen, of zij voor of tegen waren, het verbod van het geven van commentaar hierop alvorens de Volksentscheidung goed en wel achter den rug was, luidden in hun geheel een vastomlijnden strijd in tegen de imitatie-Mussolinianen.

Zooals een goed schrijver met een uit diverse hoofdstukken logisch opgebouwden roman een woordkunstenaar van het schrift is, zoo is Bruening met zijn radioredevoeringen en noodverordeningen, welke oogenschijnlijk los van elkaar stonden, hoe tegenstrijdig het moge klinken, een woordkunstenaar van het woord en den daad.

Dat de bepalingen uit de diverse noodverordeningen consequenties medebrachten, welke niet te voorzien waren, is alleszins begrijpelijk doch door bovengemeld achterdeurtje behield Bruening zich steeds weder het recht voor om nieuwe bepalingen vast te stellen. Op deze wijze is door bepaling-ontduiking door het Duitsche Volk zelve een nieuwe dwangwetgeving ontstaan, waaruit men alleen schuldvrij kan blijven, door te veronderstellen, dat dit of dat zeker wel niet zal zijn toegestaan. De laatste noodverordening, welke in haar uitgebreidheid een staatsstuk was van de eerste grootte, had echter mogelijkheden voor veronderstellingen en uitleggingen overgelaten, zoodat Bruening na deze veronderstellingen gelezen te hebben, ze weder met nieuwe bepalingen kon vastleggen of tegenspreken, hetgeen hij dan ook thans heeft gedaan ten aanzien van de hypotheek- en obligatiebepalingen.

Zooals men weet, werd door de voorlaatste noodverordening de rente met ¼ verlaagd en op een minimum gebracht van 6%. De vraag bestond echter of Bruening dit recht kon laten gelden voor de diverse leeningen, welke in het buitenland waren ondergebracht. Dat men een deflatie-politiek beoogt (vermindering van de bankbiljettenomloop) en vermindering van rente-inkomsten voor het Duitsche Volk wil compenseeren met gedwongen prijsverlaging van alle producten en levensmiddelen, kan het buitenland, dat hiervan niet kan of wil profiteeren, koud laten op Siberische wijze. Bruening heeft dan ook middels de jongste noodverordening eens kort en duidelijk uiteengezet, wat wij onder buiten- en binnenlandsch bezit hebben te verstaan. Hoe hoog wij allen ook tegen de krachtprestaties van den bleeken en melancholieken kanselier mogen opzien, doet het toch zeer onsympathiek aan, dat de wereld van Duitsche schuldbriefhouders een uitlegging wordt opgedrongen, welke zeer begrijpelijk niet de hare is, en in het onredelijke ervan dubbel onrechtvaardig aandoet.

Wij hebben namelijk aan te nemen, dat een obligatie, welke voorzien is van buitenlandsche muntclausules en niet te Berlijn genoteerd, een buitenlandsch bezit is, ook al heeft een Duitscher deze obligaties in zijn bezit. Bij couponaanbieding in Berlijn wordt dus geen 25% belasting afgetrokken, hetgeen eensdeels te begrijpen is, aangezien de 25% korting bedoeld is als een tegemoetkoming aan de zwaarbelaste maatschappijen en gemeenten. Wel is zeer onverklaarbaar, dat binnenlandsche leeningen, waarbij het buitenland zeer dikwijls voor het meerendeel belang heeft, als binnenlandsch bezit wordt beschouwd, en met 25% op de rente wordt gekort ook al staat voor den houder geen compensatie hiertegenover, zooals voor den Duitschen houder. Zeer onsmakelijk doet het daarom aan, dat absoluut geen rekening is gehouden met het feit, dat de diverse Duitsche grootbanken de laatste jaren zeer intensief de buitenlandsche banken bewerkt hebben met binnenlandsche markenobligaties en pandbrieven. De adviseurs van Bruening hadden hierop kunnen wijzen en in ieder geval had deze hiermede rekening kunnen houden.

Wel zijn als buitenlandsch bezit beschouwd, gedeelten van markenleeningen, welke in hun geheel althans in een geheele serie aan buitenlandsche beurzen werden geïntroduceerd. De qualificatie „binnenlandsch bezit" was hier dan ook zeer moeilijk vol te houden.

Zeer goed zou het mogelijk geweest zijn ook de andere marken-obligaties in buitenlandsch bezit tot buitenlandsch bezit te verklaren en dus niet aan de couponbelasting van 25% te onderwerpen, indien men slechts de methode volgde, welke de Engelsche regeering o.a. gebruikt door middel van zg. affidavits. De bankier verklaart o.m. dat zijn cliënt een rasechte Hollander is van het onvervalschte soort met alle eigenschappen als Heimat-miskenning, partijlidmaatschap in het zwarte, roode of bruine enz., enz., de Duitsche Consul dient dat met een duur zegeltje te beplakken, te teekenen en de zaak zou in orde zijn. Doch goede statistici als de Duitschers zijn moeten zij wel weten, dat door het groote bezit van markenobligaties in buitenlandsche handen de 25% korting een kostbare proefneming zou zijn geworden, en derhalve zijn zij ziende blind en hoorende doof.

Miskenning schijnt een dictatoriale indiscretie te zijn, welke beleefdelijk wordt geaccepteerd.

Doch de jongste noodverordening bevat nog meer fraais en thans ten nadeele, voor zoover hiervan nog kan worden gesproken, van den Duitscher. Volgens de vorige noodverordening had de hypotheekgever (ten onrechte zegt men steeds hypothecknemer) oftewel de geldnemer het recht zijn hypotheek af te lossen met pandbrieven, welke dan à 100% moesten worden geaccepteerd door de hypotheekbanken. Hierdoor meende men de koersen der pandbrieven te kunnen steunen en het bedrijfsleven voor een deel weder op gang te krijgen. De cirkelgang van een en ander ga men voor zichzelven maar na. Voordien was het aan de beleefdheid van de hypotheekbank overgelaten pandbrieven te accepteeren of alleen baar.

Men begrijpt, dat, indien de koersen ettelijke procenten onder pari noteerden, de hypotheekbanken baar vroegen en met het ontvangen geld zelve de gedeprecieerde pandbrieven inkochten, zooals de Deutsche Rentenbank, welke voor een afgeloste hypotheek van, laat ik zeggen ƒ 10.000.—, ter beurze van Amsterdam voor nominaal ƒ 40.000.— pandbrieven inkocht. Thans is slechts aflossing met binnenlandsche obligaties toegestaan en worden buitenlandsche tranches hiervoor geweerd. Het doel denkt men te zijn een soort deviezensteun, opdat niet onnoodig kapitaal het land verlaat. Ik denk hier echter van, dat dit losse accentje weder op een logischen opbouw wacht in den economischen roman van Bruening en bedoelt is als een duidelijke scheidingslijn tusschen eigen en vreemd bezit. Met welke bedoeling dit kan geschieden, lijkt thans nog onverklaarbaar, indien men thans afgaat op de duidelijk bedoelingen van schulderkenning door den kanselier, dus ontkenning hiervan zeer waarschijnlijk lijkt.

De renteverlaging geldt in verschillende gevallen niet, zooals op leeningen van en op polissen van verzekeringsmaatschappijen, welke door hun bedrijf geen compensatie kunnen vinden hiertegen, en door renteverlaging zeer zeker in den knel zouden komen, juist omdat in Duitschland door de maatschappijen zeer veel beleend is op polissen. Dat particulieren echter in den knel komen, deert der Duitsche regeering in het geheel niet, en het zal mij benieuwen of hiertegen van Nederlandsche regeeringszijde nu eens niet een ernstig protest zal worden geuit. Of moet eerst een of ander Kamerlid vragen: „Is het den Minister bekend.....?" Ik ben benieuwd en blijf als buitenstaander in afwachting.

DE STORM VRAAGT TOL.

Twee schepen bij Gorontalo vergaan.
Geen menschenlevens te betreuren.

Aneta seint dd. heden uit Gorontalo, dat op den derden Januari jl. het m.s. „Salim", metende 25 ton, dertig mijl ten Oosten van Gorontalo verbrand en gezonken is. Door den zwaren golfslag viel de solartank stuk op den gloeikopmotor. Er waren ruim veertig opvarenden aan boord, welke allen gered werden. Het schip is niet verzekerd.

Tijdens den zwaren storm is het ss. „Tomini", te Hongkong gebouwd, varend op het traject Gorontalo — Loewoek, zestig mijl ten Zuiden van Gorontalo op het eiland Sendiri vastgeloopen. Het schip is door den zwaren golfslag lekgeslagen en vergaan. Alle opvarenden werden gered en hebben thans den vasten wal bereikt in afwachting van hun overbrenging naar Gorontalo, vermoedelijk door een gouvernementsstoomer.

Het schip is verzekerd. Het houten stoomschip „Tomini" werd te Hongkong gebouwd en bevoer sedert 1896 de Tominibocht vanuit Gorontalo.

NECROLOGIE.

Aneta seint dd. heden uit Soerabaja, dat op de afgelegen onderneming Kali Grindjing in groote eenzaamheid is overleden de administrateur Hayton. Geweldige regens beletten de overbrenging van het stoffelijk overschot, waarom het op de onderneming ter aarde werd besteld.

—o—

NAAR JAVA TERUG.

Weer 1833 koelies.

Aneta seint dd. heden uit Medan, dat de „Plancius" 1833 koelies, inclusief familieleden, medeneemt, terwijl ruim 300 personen wegens plaatsgebrek moesten achterblijven.

INZAMELING VAN GELDEN.

—o—

De tegenstand der nationalen duurt voort.

Aneta seint dd. heden uit Batavia, dat de Volksraad heden voortging met de behandeling van het ontwerp tot inzameling van gelden, waarover mr. Schrieke gisteren het antwoord der regeering gaf.

De heer Thamrin handhaaft, dat het ontwerp niet voldoet aan redelijke eischen en dient een motie in, waarin een terugname van het ontwerp verzocht wordt.

De voorzitter verklaart nader te zullen overwegen of de motie in behandeling kan komen.

De heer Wiradiatmadja verklaart, dat het bestaansrecht van het ontwerp wel is aangetoond, maar de bezwaren tegen de toepassing zijn volgens spreker niet opgeheven. Wanneer de motie-Thamrin verworpen wordt, wil spreker een amendement indienen, waarin het element openbaarheid in het ontwerp wordt aangebracht.

De heer Schrieke van het departement van Justitie meent in tweeden termijn, dat de bezwaren der tegenstanders gaan tegen de uitgebreide werkingssfeer en niet zoozeer tegen de bepalingen zelf. Het gaat hier om regelingen van politierecht en niet om strafbepalingen. Politiebevoegdheden kunnen in wettelijke bepalingen nimmer nauwkeurig omschreven worden.

De stemming omtrent het amendement brengt een staking van stemmen teweeg, nl. 26 tegen 26 stemmen.

Morgen vindt een herstemming plaats.

Vervolgens heeft plaats de behandeling van het tweede amendement-Wirjopranoto, strekkende de motiveering van het verbod verplichtend te stellen.

Mr. Schrieke verklaart, dat de regeering geen bezwaren heeft tegen dit amendement, waarna het zonder stemmen wordt aangenomen.

Vervolgens gaat men over tot de behandeling van het derde amendement-Wirjopranoto, waarin een hooger beroep uitdrukkelijk in het ontwerp zal worden ingevoegd.

Mr. Schrieke waarschuwt ernstig tegen de aanneming van dit amendement. De uitslag der stemming is 26 tegen 26 stemmen, zoodat ook ten aanzien van dit amendement morgen een herstemming zal plaats vinden.

HET BEZOEK VAN MINISTER DECKERS.

Onderzoek verdeeling defensie-post.

Aneta seint dd. heden uit Soerabaia dat volgens het „Soerabaiasch Handelsblad" inderdaad eenige reden bestaat voor het bezoek van minister Deckers aan Nederlandsch-Indië, vooral ter bespreking van den defensiepost, waarbij vooral de verdeeling der kosten van de vloot van belang is, aangezien Indië onmogelijk in staat is een verdere afbraak van de vloot te voorkomen, indien geen goede kostenverdeeling tusschen Indië en Holland tot stand komt.

DE NIEUWE LEGERCOMMANDANT.

Generaal Coster.

Aneta seint dd. heden uit Soerabaia, dat volgens het „Soer. Hbld." generaal Coster bestemd is om het volgend jaar als legercommandant op te treden, indien hij tijdens dit verblijf met verlof physiek herstelt.

DE TOESTAND TE BENGKALIS.

De jacht wordt voortgezet.

Aneta seint dd. heden uit Medan, dat de „Sumatrapost" den hoofdcommissaris Boon van Ochsee interviewde, toen deze van Bengkalis terugkeerde.

Na een nieuw bericht, dat de verzetslieden kampeerden in een bivak aan de Soengei Kedaboe, werden vier patrouilles derwaarts gezonden. Over en weer werd geschoten, waarbij een politieman in zijn zitvlak werd getroffen. De verzetslieden verdwenen echter naar het bosch. Gebleken is, dat de verzetslieden reeds zeven dagen in het bivak vertoefden en gewonden moeten hebben, daar bloed gevonden werd.

Momenteel zijn nog 45 man op jacht onder commando van commissaris van Krieken, den oud-marechaussee Niels en een bekend olifantenjager.

HET TAMANSISWO CONGRES.

Aneta seint dd. heden uit Djokja, dat gisteren het Tamansiswo congres is aangevangen. Dit is de vergadering voor nationale opvoeding, welke sedert 1931 uitgegroeid is van 60 tot 135 afdeelingen, over Java, Sumatra en Borneo verdeeld.

Besloten werd tot het opnemen van vrouwen in den hoofdraad der scholen etc.

WATERSCHAP OPAK-PROGO.

Bezuiniging leidt tot vermindering van kosten.

Aneta seint dd. heden uit Djokja, dat een bezuiniging van het waterschap Opak-Progo tot een vermindering der kosten van waterverdeeling leidde. Die kosten zijn voor de bevolking teruggebracht van 104 cents tot 62 cents voor den bouw van voedingsgewassen.

De kosten voor het ondernemingsareaal (restrictiegrond) zijn teruggebracht van 209 cents tot 123 cents; voor tabak plus bibit van 279 cents en voor suikerriet van 836 cents tot 498 cents, alles ingaande het dienstjaar 1932/1933.

—o—

INDIË'S HEIL IN 2½ UUR.

Naar het „A. I. D." uit de hoofdstad vernam, heeft Woensdag-avond een zeer belangrijk radio-telefonisch gesprek plaats gehad tusschen het departement van Financiën te Batavia en het ministerie van Koloniën in Den Haag.

Dit gesprek, dat precies twee- en-een-half uur duurde, betrof 's lands financiën in verband met de begrooting van 1932.

Er is van 10 uur n. m. tot half één vannacht gesproken.

HET BELANGRIJKSTE NIEUWS.

Telegrammen.

Door den storm zijn twee schepen nabij Gorontalo vergaan. De opvarenden werden gered. (Eerste Blad).

De Fransche pers gaat voort met het lanceeren der munitie-beschuldigingen. Herriot zou dossier in bezit hebben.

De Chineesche regeering dreigt met een moratorium, waarop de Shanghaibankiers met beslagname der douanegelden dreigden.

Yoshizawa als minister geïnstalleerd. Morgen de antwoord-nota aan Amerika.

In Amerika doen de geruchten van een tweede financieel schandaal de ronde, waarin de familie Mellon betrokken zou zijn.

Het waterschap Opak-Progo verminderde zijn tarieven. (Eerste Blad).

Het Mosul-pretroleum-vraagstuk is thans volledig opgelost door het sluiten van een overeenkomst.

De Volksraad behandelde het wetsontwerp voor de geldinzamelingen. Tot tweemaal toe staking van stemmen. (Eerste Blad.)

In Juli verwacht men, dat tusschen productie en consumptie der koffie evenwicht zal zijn gekomen.

Artikelen.

De United Press Staff-correspondent zet zijn zwerftocht door Mantsjoerije voort. (Tweede Blad).

Mr. Dr. F. L. Steenstra over de laatste noodverordeningen der regeering-Bruening. (Eerste Blad).

Onze dames-pagina. (Derde Blad).

Mr. Charles Isabeau over de Belgische chantage-systemen. (Derde Blad).

LIEFDESWERK VAN HET HEILSLEGER.

—o—

Landvoogd schenkt spontaan ƒ 1.000.

Aneta seint dd. heden uit Batavia, dat de Paketvaart op verzoek van den commandant van het Leger des Heils de Groot het oude kantoorgebouw aan de Sluisburg ter beschikking van het Leger des Heils stelde voor de oprichting van een Tehuis voor socialen arbeid. Er is plaats voor honderd bedden.

De landvoogd schonk spontaan de eerste duizend gulden, benoodigd voor de inrichting.

Er heeft zich een comité gevormd van vooraanstaande stadsgenooten als commissie van bijstand.

Het Leger des Heils doet een oproep voor verdere bijdragen, opdat het het grootsche werk tot het volvoeren der plannen voor steun aan de malaise-slachtoffers, kan uitvoeren.

DE PLANTEN- EN DIERENTUIN.

—o—

Algeheele opheffing wetenschappelijke afd. niet in bedoeling.

Aneta seint dd. heden uit den Den Haag, dat naar aanleiding van het Aneta-Haagbericht omtrent de algeheele opheffing der wetenschappelijk afdeeling van den planten-en dierentuin, de directeur van Landbouw mededeelde, dat een opheffing niet in het voornemen ligt. Waarschijnlijk wordt gedoeld op een strenge versobering der wetenschappelijke afdeeling, welke als zoodanig intact blijft. Zij wordt echter tot het uiterste besnoeid.

DE ZELFBESTUREN.

Overwegen kortingen der salarissen.

Aneta seint dd. heden uit Soerabaja, dat volgens het „Soer. Hbld." men in de Vorstenlanden in overweging heeft genomen om de salarissen der zelfbesturen verder te korten van vijf tot tien procent, ingaande Maart aanstaande.

De Sultan verzet zich hiertegen ten sterkste, wijl de salarissen reeds beneden het B. B. L.-peil zijn en niet verlaagd kunnen worden wegens de kosten verbonden aan zijn ambt en waardigheid.

DE SALARISVERMINDERING BIJ DE MARINE.

Een vergadering te Soerabaia.

Aneta seint dd. heden uit Soerabaia, dat volgens de „Ind. Crt". gisteravond in het Loge-gebouw op Toendjoengan een zeer druk bezochte vergadering van het marine-personeel onder leiding van het bestuur der marinebonden plaats vond. Onder meer werd de kwestie der salarisvermindering besproken, ten aanzien waarvan de vergadering zich vereenigde met de inzichten van het bestuur.

De bijeenkomst had een ordelijk verloop.

ONSCHULDIGEN NAAR DE GEVANGENIS.

Onderzoek naar executie van Landgerechtsvonnissen.

Aneta seint dd. heden uit Medan, dat op last van den procureur-generaal de officier van Justitie een onderzoek instelde te Siantar naar de wijze, waarop de landgerechtsvonnissen werden geëxecuteerd, hetgeen in verband staat met het feit, dat onschuldigen naar de gevangenis werden gebracht.

Het resultaat van het onderzoek is geheim.

DE OVERSTROOMING IN HET INDRAMAJOESCHE.

Treinenloop gestagneerd.

Vele dessalieden verliezen have en goed.

De enorme regenval in de geheele kustvlakte van het Regentschap Indramajoe is de oorzaak geweest, dat de verschillende rivieren, die de geweldige hoeveelheden hemelwater niet snel genoeg naar zee konden voeren, buiten hunne oevers zijn getreden lezen wij in het „Noorden".

Hier en daar werden door den zwaren druk dijkbreuken veroorzaakt. Door de overstroomingen van de Tjipanas, Tjiboeaja Pankalan, Kaliwendi, enz., zijn groote complexen sawahgronden volkomen geïnundeerd. De oppervlakte van het overstroomde gebied wordt door deskundigen op minstens 25.000—30.000 bouws geschat. In de desa Gandingan werd door den Prov. Irrigatiedienst in twee dagen niet minder dan 335 m.M. regenval geregistreerd.

De ravage aan kunstwerken zal hier vermoedelijk niet zoo groot zijn als bij bandjirs, die veroorzaakt worden door rivieren, die over een betrekkelijk klein verloop met een groot verval in zee uitloopen, waardoor door dergelijke bandjirende rivieren een geweldige kracht wordt ontwikkeld en alles onvermijdelijk wordt medegesleurd. Hiertegenover staat echter, dat het water hier in de laagvlakte langzamer wegstroomt en daardoor schade berokkent aan de te velde staande gewassen.

In het Karangampelsche steeg het water op enkele plekken tot een hoogte van 1,5 M., waardoor een tweetal desa's moesten worden ontruimd. Kaliwendi in het Djamblangsche veroorzaakte een overstrooming, die tot meer dan twee meter hoogte alles onder water zette. Hier stroomde het water gelukkig in enkele uren weg, waardoor de schade tot een minimum beperkt bleef.

De Tjimanoek heeft het tot dusverre nog gehouden en is niet buiten haar oevers getreden. Het is te hopen, dat een verdere belangrijke regenval zal uitblijven, waardoor het water gelegenheid zal krijgen naar zee af te vloeien.

De treinenloop naar Batavia ondervond Zondagmorgen stagnatie, omdat in de nabijheid van Djatibarang een aardverschuiving had plaats gevonden, die echter nog denzelden dag kon worden hersteld.

De rechtstreeksche verbindingsweg van Cheribon naar Batavia heeft van K.M. 21—25 in de richting Indramajoe twee dagen onder water gestaan, hetgeen evenwel niet van bijzonder nadeeligen invloed is geweest, omdat van dit weggedeelte het oppervlak reeds verhard is. Op 17 K.M. afstand van Indramajoe, in het Kandanghaoersche, is het slechter met den rechtstreekschen verbindingsweg naar Batavia gesteld. Naar wij vernemen, is hier over een afstand van een tweetal K.M. door het stroomende water schade toegebracht aan het wegdek. De omvang der schade is nog moeilijk vast te stellen, omdat op dit gedeelte nog alles onder water staat

Hoewel vele desalieden hun have en goed hebben verloren, zijn er geen menschenlevens te betreuren. Een twintigtal karbouwen is in deze streek omgekomen, benevens veel pluimvee.

De materieele schade aan kunstwerken, dijken, bruggen, duikers, enz,, kan nog niet worden vastgesteld, omdat alles nog onder water staat.

De verschillende suikerondernemingen in Oost-Indramajoe hebben slechts weinig last van het water ondervonden, evenals de bevolkingsaanplanten van padi. Erwas in dit gebied overigens nog maar weinig padi uitgeplant, terwijl het water hier hard zakt.

In de omgeving van Kandanghaoer en Losarang staat het water echter hoog, waardoor de padi-aanplanten volkomen geïnundeerd zijn. Hier bestaat ook weinig kans, dat het water spoedig zal wegzakken, waardoor de jonge aanplantingen zullen verstikken.

Indien verdere regenval uitblijft, zal het ergste leed spoedig geleden zijn en zal een aanvang kunnen worden gemaakt met het opnemen van de schade aan wegen en landbouwgewassen.

SALATIGA.

Gezien door een West-Java bril!

Een der lieflijke plaatsjes van Midden-Java, een oord met een goed klimaat en een goedkoopen levensstandaard, is Salatiga, schrijft een medewerker van het „Nieuws".

Sedert 1917 is Salatiga een Gemeenteraad rijk geworden en sinds de invoering van dezen autonomen Raad, kan Salatiga bogen op zeer goede en zindelijke wegen.

De Gemeenteraad, welke geen zittingsgelden ontvangt, bestaat uit 8 Europeesche, twee Inheemsche leden en een Chineesch lid. Het zijn hoofdzakelijk gepensionneerden en die bekijken de gemeente-zaak uit het gezichtspunt van een landelijke gezelligheid. Openbare gemeenteraads-vergaderingen kent Salatiga eigenlijk niet. Pro forma worden deze gehouden, doch zij duren nooit langer dan een half uur tot drie kwartier. De agenda wordt vlot afgewerkt. De Voorzitter vraagt slechts wie het woord verlangt voor punt 1, niemand, „aangenomen". Zoo gaat het met punt 2, punt 3, etc. Bij de rondvraag wordt gelegenheid gegeven om wat te vragen, doch het antwoord krijgt men wel „thuis" gestuurd.

Het is een groot gezin, dat genoeglijk onder elkander leeft.

De eigenlijke vergadering heeft binnenskamers plaats. Hier komen alle leden bijeen. Men drinkt er koffie en thee met een koekje. Men zegt tot den Voorzitter: „Zeg Van Unen...." en de Voorzitter antwoordt dan met een: „Kijk, Hoezoo,..." of „Ja, Soekarso..."

En als alles in deze huishoudelijke vergadering bekokstoofd en voor elkaar is, dan komt de officieele oproeping, de toelichting etc. Een openbare bespreking van de onderwerpen heeft nooit plaats. Zoo gaat het in het groote huisgezin Salatiga. Wij troffen in de raadszaal ook geen „publieke tribune" aan. Mogelijk, dat die onnoodig wordt geacht, daar het publiek de gemeente-zaken aan de Vroede Vaderen overlaat.

GOUV.-GENERAAL DAVIS.

Zijn bewondering voor ons land.

Naar aanleiding van de aankondiging, dat gouv.-generaal D. F. Davis zal heengaan als bestuurder van de Philippijnen, schrijft de „Java Bode":

Ook voor Ned.-Indië is het aftreden van den heer Davis niet van belang ontbloot. Nog betrekkelijk kort geleden bracht hij een bezoek aan ons land, in den loop van zijn bekende „goodwill"-cruise langs alle Oostersche landen, die onder Westersche contrôle staan. De heer Davis was een vurig bewonderaar van het Hollandsche koloniale systeem, en hij droeg Ned.-Indië een warm hart toe. Meer dan eenig ander staatsman heeft hij met zijn kruistocht door den Pacific bijgedragen tot meerdere bekendheid met ons land in de Vereenigde Staten en in Manila.

De door hem van zijn reis meegebrachte rapporten getuigen van zijn vurige bewondering voor Indië, van zijn streven om menig door de Hollanders in hun kolonie ingevoerd stelsel aan te passen aan Filippijnsche toestanden en aldaar in te voeren. Onder zijn invloed en geestkracht, slaagde hij er in ook de Filippijnsche Directeuren, die met hem de reis maakten, te overtuigen van het vele goede in het Nederlandsche systeem, en wanneer aanstonds de Wetgevende Vergadering te Manila verschillende bepalingen en wettelijke maatregelen zal afkondigen ten behoeve van land en volk der Filippijnen, dan zal men in al dit nieuwe vele kenteekenen terugvinden van het Hollandsche systeem.

Juist met het oog op de komende jaren, die meer dan ooit een nauwe samenwerking en een onderling goede verstandhouding noodig zullen maken tusschen alle in dit gedeelte van de wereld verzamelde tropische gebieden onder Westersche contrôle, valt het heengaan van den heer Davis ernstig te betreuren. Hij was een man van karakter, die rond voor zijn meening uitkwam en er geen doekjes om wond, —in het kort een man, waar men in alle opzichten houvast aan had. De waarde van het door hem bevestigde contact tusschen de Amerikaansche en Nederlandsche eilanden, mag in deze woelige dagen niet onderschat worden. Ned.-Indië wist wat het aan den heer Davis had, wat het aan den heer Roosevelt van Portorico heeft, moet nog afgewacht worden.

Weliswaar wordt de grondslag van de Amerikaansche, in de Filippijnen te voeren, politiek te Washington vastgesteld, doch de persoonlijkheid van den Gouverneur-Generaal Davis heeft veel frictie in den lande weggeruimd en een groot aantal misverstanden opgeheven. Niettemin was hij een man, die er van hield harde waarheden te zeggen, waar dit noodig was, en hij heeft zijn meening over de breedsprakigheid van de Fillippijnsche leiders en de door hen zoo geliefde holle frassen, nimmer onder stoelen of banken gestoken. Meer dan duidelijk waren bijv. zijn woorden tot de Wetgevende Vergadering, van ruim een jaar geleden, toen hij verklaarde:

„Wij kunnen niet vooruit gaan, integendeel, wij zullen achteruit gaan, tenzij wij meer inkomsten krijgen. Wij moeten een practische situatie practisch tegemoet treden.

Wij hebben meer economie noodig in onze politiek en minder politiek in onze economie.

Regeeren is in alle opzichten een practische zaak. Woorden, hoe welsprekend ook, kunnen onze problemen niet oplossen. Gezond verstand en geen fraai-klinkende frasen, zijn noodig. Waarachtige vooruitgang in een regeering wordt niet afgemeten naar abstracte theorieën, welsprekendheid en diepzinnige doctrines, maar naar een behoorlijken levens-standaard van het volk, door bevordering van de cultuur, en naar het geestelijke en physieke welzijn van het gansche volk. De omstandigheden van den gemiddelden burger, en niet alleen van de machtigen, vormen den standaard, waarnaar wij beoordeeld zullen worden".

Deze woorden, die met luid applaus in de Amerikaansche pers werden begroet, brachten een tijd lang een aanmerkelijke verkoeling in de verhouding tusschen Gouv.-Generaal Davis en de Filippino-leiders, tot wie zij in de eerste plaats gericht waren. Te lang hadden zij vrijelijk kunnen toegeven aan hun rhetorische hartstochten, dan dat zij bereid waren, critiek daarop zonder meer te slikken. Er was zelfs eenigen tijd sprake van een gespannen verhouding en er liepen geruchten, dat de heer Davis een reisje zou maken naar Washington, om persoonlijk de situatie uiteen te zetten. Dit is niet gebeurd. Met waarlijk groot staatsmanbeleid heeft de heer Davis de geheele affaire zelf uit den weg geruimd en het pleit voor hem, dat dit geschied is zonder dat op eenigerlei wijze afbreuk werd gedaan aan de vriendschappelijke verhoudingen tusschen Amerikanen en Filippino's, welke een kenmerk van zijn bestuur waren.

Is zijn aftreden een waar verlies voor de Filippijnen, ook Ned. Indië verliest in hem een warm vriend en een vurig bewonderaar. En zulk soort mannen hebben wij in de komende roerige tijden hard noodig.

DE 50 MILLE. — EEN INGEWIKKELDE KWESTIE.

De f 50.000.— van de groote loterij is gevallen op een lot, gekocht door een Chinees van Bojolali, een Chineeschen fotograaf en door de heeren B. en M. van Solo. Het kwart lot, gekocht door den heer M., mag echter nog niet uitbetaald worden, aangezien daar een zonderlinge geschiedenis aan verbonden is. Volgens de „Ind. Crt" moet de zaak zich als volgt hebben toegedragen:

M. bood indertijd zijn buurvrouw, mevrouw H., aan om voor haar een lot te koopen, wat door laatstgenoemde werd goedgevonden, mits M. het kostende eerst voor haar betaalde. Op den dag van de trekking kwam mevrouw H. bij M. thuis voor de courant om haar nummer te vergelijken. De 50 mille bleek op dat nummer te zijn gevallen, zoodat mevrouw H. de gelukkige bezitster zou zijn van 12½ mille.

M. bood toen aan om voor haar het lot te verzilveren, en deed daarbij het verzoek om van het totaal bedrag 3 mille voor zichzelf te mogen houden, aangezien hij haar „oentoeng" heeft gebracht.

Mevrouw H. stemde daarin toe en overhandigde M. het lot. Denzelfden dag verhoogde M. zijn „aandeel" van 3 mille tot 8 mille, om den volgenden dag echter te ontkennen, ooit een lot te hebben gekregen van mevrouw H., waarop een prijs is gevallen.

Mevrouw H. wist toen niet anders te doen, dan naar een advocaat te loopen, die op zijn beurt de politie met het geval in kennis stelde.

De politie zal thans moeten onderzoeken, welke bewering juist is: die van mevr. H., dat zij het lot heeft afgegeven aan M., of die van M., dat hij nooit een lot van mevrouw H. heeft ontvangen.

ERNSTIGE FRAUDE BIJ DEN SUIKERBOND.

F 12.000 middels chèque-vervalsching ontvreemd.

Inlandsche Kassier de schuldige.

In aansluiting op het Aneta-telegram van gisteren ontleenen wij het volgende aan het „Soer. Hbld".:

Bij de financieele administratie van den Suikerbond alhier is eene belangrijke fraude gepleegd, welke den Bond eene schade van f 12000 berokkent.

De fraude geschiedde door middel van vervalsching op de volgende wijze.

Het financieel beheer staat onder toezicht van den bondsvoorzitter, die onder zich heeft den heer Melger als boekhouder. Verder werkt bij de boekhouding de Inlandsche kassier Seno.

Laatstgenoemde pleegde de vervalschingen.

Wanneer b.v. de boekhouder, om kasgeld te krijgen, eene chèque afgaf, welke dan moest worden verzilverd bij een der banken, waar de Bond deposito's heeft, wist hij, na de teekening der chèque door den boekhouder, verandering te brengen in het daarop vermelde bedrag.

Als er b.v. in letters stond: „twee honderd gulden", wijzigde Seno het woord „twee" in „twaalf".

Of van „zes honderd" maakte hij „zestien honderd". Aldus was er telkens een verschil van duizend gulden.

Natuurlijk was die wijziging onmogelijk geweest, indien niet achter de woorden „twee" of „twaalf", en vóór het daarop volgende woord „honderd", zóóveel ruimte was opengelaten, dat b.v. de bijschrijving van „tien" achter „zes" kon plaats hebben.

„Inderdaad blijkt dat in het oogvallend veel ruimte was opengelaten."

Zoo is steeds gehandeld, twaalf malen in circa drie maanden, en werd de Bond voor een bedrag van f 12000 benadeeld.

Gistermorgen kwam de fraude aan het licht. Na afgifte eener chèque kreeg men bericht dat de Bond zijn deposito had overtrokken; natuurlijk volgde toen de ontdekking.

De voorzitter van den Bond stelde de zaak in handen der Justitie, die het onderzoek begon. Seno werd gearresteerd.

Deze zaak geeft aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Ten eerste blijkt uit alles, dat zoowel het financieel-administratieve werk als de contrôle daarop alles en nog wat te wenschen overlieten.

Zoo heeft blijkbaar altijd de Inlandsche kassier opdracht gekregen, de chèques uit te schrijven, hoewel dit had behooren te geschieden door den boekhouder zelf, en dan met de gebruikelijke voorzorgen tegen vervalsching, welke door ieder normaal mensch worden toegepast.

Natuurlijk wordt er dan voor gezorgd — een kind weet dit — dat er geen open ruimten in de omschrijving der bedragen worden gelaten, welke door vervalschers kunnen worden misbruikt.

Men heeft den Inlandschen kassier dus alle gelegenheid gelaten, de chèques zóó uit te schrijven, dat hij ze later gemakkelijk kon vervalschen, en dit is door den onderteekenaar der chèques — voorzitter of boekhouder? — niet opgemerkt.

Sterker nog: dit is twáálf malen niet opgemerkt.

Het is zeer ernstig, en uiterst schadelijk voor den Bond, die in deze droeve tijden, nu tientallen suikeremployé's geen bestaan hebben, het geld toch waarachtig veel beter kan gebruiken.

Zoo zijn er ernstige fouten begaan, geheel afgescheiden nog van de vraag, of door goede contrôle buiten de vorenomschreven manipulaties het kwaad niet veel eerder had moeten worden ontdekt. Indien bij de bewuste bank het saldo niet was overtrokken, had de vervalsching nog geruimen tijd kunnen worden voortgezet.

Men kan er van op aan, dat deze zaak in den Suikerbond nog allerlei gevolgen zal hebben.

IN EN DOOR DEN DIENST.

Men vestigt de aandacht van het „Bat. Nwbld". op de nagelaten betrekkingen van de Inlandsche militairen, die bij de ramp te Saroelangan — het kapseizen van den hekwieler „Ophelia" — verdronken zijn.

Deze militairen waren op dienstreis en zijn dus in en door den dienst om het leven gekomen.

Hun weduwen en kinderen zijn inmiddels naar hun geboorteplaats teruggezonden, doch van eenigen onderstand van de zijde van het gouvernement zouden zij nog niets vernomen hebben.

GENEESKUNDIGE HOOGESCHOOL.

Geslaagd voor het 2e deel candidaatsexamen de heeren: Te Tjien Giok (Poerwoasri) en Ik Sioe Go (Semarang).

SCHOOLATHLETIEK.

Door den Directeur van Onderwijs en Eeredienst, Prof. Dr. B. J. O. Schrieke, is beschikbaar gesteld een wisselprijs voor een vijfkamp, waaraan door alle middelbare scholen van West-Java (een 17 tal) met ploegen van 4 kan worden deelgenomen.

Het is nu eens niet een beker, maar iets oorspronkelijks, n.l. een discus op ware grootte, uitgevoerd in sonokeling, een mooie donkere Indische houtsoort, met alle metalen deelen uitgevoerd in zilver. De „Zilveren discus" is vervaardigd in de ateliers van de firma Cordesius te Batavia-Centrum.

De nummers van den vijfkamp zijn: 1 Discuswerpen, 2 speerwerpen, 3 Hoogspringen met aanloop, 4 Polsstokverspringen, 5 4 maal 100 M. estafette.

De wedstrijden zullen plaats hebben eens per jaar en voor het eerst te Batavia in het eerste kwartaal van 1932.

Iedere deelnemer moet aan alle nummers meedoen. Door het kiezen van de meest populaire nummers en het kleine aantal deelnemers maken ook de kleinere scholen een goede kans.

Het is wel een feit, dat de sportleeraren en alle andere sportliefhebbers tot verheugenis zal stemmen, dat juist Prof. Schrieke, die in zijne functie van Directeur van Onderwijs de lichamelijke opvoeding belangrijk besnoeide, dezen prijs gaf. Dat geeft weer moed en hoop voor de toekomst.

PANIEKSTEMMING.

Bijgeloof van Keloed-uitbarsting.

De correspondent van het „S. H." schrijft:

In den nacht van Zaterdag op Zondag j.l. verkeerde de bevolking van kampong Madoera te Blitar omstreeks half drie in een paniek; men was in de meening, dat de Keloed weer zou gaan werken. Met alle hebben en houden trok een aantal inwoners naar het hooger gelegen Gebang. Pas toen de dag aangebroken was, keerden deze lieden terug. Een oude Madoerees heeft bij dat uitstapje den dood gevonden: van schrik kreeg hij een hartverlamming.

Hoewel dergelijke plaatselijke paniekjes wel eens meer voorkomen, hebben wij in verband met fantastische geruchten die in andere plaatsen liepen over honderden dooden in Blitar, vernielde spoorwegen enz. geïnformeerd, wat er eigenlijk aan de hand was.

Wij vernamen, dat bijgeloof de oorzaak van deze paniek was. De eruptie van 1901 heeft plaats gehad op een Donderdag-Wagé, die van 1919 op een Dinsdag-Kliwon en nu heeft men uitgerekend, dat de eerstvolgende uitbarsting zou plaats hebben in een nacht van Zaterdag op Zondag-Pon. Dat zou dan verleden Zaterdagnacht geweest zijn. Het was toen bovendien zeer donker (nieuwe maan) met zwaar bewolkte lucht. Ook de wind was sterker dan gewoonlijk. In de angststemming heeft iemand „lahar, lahar" geroepen, waarop een algemeen sauve qui peut ontstond.

Met den Keloet is echter in het geheel niets aan de hand. De vulkaan en krater worden voortdurend geobserveerd en er doet zich geen enkel verontrustend of buitengewoon verschijnsel voor. Bovendien hebben de inlandsche bestuursambtenaren en desahoofden van de gevaarlijk-gelegen streken als Ponggok, Srengat, Oedanawoe, Sanankoelon, Nglegok enz. na de ramp in 1919 uitvoerige instructies, hoe te handelen bij een uitbarsting. Iedere maand worden deze ambtenaren schriftelijk aan die instructies herinnerd.

Onrust duurt voort.

Om de heerschende onrust te bezweren, trof de Regent van Blitar nog de volgende maatregelen: de bovengenoemde Inlandsche B. B.-ambtenaren krengen opdracht, zich persoonlijk te overtuigen, dat de toestand normaal is bij den krater om te dien aanzien de bevolking in hun ressort, gerust te stellen.

Binnen weinige dagen zal de Regent of de Patih op een samenkomst met desa hoofden en enkele ouderen, die het vertrouwen der bevolking hebben, in de kampongs Kaoeman en Kepandjen-Lor een gemoedelijke causerie over den Keloet en zijn vorige erupties houden. Mocht ook daarna de rust een het vertrouwen nog niet terugkeeren, dan zal een uit kamponglieden samengestelde deputatie onder leiding van een Kijahi zich naar den krater begeven, om met eigen oogen zich te overtuigen van den onschuldigen toestand.

LEED DER EENZAAMHEID.

Administrateur van Kali-Grindjing overleden.

De correspondent van het „Soer. Hbld." meldt uit Blitar:

Na een ziekte van slechts enkele dagen, overleed, vermoedelijk aan een aanval van malaria tropica, op zijn afgelegen onderneming de heer Hayton, administrateur van Kali-Grindjing. De heer Hayton leefde zeer eenzaam en schijnt het niet noodig gevonden te hebben, geneeskundige hulp in te roepen.

Toen zijn dood bekend werd, heeft de mantripolitie van Selopero onmiddellijk het hoofd van plaatselijk bestuur op de hoogte gebracht, die alle mogelijke moeite gedaan heeft, eventueele bloedverwanten van den overledene op te sporen, maar hij heeft niemand kunnen vinden.

De Gouvernements-Indisch arts Soemantri heeft zich na ontvangst van het doodsbericht naar Kali-Grindjing begeven, om de doodsoorzaak vast te stellen. De geweldige regens van de laatste dagen hadden den weg echter op verschillende gedeelten volkomen onberijdbaar gemaakt, zoodat de arts heele einden te voet moest afleggen.

Het stoffelijk overschot kon dus niet vervoerd worden, zoodat de Assistent-Resident van Blitar toestemming gegeven heeft het op de onderneming ter aarde te bestellen. Een van de voorgangers van den heer Hayton is daar ook begraven.

NEDERLAND-EXPRESS.

Genua—Holland.

Het ms. CHRISTIAAN HUYGENS dd. 23 Dec. 1931 van Batavia vertrokken, arriveerde te Genua 12 Januari 1932 7 uur v. m.

Passagiers, die per „Nederland-Express" doorreisden arriveerden 13 Januari te den Haag 9.49 v.m., Amsterdam 9.15 v.m. en Rotterdam 10.01.

BRITSCHE KRUISER „KENT" TE PRIOK VERWACHT.

In aansluiting aan het Aneta-telegram, dat de KENT einde Januari te Priok verwacht wordt, vernemen wij nog nader, dat deze oorlogsbodem behoort tot de klasse der z.g. Washingtonkruisers en een standaardwaterverplaatsing heeft van 10.000 ton. De bewapening bestaat o.a. uit 8 kns. van 20 cm. 4 kns. van 10 cm. anti-lucht en 8 torpedo-kns. van 53 cm. Het schip bereikte bij de proeftochten een snelheid van 31.5 zeemijlen. De bemanning bestaat uit ± 700 koppen.

DE AUTONOMIE DER WATERSCHAPPEN.

Onze red. te Djokja schrijft:

Naar wij uit goede bron vernemen, zal binnenkort een conferentie plaats vinden tusschen de beide gouverneurs der Vorstenlanden, de drie betrokken residenten, die tevens voorzitter van een waterschap zijn en het hoofd van het C.W. K., hoofdingenieur Moens, ter bespreking van het schrijven van den Landvoogd aan de beide gouverneurs inzake de aan de waterschappen te verleenen autonomie.

De waterschappen zelf zijn van dit schrijven nog niet officieel in kennis gesteld, aangezien de goedkeuring van het waterreglement der waterschappen van de gouverneurs afhangt en deze kwestie dus eerst als Bestuurskwestie wordt behandeld.

DE CONTRIBUTIëN VOOR PENSIOENEN EN W. W.-FONDS.

Onze red. te Djokja schrijft:

De Directeur van Financiën zond dd. 11 Januari een rondschrijven uit, waarin wordt medegedeeld, dat de Regeering heeft beslist, dat de over non-activiteitstractementen, wachtgelden en onderstanden bij wijze van wachtgeld verschuldigde contributiën ten behoeve van de burgerlijke pensioenen en het civiel Weduwen- en Weezenfonds, instede van over de volle bedragen dier inkomsten, zooals tot dusverre ten onrechte is geschied, behooren te worden berekend over de verminderde bedragen dier inkomsten.

In verband hiermede zullen de sedert 1 Juli 1931 (datum der 5-%-korting) te veel berekende contributiën aan rechthebbenden moeten worden gerestitueerd.

Voorts zullen in den vervolge de tot 90% verminderde non-activiteitstractementen, wachtgelden en onderstanden bij wijze van wachtgeld den grondslag vormen voor toepassing van de ondervolgende voorschriften:

1. de regeling nopens de korting op de van landswege genoten wordende inkomsten van koloniale landsdienaren en gewezen koloniale landsdienaren ten behoeve hunner echtgenooten of gescheiden echtgenooten en hunne kinderen.
2. de voorschriften betr. de uitkeering van geldelijke tegemoetkoming voor nagelaten betrekkingen van overleden landsdienaren.
3. de voorschriften nopens delegatiën.
4. de regeling inzake de compensatie met betrekking tot schulden aan den lande.
5. de alg. voorschriften op het verleenen van voorschotten op te verdienen inkomsten aan landsdienaren.
6. de bijzondere voorschriften nopens de verleening van voorschotten aan bedrijven van het dep. G. B. en aan diensten en ondernemingen van het dep. van L. N. en H., op dagen maandgelders, aan de tot den dienst der S.S. behoorende landsdienaren en andere personen, aan het personeel voor de bediening van stoomsleepbooten en laadprauwen van de Bankatinwinning, aan het werkplaatspersoneel van de Zuid-Sumatraspoor, de S.S. ter Westkust en der Atjeh-tram.
7. de standplaatstoelagen-regeling.
8. de regeling betreffende de verzekering op geneeskundige behandeling en verstrekking van genees- en verbandmiddelen van landswege voor bepaalde groepen van landsdienaren;
9. de regeling nopens te verleenen tegemoetkoming aan landsdienaren in de kosten van geneesk. behandeling en verpleging.
10. de regeling betreffende de kosten van verpleging in gouv. burg. zieken-inrichtingen.

In verband met het vorenstaande worden voortaan niet de integrale, doch de sedert 1 Januari 1932 tot 90% teruggebrachte non-activiteitstractementen, wachtgelden en onderstanden bij wijze van wachtgeld ten laste van de betrekkelijke artikelen der begrooting vereffend als bepaald voor de verlofssalarissen.

Redres van de reeds plaats gehad hebbende onjuiste boekingen of inhouding met uitzondering van de bovenbedoelde kan achterwege blijven.

PET AF!

In de „Soebang Weekly" van 8 dezer wordt in een „losse krabbel" van een verlofganger het volgende opgemerkt:

„We hebben hier aan boord drie zendelingen, waarvan er twee van verlof terugkeeren terwijl de derde het voor hem nog onbekende tegemoet gaat.

Een van deze heeren heeft er reeds 47 Indische jaren op zitten en was in geen 21 jaar in Europa geweest! En de ander ging zich levend begraven op een afgelegen tempat op Nieuw-Guinea, zóó afgelegen, dat de dichtstbijzijnde Europeaan nog altijd een dikke 700 K.M. van hem vandaan zit. Die zullen dus zoo gauw geen ruzie krijgen!

Maar alle gekheid op een stokje, we praten nu wel eens over Soebang alsof we diep in het binnenland zitten, maar als je dan toch zulke dingen hoort, dan houd je je maar gauw stil en bent meteen met je lot verzoend.

Dan zitten we hier op een goed uur van Bandoeng, met een dikke honderd Europeanen om ons heen, met een mooie Soos en elken Zaterdagavond film (al is het dikwijls dan niet veel!), met een dokter bij de hand en een voetbalveld en tennisbanen, met waterleiding in huis, electrisch licht en weet ik wat al meer voor gerieflijkheden, toch nog zoo beroerd niet!

Zevenhonderd Kilometer in de jungle van Nieuw-Guinea.... petje af voor zulke pioniers!

KOERSEN.

De uitwerking van de depressie vertoont zich wel het scherpst op de beurs! De fin.-redacteur van het „Nieuws" maakte het volgende staatje van koersen eind 1929, 1930 en 1931. Het staatje spreekt voor zichzelf:

		Koersen te Amsterdam op		
		30/12 '29	30/12 '30	30/12 '31
4½ pCt.	Indië 1926	96	97	76¼
5 „	Indië 1923 A	101	100¼	80
6 „	Indië 1922 A $	101¼	101½	86¾
6 „	Indië 1921 C £	103¾	103⅜	57
Cert.	Factorij	166½	137	75
„	Escompto	84⅜	68½	40
Aand.	N. I. Handelb.	154¾	110½	59
„	Kol. Bank	216¾	123	58
„	N. Schpv. Unie	186¾	116¾	63
„	K. P. M.	210½	152	113
„	J. C. J. L.	94	64	34
„	Sem. Stoomb.	270	133	97
„	Internatio	267	188¼	106
„	Lindeteves	145⅛	90	62
„	Philips	462	161½	89
„	Unilever	317½	170	90
„	A. K. U.	118½	44¾	38
„	Acoustiek	123	78	10½
„	Kon. Olie	396¾	280	113
„	Alg. Exploratie	164¾	85	61
„	H. V. A.	570	311¾	185
„	Vorstenlanden	145	88	40
„	A'dam Rubber	155¾	96½	45
„	Deli Mij.	339½	215	170
„	Senembah	394	236¼	190
„	Deli Bat. Mij.	372	218½	130
Cert.	Cities Service doll.	27⅛ d.	15½ d.	6
Aand.	N. I. Spoor	227¾	146¾	64
„	Sem. Cheribon	144	100	28
„	Nat. Gas	238	201½	165
„	Nat. Aniem	315½	220½	165
„	Poerworedjo	63½	18⅝	6
„	Basilam	80	25	16
„	Redjang Lebong	116	61	62

SEMARANG EN OMSTREKEN

DE GE-„SPATTE" WATERLEIDINGBUIS.

Morgen normaal.

Gisterenmiddag, te ongeveer vier uur, is de dienst van Gemeentewerken gereed gekomen met het voorloopig herstel van de hoofdbuis der Semarangsche waterleiding, die even voorbij Srondol door een aardschuiving aan den oever van de Kali Garang „gespat" was.

Zooals we gisteren reeds gemeld hebben, zijn door de werking van den grond enkele deelen van de buis uit elkaar geschoven, waarbij een der verbindingsmoffen stuksprong.

De buizen zelf — die van staal zijn — bleken tegen de grondwerking voldoende bestand.

Gisterenmorgen vroeg ving men met eenige ploegen koelies het herstelwerk aan, dat bestond in het ontgraven van den buis, het maken van een nieuwen sleuf, waarna de buisdeelen weer in elkaar geschoven werden en de uiteinden in de verbindingsmoffen werden getrokken.

Toen dit eenmaal was gebeurd, heeft men aan de zijde, waar de verzakking had plaatsgegrepen, met behulp van keien, vlechtwerk en bamboe's de buis zoo goed mogelijk vastgezet, terwijl op de zwakste plek de buis nog aan den bok is blijven hangen.

Toen eenmaal de buis was hersteld, werd de leiding op gebruikelijke wijze doorgespoeld, waarna Semarang weer van water werd voorzien.

Gisteren was de druk op de waterleiding nog gering, omdat de reservoirs nog gevuld moesten worden. Ook heden had men op tweede verdiepingen nog geen water, maar tegen den avond zal dit euvel geheel ondervangen zijn, omdat men dan de reservoirs heeft gevuld en de druk opgevoerd kan worden.

Heden werd de arbeid nabij de plaats van den buisbreuk nog voortgezet. Men heeft gisteren de verbindingsmoffen voorloopig gedicht, maar deze moeten nog geïsoleerd worden.

Voorts moet de grond, waarin de buis ligt, nog zorgvuldig aangestampt worden, terwijl men reeds overweegt een permanente versterking over circa 25 meter lengte op deze plaats te maken, ten einde zich veilig te stellen tegen eventueele nieuwe verschuivingen.

Men deelde ons tenslotte van de zijde der waterleiding mede, dat morgen de watertoestand van Semarang weer geheel normaal zou zijn.

DE ZUSTERMAATSCHAPPIJEN.

December-opbrengsten.

Wij ontvingen de volgende opgave van de bruto-opbrengsten der Zuster-tramweg-maatschappijen over de maand December 1931, vergeleken bij dezelfde maand van het vorig jaar:

	1930 Definitief	194,1 Voorloopig
Sem.-Joana St.-Mij.	f 262.500.—	f 206.400.—
Oost-Java St.-Mij.	„ 121.000.—	„ 86.700.—
Serajoedal St.-Mij.	„ 76.400.—	„ 49.200.—
Sem.-Cher. St.-Mij.	„ 326.500.—	„ 244.800.—

HET WATER TE SEMARANG.

Gevolgen merkbaar!

Reeds begint geheel Semarang de gevolgen te bemerken van een week regen. Nagenoeg alle daken lekken: er zijn vele solied-gebouwde huizen, die ondanks hun soliede constructie de onaangenaamste lekkage's vertoonen.

Die lekkage geeft veel ongerief, maar er is voor dat alles een troost: er is niets aan te doen.

Door de aanhoudende regens zijn de dakpannen geheel doortrokken van water en beginnen zij aan de binnenzijde te transpireeren, bovendien jaagt de wind het regenwater tusschen de pannen en tezamen vormt dit regenwater met het transpiratievocht van de pannen het lekwater, dat het ons thans zoo lastig maakt. Waarschijnlijk zal bij het aanbreken van enkele droge dagen deze lekkerij vanzelf ophouden en behoeft men geen speciale kosten te maken voor het raadplegen van aannemers en huizenreparateurs, die overigens in deze dagen handen te kort komen.

Wij vernamen, dat men bij den Landsgebouwendienst een extra ploeg werkvolk in dienst heeft genomen voor het nazien van de lekkage's aan landsgebouwen!

Wegverzakking.

Toen hedenmorgen een aantal forensen naar Semarang kwamen, bemerkten zij juist op den top van den grooten Gombel een beginnende wegverzakking.

Over een lengte van circa acht meter was de Noordzijde van den weg verzakt. De verzakking vormde een driehoek, waarvan de basis juist in het midden van den weg lag.

Men heeft direct het verkeer over de Zuidzijde van den weg geleid, terwijl een ploeg gemeente-werklieden aanving met het herstel van het bedreigde weggedeelte.

Brievenbus omgevallen.

Tengevolge van de uitspoeling, welke op Boeloe plaats had door de heftige regens, is een brievenbus omgevallen. De bus werd hedenmorgen weder opgezet.

C. B. Z.-bandjir.

Gisterenmorgen heeft het in de gemeentelijke afvoerleiding, die over het C.B.Z.-terrein loopt, formeel gebandjird. Een geweldige hoeveelheid water bruiste door de leiding en sloeg over een lengte van 80 meter flinke stukken grond weg. Gedurende eenigen tijd bestond de vrees, dat de overloop naar den C.B.Z.-keuken door het water weggespoeld zou worden. Men heeft nog bijtijds maatregelen kunnen nemen om dit te verhinderen.

De scholen.

Van verschillende zijden bereiken ons klachten over de toegangen tot de scholen. Zoo deelde men ons mede dat de toegang tot de eerste school A door water en modder onbegaanbaar was, terwijl de scholen aan den Siwallan weg — nabij de Hoogenraadslaan — midden in het water staan.

De waterstand.

Van deskundige zijde vernamen wij, dat in den nacht van 13 op 14 Januari boven Semarang — volgens den stand van de regenmeters — ongeveer 3000 M3 water is gevallen.

Deze enorme hoeveelheid water kon slechts ten deele door de afvoerleidingen verwerkt worden. Den geheelen dag hebben gisteren de particuliere landerijen aan de Hoogenraadslaan enz. blank gestaan, terwijl op sommige punten het water op de Hoogenraadslaan stroomde. Hedennacht heeft het ook weer flink geregend, maar dank zij de verhoogde afvoer van de Semarangrivier was de waterstand aanmerkelijk lager dan gisteren.

Toch stonden heden in de buurt van Tawang nog verscheidene huizen in het water en kon men aan den Deli-weg met auto's ter vischvangst gaan.

Sluis geopend.

Gisteren maakten wij reeds melding van de pogingen, welke door den burgemeester werden aangewend om de sluis, welke de Kali Baroe van de Kali Semarang scheidt, geopend te krijgen opdat het water van de Kali Semarang sneller naar zee zou kunnen stroomen.

De havendirectie heeft oogenblikkelijk het verzoek van den burgemeester in overweging genomen. Nog gisterenmiddag werd getracht de schutsluis te openen, maar de waterdruk was zoo sterk, dat men daarin niet slaagde.

Hedennacht, toen de waterstand tusschen de kali Semarang en de kali Baroe vrijwel gelijk was, poogde men opnieuw de sluis te openen, maar zonder resultaat. Tenslotte slaagde men er hedenmorgen half elf met behulp van zware takels in, de sluisdeuren op te heffen en kon het water van de kali Semarang door het havenkanaal naar zee.

Oogenblikkelijk ontstond er in het havenkanaal een zeer felle stroom en een enorme hoeveelheid water vloeide naar zee. In anderhalf uur tijd zakte het water van de Kali Semarang niet minder dan 80 cM. Toen echter het vuile slibwater uit de Kali Lama in het havenkanaal begon te stroomen, achtte de havendirectie het niet langer verantwoord de schutsluis geopend te laten. Te ongeveer half een hedenmiddag werd de sluis gesloten, omdat men een aanslibbing van het havenkanaal wenschte te voorkomen.

OOST-JAVA BIOSCOPE.

New Moon.

Evenals in „The Rogue song" heeft Lawrence Tibett in de film „New Moon" welke deze week in de „OOST-JAVA" draait, zijn rol meesterlijk weergegeven Zooals men wel zal weten is dit trilbeeld gemaakt naar de gelijknamige operette „New Moon"; op de vele haast niet te genieten Amerikaansche operettes maakt ze een uitzondering, want de film „New Moon", welke we gisteravond zagen, is een juweeltje: zij werd door de artiesten op sublieme wijze voor het voetlicht gebracht.

We hebben genoten van spel en zang van Lawrence Tibett, van zijn snoezige „leading lady" Grace Moore, die we reeds eerder leerden kennen. Beide operazangers gaven zich geheel en hun mooie geschoolde stemmen pasten goed bij elkaar. Wij hebben ook genoten van de koorzang der andere medespelenden, alsmede van de enscèneering, die tot in de puntjes verzorgd is.

Is het noodig nog meer over deze film te zeggen? Wij gelooven te kunnen volstaan met het bovenstaande en een ieder, die van mooie muziek en goed tooneelspel houdt, kunnen wij den raad geven deze rolprent niet te missen.

KERKBERICHTEN.

Prot. Kerk.

Semarang (Heerenstraat).

17 Januari v.m. 9½ uur Ds. Lindeijer „Jerzu en de zockende menschheid".

17 Januari v.m. 7½ uur H. A. Warouw. Maleische dienst.

Djatingaleh.

17 Januari v.m. 7½ uur D. Timesela. Maleische dienst.

Pekalongan.

17 Januari n.m. 7 uur H.A. Warouw. Maleische dienst.

HEINEKEN'S BIER.

Bij de bespreking der kalender van de Heineken's brouwerijen vermeldden wij abusievelijk, dat de firma Reiss & Co. agente was. Dit moet zijn de Handelsver. „Oost-Indië." De fout zij hierdoor hersteld.

VERTREK A. J. DE MUNTER.

Inspecteur L. O.

Naar wij vernemen heeft de heer A.J. de Munter, die sedert 1927 te Semarang is geplaatst als inspecteur van het Westersch l.o., hoofd van het 5de ressort, tegen ultimo April pensioen aangevraagd.

De heer de Munter, die thans 57 jaren oud is, kwam in het jaar 1904 uit als onderwijzer 3e klasse met hoofdacte.

Hij werd geplaatst te Soemenep op Madoera. Vandaar ging hij in 1906 naar Soekaboemi om in 1908 als onderwijzer tweede klasse aan het hoofd geplaatst te worden van de Europeesche school te Poerwakarta.

Na in het jaar 1913 belast te zijn geweest met de leiding van de Europeesche school te Sabang, ging de heer de Munter in het jaar 1914 voor het eerst met Europeesch verlof. Na zijn terugkeer in Mei 1915 werd hij geplaatst te Solo, waar hij nog hetzelfde jaar benoemd werd tot hoofd van de Mangkoenegara-school. Een jaar later werd hij in dezelfde functie bevorderd tot onderwijzer 1ste klasse.

In het jaar 1921 werd de heer de Munter benoemd tot adj.-inspecteur bij het Holl.-Inl. onderwijs en geplaatst te Weltevreden. Reeds in 1922 volgde zijn benoeming tot plaatsvervangend inspecteur te Bandoeng in de 2de afdeeling.

Na terugkeer van zijn tweede Europeesch verlof in April 1926 werd de heer Munter geplaatst te Tomohon (Celebes) als inspecteur bij het Europeesch L. O. 4de afdeeling.

Bij de reorganisatie van de onderwijsinspectie's in het jaar 1927 werd aan den heer Munter het vijfde ressort toegewezen met Semarang als standplaats.

Het ligt in de bedoeling van den heer de Munter in Mei a. s. voorgoed te repatrieeren na bijna dertig jaren Indischen dienst.

AFSCHEID Dr. WYCHERS BOELEN.

De Geneeskundige Kring te Semarang bood Woensdagavond een afscheidsdiner aan den vertrekkenden secretaris dr. Wijchers Boelen aan.

DE ZAAK-DIETZEL.

Ontslag gehandhaafd.

Men zal zich de bekende Mlaten-schoolkwestie herinneren, die de Semarangsche gemoederen ruim een jaar geleden in beroering bracht. Als gevolg van deze kwstie werd aan het waarnemend Schoolhoofd, mej. v.d.M. ontslag verleend, terwijl ook de heer Dietzel, die tijdens de schoolkwestie met verlof in Europa vertoefde, na terugkeer van dat verlof werd geschorst als schoolhoofd.

De heer Dietzel is tegen deze schorsing en zijn ontslag in verzet gekomen.

Hij vroeg een scheidsgerecht aan, dat over de rechtmatigheid van het ontslag zou oordeelen.

In dat scheidsgerecht namen zitting de heeren Bertsch, ass. res., de Munter, inspecteur l.o., en mr. Boelen, advocaat.

Dat scheidsgerecht heeft in de laatste weken verscheidene malen vergaderd en een grondige studie van de ontslagkwestie gemaakt. Gisteravond hield het scheidsgerecht zijn slotzitting, waarin de uitspraak werd gedaan, dat het ontslag van den heer Dietzel moest worden gehandhaafd en zijn beroep derhalve werd verworpen.

DE WEGEN ROND SEMARANG.

Voorzoover wij hedenochtend vernamen, is de waterstand op den weg Semarang — Poerwodadi nog steeds circa 1 meter, zoodat alle verkeer onmogelijk is.

Het verkeer op den weg naar Kendal is gisteren gedurende eenigen tijd gestremd geweest. Ofschoon er hedenmorgen zoowel te Djerakah als Kendal nog water op den weg stond, was verkeer mogelijk.

Het verkeer Semarang — Welahan is nog steeds gestremd, terwijl op den weg Semarang — Koedoes nog circa 40 cM. water staat.

De Semarang-Joana heeft haar busdienst in verband daarmee gestopt, maar het tramverkeer heeft gewoon voortgang. Voorts vernamen, wij dat de weg Patjangaän—Welahan niet alleen onder water staat, maar dat stukken van dezen weg geheel zijn weggeslagen, zoodat deze weg gevaarlijk is voor elk verkeer. Het water staat hier 60 cM. hoog.

De N. I. S.

De N.I.S. heeft sedert eenige dagen nadeelen van het water ondervonden op haar lijn Soerabaja—Semarang.

Nabij Goeboeg—Gabahan ontstond een kleine stremming, waaraan des nachts werd gewerkt. In verband daarmee werd de ochtendtrein over Goendih geleid. De stremming is thans geheel opgeheven.

VAN DEN WATERKANT.

De blauwe vlag.

Het is met de blauwe vlag op de reede een spelletje van Ups and Downs. Hedenmorgen bij daglicht ging de blauwe vlag op en was er dus op de reede „onwerkbaar" weer.

Te ongeveer half elf ging de vlag neer en vertrok een sleepboot van het Prauwenveer naar buiten om de toestand van de zee op te nemen. Men achtte echter den zeegang van dien aard, dat besloten werd de prauwen niet te laten uitvaren.

Toen te ongeveer half een de kracht van den wind toenam, werd weer de blanwe vlag geheschen, maar te ongeveer een uur ging het gevreesde object alweer neer en liet het weder zich tamelijk rustig aanzien.

De 1300 tons K.P.M.'er „Generaal van Swieten", die gewoonlijk in het havenbassin aan de kade komt, kreeg ditmaal van de K.P.M.-leiding opdracht buitengaats te blijven, daar men de diepte in den havenmond niet vertrouwde.

Hedenmiddag lag de „Van Swieten" nog voor, terwijl het schip geen verbinding met den wal kon krijgen. Vermoedelijk zal het hedenavond doorvaren naar Soerabaia.

Heden vertrok eveneens zonder lading de „Nam Young," terwijl hedenmiddag ook de „Halle" zou afvaren.

Vermoedelijk zal de pakketboot „Van Swoll" en het s.s. „Panama Maru" hedenavond dit voorbeeld volgen.

Voor de Semarangsche stuwadoors en voor allen, die belang hebben bij een levendig havenverkeer, beteekent de afgeloopen week een niet onaanzienlijke financieële schade.

BRONCAPTEERING KALIDOH.

Vertraagd.

De broncapteering te Kalidoh, welke aan de Semarangsche waterleiding de zoozeer noodige aanvulling van water zal geven, vlot in de laatste dagen niet bijzonder. Men heeft bij het uitgraven van de bron slechts tendeele een padaslaag gevonden, waarop men de bronmuren kan optrekken. Voor een deel zullen dus de muren geplaatst moeten worden op weekere grondformatie's en de vraag is daarbij gerezen, of de geologische structuur van den grond zoodanig was, dat het zonder gevaar voor het indringen van het gewone grondzak-water kon geschieden, terwijl bovendien een onderzoek naar de zuiverheid van dit grondzakwater moest worden ingesteld.

Kort geleden hebben daarom een geoloog en een medicus een bezoek aan de capteering gebracht. Het oordeel van den geoloog luidde vrij gunstig, maar men wacht nog op zijn definitieve rapport, terwijl de medicus nog bezig is met verrichten van de zakwaterproeven.

Het is begrijpelijk, dat het gemeentebestuur voor alles zekerheid wil hebben dat het bronwater van de Kalidoh niet reeds in den aanvang verontreinigd wordt. Mocht het grondwater inderdaad in de bron kunnen doordringen en zou dat water schadelijke bestanddeelen of organismen bevatten, dan zou de gemeente maatregelen moeten treffen om op afdoende wijze in deze gebreken te voorzien.

Intusschen is de technische dienst van gemeentewerken begonnen met bouwen van de stuw in de Kali Garang, welke de sawah's, die eertijds door de Kalidoh werden bevloeid, van het noodige water zullen voorzien.

DE COMPTABILITEIT.

Nader kan worden gemeld, dat het comptabiliteitskantoor te Djokja vanaf den 18en dezer zal worden gesloten en overgebracht naar Semarang.

FINANCIEEL-EN HANDELS-NIEUWS

COPRAH.

Londen, 14 Jan. *(Aneta-Reuter).*

Coprah noteerde heden voor Jan.-afscheep 15 pond 5 sh verkoopers.

RUBBER.

New-York, 14 Jan. (Reut. Comm. Serv. v. Aneta).

Slotnoteeringen:		heden	Vorige not.
Sheet spot	koop.	4⅝	4 11/16
	verk.	4¾	4¾
April-Juni	koop.	4⅞	4 15/16
	verk.	5	5

Markt was lusteloos.

WISSELKOERSEN.

Amsterdam, 14 Jan. *(Aneta).*

	heden	vorige not.
	98½ bieden	98½
A'dam—Batavia	100 laten	100
„ —Londen	8 61	8.5
„ —New York	2.49 9/16	2 49 5/16
„ —Parijs	9.78	9 77

DE PROLONGATIERENTE.

Amsterdam 14 Jan. *(Aneta).*

Prolongatiegeld noteerde heden 2½ procent (vorige noteering 2¾ procent).

DE AMSTERDAMSCHE BEURS.

Amsterdam, 14 Jan. *(Aneta).*

De aandeelenmarkt was opgewekt en willig.

AMSTERDAM-KOERSEN.

(Aneta Alg. Hbld).

	9/1	11/1	12/1	13/1	14/1
Jav.-Bank	—	—	—	—	—
Amst. Bank	—	—	101	—	—
Inc. Bank	65	—	—	69	—
N. I. Esc. Mij.	—	40	40	—	41
C N H. M.	76	75	76	75	77
Handelsbank	61	58	59	61	62
Kolon. Bank	59	52	57	57	59
Scheep. U.	67	65	67	66	69
K P. M.	—		112	112	115
Jav. Ch. I. L.	—	31	—	32	—
Malang Tram	58	—	58	—	58
Serajoedal Tr.	—		34	—	—
Sem. St. en Pr.	—	98	—	—	—
Internationale	111	110	107	107	118
Lindeteves	61	62	62	61	62
Philips	94	89	96	90	93
Margar. Unie	108	103	109	109	115
Calve Delft	—	59	—	—	65
A. K. U.	45	—	—	43	—
Kuechenmeist.	15	12¼	14½	13¼	14¼
Konink. Olie	116	112	118	117	127
Alg. Expl. Mij.	72	68	72	71	73
H. V. A.	182	176	185	179	187
Cult. Mij. V.	44	40	42	42	44
Mich Arn.	—	85	—	—	96
Amst. Rubber	49	47	49	47	54
Sum. Rubber	39	—	32	39	—
Band. Rubber	—	—	55	—	—
Malabar	—	142	—	—	—
Gedeh	—	—	—	—	—
Besoeki Tab.	—	—	—	—	—
Deli Maat.	176	—	180	179	195
Senembah	201	—	203	205	
Deli B. T. Mij.	136	135	—	140	154
Cult. M. de O.	26	—	—	25	—
Arendsburg	—	—	—	—	200
Billiton B.	—	—	—	—	—
Boeton	—	36	—	—	37
Cert. Cities S.	6⅞	6⅝	6⅞	6⅝	6⅞
N. I. S. Mij.	63 g.	60 g.	63 g.	62 g.	64 g.
Delispoor	45 g.		—	59 g.	—
S. C. S. Mij.	32 g.	—	34 g.	37 g.	—
S. J. S.	—	—	34 g.	—	—
G. M. N. B.	180 g.	—	180 g.	179 g.	174 g.
A. N. B.	171 g.	167 g.	169 g.	171 g.	—
Tarakan	—	—	—	—	—
Poerworedjo	7 g.	7 g.	7 g.	7 g.	7 g
Soerowin.	—	—	—	—	—
Basilam	—	—	—	—	—
Simau	69 g.	69 g.	—	68 g.	69 g.
Redjang	—	—	—	—	—
Java Sum. Mij	—	—	—	—	—

BATAVIASCHE BEURS.

Noteeringen van de Bataviasche beurs op 15 Januari 1931.

Obligaties: Slot-koers	L.	H.	V.	A.
5 ⅞ Ind. L. '15	—	—	91	—
5 „ „ '16	—	—	84	—
5 „ „ '17	—	—	84	—
6 „ Doil, '22 1e Serie 85⅞	85¾	86	—	—
6 „ „ '22 2e „ 84⅞	84⅝	84⅝	—	—
5 „ Ind. L. '23 A. 84⅞	—	—	—	85
4½ ⅝ Ind. L. '26	78⅜	78⅝	—	—
4½ „ „ „ '29 78½	—	—	—	79
4½ „ „ 1930 78½	—	—	—	79
4½ id. 1931	—	—	78¾	—
Javasche Bank 141½	—	—	140	150
Cert. N. H. M.	76¾	77	—	—
Ned. Ind. Handb. 61½	61¼	61¼	—	—
Koloniale Bank	58	58	—	—
Amsterdamsche Bank 103¼	103	103	—	—
Ned. Ind. Esc. Aand	—	—	41	—
Ned. Ind. Esc. Cert 42½	42½	42½	—	—
H. V. A. 186	185	186	—	—
Cul. Mij. der Vorst. 42	—	—	41	44
Internationale 114¾	114¾	114¾	—	—
Lind. Stokvis 62¼	62¼	62¼	—	—
Band. Kininefabriek o. e.	—	—	180	—
Scheepv. Unie 69	—	—	69	—
Java-China-Japan Lijn	—	—	32	36
K. P. M. 1 5	—	—	113	117
N. I. S. 65½	66	66	—	—
S. C. S.	—	—	32½	34
Poerworedjo	—	—	6	8
Simau	—	—	—	450
Redjang Lebong 67½	—	—	—	70
A. I. M. E. M.	—	—	66	—
Kon. Petrol. Mij. 124½-124¾	124½	124¾	—	—
Ned. Ind. Gas Mij.	—	—	175	—
Nat. bezit. Aand. Aniem	—	—	170	—
Solo Electr. Mij.	—	—	150	—
G. E. B. E. O. o. e. 158¾	158¾		—	—
Banjoemas	—	—	—	—
Sumatra Electr. Mij	—	—	—	50
Rembang Electr. Mij.	—	—		50
Cities Servike	—	—	7	8
Shell Union	—	—	4	5
Alg. Expl. Mij. 72½	73	—	—	—
Sem. Stoomb. Prauw.	—	—	100	107
Rub. Cul. Mij. Amst. 52	52	—	—	—
Rub. Cult. Mij. Basilam	—	—	15	—
Rub. Cul. Mij. Soerwin.	—	—	40	50

Voorbeurs:

Cert N. H. M.	pr.	77
Ned. Ind. Handelsbank	pr.	6'-51¼
Internationale	pr.	110
Scheepvaart Unie	pr.	67 ½-6 7/8
S. C. S.	pr.	34¼-35¼
Redjang Lebong	pr.	68
Kon. Petroleum Mij.	pr.	119¼

WISSELKOERSEN DD. 15 JAN. 1932.

	N. H. Mij.	N. I. Esc.	Hand. Bank.
T.T.	100⅜	100⅜	
Zicht	100⅜		
Amsterdam 2 m/dato	100⅛		100⅜
Rotterdam 3 m/ „	100⅛		
's Gravenh. 4 m/ „			
6 m/ „			
T.T. Londen	8.90	865	8.75
Zicht „	8.90		
T.T. Australie	7.15	715	7.—
Zicht „	7.12½		
T.T. New-York	2.52	252	2.52¼
Zicht „		251⅛	2.52
T.T. S. Francico	2.51½	252	2.52¼
Zicht „		251⅛	2.52
T.T. Frankrijk	10.¼	10	10⅛
Zicht			
T.T. België	35½	35½	35¼
T.T. Italie	13¼	13¼	13¼
Zicht „			
Zicht Zwitserland	49½	49½	49⅜
T.T. Kopenhagen	51	50	50
Zicht			
T.T. Stoekholm	51	50	50
Zicht „			
T.T. Oslo	51	50	50
Zicht „			
T.T. Calcutta (			66¼
Bombay (	67½	67	66¼
Madras (			66⅝
Rangoon (		67⅛	66⅛
Colombo	67⅛		66⅛
T.T. Aden			93½
T.T. Taipeh (Formosa)			93⅛
T.T. Japan	95	95	93⅛
Zicht „	94⅞		93½
T.T. Hongkong Canton	64⅝		64½
Zicht „ (		67½	
„ Amoy (	62¼		62
„ Shanghai (	85½	88	87
Zt. Manila	125		124
Zicht „			
T.T. Singapore	103¾	103½	102½
T.T. Duitschland	60	60	60
Zicht „			
Zt. Saigon			98
Swatow	62¼		
Foochow	62½		
London-zilver			19 15/16

NOTEERINGEN VAN DE SEMARANGSCHE BEURS OP 15 JAN. 1932.

Aandeelen: Slot-koersen	L.	H.	V.	A.
Ned. Ind. Handelsb.	—	—	—	62
Koloniale Bank	—	—	—	59
Amsterdamsche Bank	—	—	—	103½
Ned. Ind. Escom. Certif.	—	—	41½	—
H. V. A.	—	—	—	—
idem 1 maand	—	—	—	184
Cult. M. der Vorst.	—	—	—	42½
Internationale	—	—	—	115½
Lind. Stokvis	—	—	—	62½
Bank. Kininef. o. e.	—	—	180	—
Scheepvaart Unie	—	—	—	70
S. C. S.	—	—	—	34
S. J. S.	—	—	30	33
Poerworedjo	—	—	—	8
Simau	—	—	435	—
Redjang Lebong	—	—	—	70
Kol. Petroleum Mij	—	—	120	124½
Alg. Expl. Mij.	—	—	—	73½
Philips	—	—	93	95
Sem. Stb. en Prv.	—	—	100	106

ROTTERDAMSCHE LLOYD.

ms. „Sibajak" 13 dezer pass. Suez uitr.
ms. „Insulinde" 13 dezer uit Belawan id.
ss. „Patria" 13 dezer te Rotterdam thuisr.
ms. „Kedoe" 13 dezer uit Tjilatjap kustr.

STOOMVAART MIJ. „NEDERLAND."

ms. „Tanimbar" 14 dezer uit Amsterdam uitreis.
ms. „Joh. v. Oldenbarnevelt" 13 dezer uit Colombo thuisreis.
ms. „P. Roebiah" 13 dezer uit Makasser kustreis.

SILVER—JAVA—PACIFIC-LIJN.

ms. „Bintang" 14 dezer uit Pekalongan.

JAVA—NEW-YORK-LIJN.

ss. „Tapanoeli" 13 dezer uit Semarang.

HOLL.—AMERIKA-LIJN.

ss. „Burgerdijk" 14 dezer te Priok.

OCEAN STEAMSHIP CY. LIMITEIT.

ms. „Clytoneus" 12 dezer uit Makasser naar Tjilatjap.

JAVA—CHINA—JAPAN-LIJN.

ss. „Tjinegara" 14 dezer te Soerabaja uit Boeleleng.
ss. „Tjibadak" 14 dezer uit Shanghai naar Amoy.
ss. „Tjisaroea" 14 dezer uit Makasser naar Balikpapan.
ss. „Tjikarang 15 dezer te Tjilatjap uit Soerabaja.
ss. „Tjisalak" 14 dezer uit Dairen naar Tsingtao.
ss. „Tjimenteng" 14 dezer te Batavia uit Cheribon.
ss. „Tjipanas" 15 dezer te Sandakan uit Soerabaja.

PASSAGIERSLIJST.

„Coblenz",

21 Januari vanaf Singapore, ss. „Ophir" 16 Januari vanaf Tandjong Priok.

Fam. J. Bol en 3 kn., F. Schneider en mevr. M. Wilberz 1 kd.

HOTEL KALITAMAN
Salatiga
Elken Zondag
Matinée Musicale et
Dansante

MAURICE CHEVALIER
in
DE LACHENDE LUITENANT.
Heden en volg. avonden in PATHE-THEATER

Zeer goedkoope
LUXE ARTIKELEN
Komt en overtuigt U bij
Firma Nam Bie - Bodjong 24
Semarang.

Schoenmaker Toko Londen
Pekodjan No. 25, Semarang.
Verkrijgbaar alle soorten Dames en Heeren schoenen, tegen concurreerende prijzen.

OOST-JANA BIOSCOPE (SOUND-THEATER)
HEDEN en volgende avonden.

Metro-Goldwyn Mayer's Super Filmwerk met HOLL. TITELS:

NEW MOON
met → LAWRENCE TIBBETT en GRACE MOORE

„NEW MOON" is een film van bijzonder kwaliteiten

Voorafgegaan door een
Laurel & Hardy Comedie!

BROODZAGEN
EERSTE KWALITEIT ENGELSCH
ROESTVRY STAAL.
F1.80 **F1.80**
INDINSCH INDERDAAD **VERZENDHUIS VOORDEELIGER**
Gebr. Cramer Bodjong 43

DE TWEEDE FRANSCHE FILM VAN RENÉ CLAIR is op komst
LE MILLION

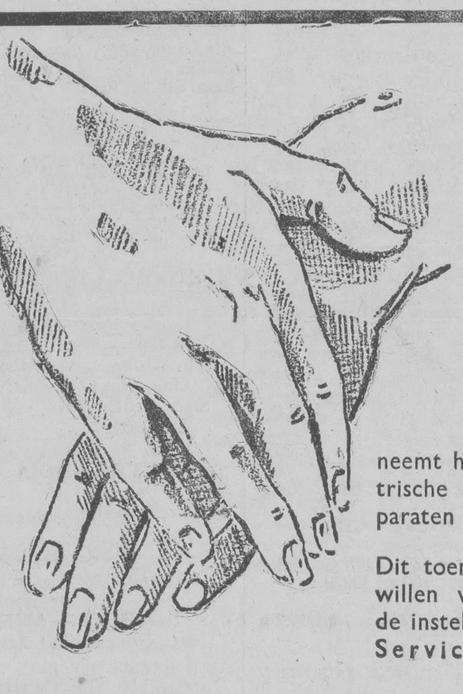

hand over hand

neemt het gebruik van Electrische Huishoudelijke Apparaten toe!

Dit toenemend vertrouwen willen wij versterken door de instelling van een nieuwe Service-Afdeeling de:

C.O.H.A.C.

(Contrôle en Onderhoud van Huishoudelijke Apparaten van Consumenten.)

De C.O.H.A.C. zal periodiek alle bezitters van Electrische Huishoudelijke Apparaten bezoeken, teneinde de toestellen geregeld vakkundig te onderzoeken en adviezen omtrent het doelmatig gebruik daarvan — te verstrekken.

Dit regelmatig onderzoek geschiedt gratis!

Naam en adres van hen, die van de C.O.H.A.C. wenschen gebruik te maken worden gaarne ingewacht aan het Agentschap der

N.V. A.N.I.E.M.

ZIE HET JANUARI-NUMMER VAN „ALLES ELECTRISCH."

„Shanghaische"
Chem. Wasscherij, Ververij en Pliseerinrichting.

BELEEFDE MEDEDEELING,
DAT ONS FILIAAL OP PEKODJAN 73 THANS IS OVERGEBRACHT NAAR PEKODJAN 4. (NAAST TOKO TAN & ZOON)

VOOR DIT NIEUWE FILIAAL HEBBEN WIJ DE MODERNSTE MACHINES AANGESCHAFTZOODAT WIJ ELK SOORT KLEEDERDRACHT BINNEN 3 UREN KUNNEN. UITSTOOMEN.

DIT NIEUWE FILIAAL HEEFT OOK EEN AFDEELING DAMESMODE EN KUNSTSTOPPEN.

BELEEFD AANBEVELEND

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ N.V.
Gevestigd te Amsterdam
Opgericht in 1824

Maatschappelijk Kapitaal f 80.030.000.–
Statutaire Reserve „ 40.015.000.–

Hoofdkantoor te AMSTERDAM*) met Agentschappen te ROTTERDAM*) en 's GRAVENHAGE*).
Hoofdkantoor voor Azië:

Factorij te Batavia

MET BIJKANTOOR TE WELTEVREDEN*)
Vestigingen in Nederlandsch-Indië te

BANDJARMASIN	PALEMBANG
BANDOENG*)	PEKALONGAN
CHERIBON	SEMARANG*)
DJEMBER	SOERABAIA
DJOKJAKARTA*)	SOERAKARTA(SOLO)
MAKASSAR	TEGAL en TJILATJAP
MEDAN	

Vertegenwoordigers te TELOK BETONG
Vestigingen buiten Nederlandsch-Indië:

BOMBAY	PENANG
CALCUTTA	RANGOON
DJEDDAH	SHANGHAI
HONGKONG	SINGAPORE
KOBE	

CORRESPONDENTEN IN DE VOORNAAMSTE PLAATSEN DER WERELD.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten.—Incasseeringen en Financieeringen.—Schriftelijke of Telegrafische Credieten. — Reiscredietbrieven.— Deposito's.— Girorekeningen.— Beleeningen.— Uitvoering van Effectenorders, ook op alle buitenlandsche beurzen, en Administratie van Effecten.

Consignatie-contracten met Cultuurondernemingen.— Verkoop van Producten.

In- en VERKOOP van GOUDGELD en alle andere BANKZAKEN
Deze kantoren beschikken over een safe-deposit-inrichting.

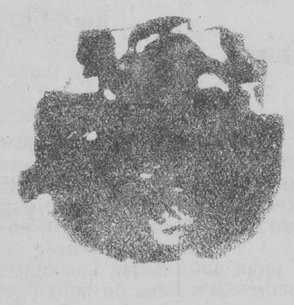

Wilt ge oogsten?
Dan moet ge eerst zaaien!

. . . . en met vrije hand zaaien want des te rijker zal Uw oogst zijn . . . .

ADVERTEER!

DUCOËN

van Auto's, Motorfietsen Frigidaires, Brandkasten en Meubilaires enz.

Gegarandeerd GOEDKOOP, VLUG en DEGELIJK WERK.

Gemakkelijke betalingscondities.

Firma
Tan Hway An
Karangtoeri 46
SEMARANG

HOTEL van Rheeden
Groote Postweg telf. 19
Ambarawa

Zindelijk,
Luchtige kamers,
Prima keuken,
BILLIJK TARIEF

Beleefd aanbevelend

Goedkoop Adres voor
COCOSMATTEN
Voor huis en Autos
Leger des Heils
Boegangan, tel. 792 Semarang

Laat Benjamins voor U drukken

HET ALGEMEEN HANDELSBLAD v. N. I. wordt uitgegeven door de N. V. Publiciteitskantoor „COSMOS" en verschijnt elken dag te Semarang, behalve op Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENT per KWARTAAL bij vooruitbetaling: ƒ 7.50.

Losse nummers 15 Cts. per exemplaar. Voor ABONNEMENTEN en Advertenties wende men zich tot de Administratie v. h. „ALGEMEEN HANDELSBLAD".

ALGEMEEN HANDELSBLAD

voor Nederlandsch-Indië

VRIJDAG, 15 JANUARI 1932 No. 226.

TWEEDE BLAD

ADVERTENTIES ƒ 0.40 per regel met een minimum van 5 regels, Bewijsnummers ƒ 0.10. Contractprijzen voor groote advertenties en groote cliché's volgens afzonderlijk tarief.

Een bepaalde plaats in het blad door inzenders voor hunne advertenties opgegeven, wordt niet gewaarborgd.

MET DE „UNITED PRESS" IN MANTSJOERIJE.

Het bandietenwezen wint steeds veld. Meer dan twee honderd duizend bandieten in het land. De zware diensten der Japansche soldaten. Van vertolker van vrouwenrollen tot burgemeester van Moekden.

D. C. BESS.

(United Press Staff-correspondent).

Moekden, Januari (Eigen-dienst).

MINSTENS honderd duizend Japansche soldaten zullen hard aan den arbeid moeten gaan, om Mantsjoerije binnen het jaar vrij van bandieten te maken. Dit is de algemeene meening van buitenlandsche militaire attaché's, die verscheidene weken van nauwkeurige bestudeering der toestanden in Mantsjoerije hebben doorgebracht.

Het is echter niet aannemelijk, dat de Japansche regeering een dergelijk aantal troepen naar Mantsjoerije zal zenden, zoodat er steeds een aanzienlijk percentage bandieten in Mantsjoerije zal blijven, voor het geval deze schatting juist is.

Het bandietenvraagstuk is in Mantsjoerije zeer ernstig geworden. Vooral in het afgeloopen jaar is dit vraagstuk meer en meer op den voorgrond getreden. De ongeorganiseerde legerscharen der Chineesche krijgsoversten werden zelden benut tegen de bandieten, want maanden voordat de Japanners Mantsjoerije bezetten, plunderden groote benden streken, welke slechts op een dag marcheeren afstand van groote steden als Moekden en Harbin waren gelegen. Zelden werd iets tegen hen uitgevoerd.

Vijf mijl buiten Harbin was in het afgeloopen jaar een bandietenbende gekampeerd. Niet minder dan honderd welgestelde Chineesche ingezetenen van Harbin werden door die bende ontvoerd. Ook Russen werden menigmaal een prooi van deze landhaaien, die hun slachtoffers gevangen hielden tot het gevraagde losgeld betaald werd. De juiste locatie van deze bende was aan den commandant van Harbin bekend, maar nimmer stak hij een hand uit, dan wel gaf hij eenig bevel om iets tegen hen uit te richten.

Bandieten benden, die het „vak" beoefenden als een timmerman en metselaar zulks deden, hebben in de laatste dertig jaar een terreur in Mantsjoerije uitgeoefend. Zij stonden goed onder discipline en waren doorgaans betere strijders dan de Chineesche soldaten. Enkele van die benden hebben den Japanschen soldaten krachtigen strijd geboden sedert het oogenblik, dat Nippon besiag legde op Mantsjoerije. Maar ook aan de zijde der bandieten vielen slachtoffers.

Het sprak natuurlijk vanzelf, dat de Japansche legerautoriteiten een dergelijken toestand niet konden handhaven. Sedert October werd een voortdurende strijd gevoerd. Niet alleen, dat men met geregelde troepen tegen het bandietenwezen te velde trok, ook vliegmachines gingen op verdelgingstochten uit en legio waren de nesten, waar de bandieten door de bommen vielen, welke uit de vliegtuigen neervielen, waardoor die nesten vernield werden. Als ratten in een val stierven zij een verdelgingsdood.

Men schat het aantal bandieten, dat door de bommen uit de vliegtuigen den dood vond, op verscheidene duizenden, maar ook de Japansche dooden loopen in de honderden.

Ondanks die heftige campagne is het bandietenprobleem erger geworden, ondanks die verdelgingsoorlog zag men steeds meerdere benden op het Mantsjoerijsche plundertooneel verschijnen, want duizenden soldaten, uit het Chineesche leger gedeserteerd, sloten zich bij de bandieten aan. Afgesloten van de vroegere Mantsjoerijsche legers, eenmaal de trots van maarschalk Chang Tso Lin, wisten die soldaten op geen enkele wijze aan een levensonderhoud te komen, met uitzondering dan van hun geweren en munitie. Zij hebben minstens honderd steden en dorpen geplunderd, terwijl duizenden gehuchten het van hun roofzucht moesten ontgelden.

De doodenlijst, welke uit die plundertochten moet worden opgemaakt, is schrikbarend hoog.

Men schat thans, dat twee honderd duizend soldaten in Mantsjoerije een bestaan vinden door het bandiet-spelen. Minstens de helft van die menschen zijn goeddoorkneede strijders, opgevoed in het oorlogvoeren, getraind in het schieten op hun medemensch, zonder pardon of zonder medelijden voor de lijden de bevolking. Zij zijn ruwe klanten en de Japanners, die slechts gelimiteerde troepen te hunner beschikking hebben en tevens steeds de vrees koesteren, door de Chineesche staande legers aangevallen te worden, zijn tot heden niet in staat geweest om een uitgebreide campagne tegen hen op touw te zetten.

De buitenlandsche militaire attache's hebben versteld gestaan van de groote dosis dienst, welke van de zestien duizend man Japansche troepen sedert September gevergd werd. Zij verklaren, dat de best getrainde troepen ter wereld het niet lang kunnen volhouden, wanneer men hen denzelfden dienst voorschrijft, als die, welke van de Japansche soldaten in Mantsjoerije gevergd wordt. Slechts door zeer herhaalde aflossingen zullen de Japanners, aldus is de meening der buitenlandsche experts, in Mantsjoerije stand houden.

Er is sedert den eersten October bijkans geen dag voorbij gegaan, of op het een of andere punt werd gevochten. Somtijds vallen er geen dooden of gewonden, maar steeds moeten de soldaten rekenen op spoedmarschen, lange nachten op wacht en bovendien staan zij bloot aan de koude van den Mantsjoerijschen winter. In geen enkelen oorlog ter wereld zijn de troepen van eenig land aan zulk een zwaren dienst onderhevig geweest. De Japansche soldaten zijn dan ook wel aan de zwaarste proef blootgesteld.

***

Vriendelijkheid betaalt, wordt menigmaal gezegd, doch de huidige burgemeester van Moekden heeft dit ontegenzeggelijk aan den lijve ondervonden. Een vriendenhand, vele jaren geleden toegestoken aan een Chineeschen vrouwenrolvertolker door een Japanner, nadat die acteur gesnapt was in een liefdesaffaire met de concubine van een Chineeschen krijgsoverste, die in het oude Peking woonde, maakte het voor den Japanner mogelijk om een Chineeschen burgemeester in Moekden te installeeren, maar dan ook een Chineesche burgemeester, die steeds vriendschappelijk gezind zal blijven aan de Japanners.

Dr. Chao Hsin-po, die vanaf het oogenblik, dat de Japansche officier het bestuur der stad overdroeg aan de Chineezen, burgemeester van Moekden is geweest, is thans een doctor in de rechtswetenschappen, maar eens was hij een welbekend jong acteur op het Chineesche tooneel in de oude hoofdstad.

De vrouwenvertolkers zijn steeds acteurs van de eerste klasse. Chao Hsin-po was wel een van de meest belovende. Een kleine concubine van een der generaals uit de oude Anfu kliek, zag hem eens en werd smoorlijk verliefd. Zij zag hem herhaaldelijk en zij ontmoetten elkaar. Het was hier in werkelijkheid „Zwei Herzen in drieviertel Takt. . . ." met dit verschil, dat de affaire een open schandaal werd.

Zooals gewoonlijk was de krijgsoverste de man, die het laatst van het schandaal hoorde. Maar hij vernam het te laat om er een stokje voor te kunnen steken. Den jongen acteur en der concubine werd een toevlucht gegeven bij Japansche vrienden en zonder dat iemand wist hoe het geschiedde, verdwenen zij naar Japan. Vanaf dien tijd was Chao Hsin-po Japan vriendschappelijk gezind.

De jeugdige acteur verliet het tooneel en studeerde de rechtswetenschappen aan een Japansche universiteit. Hij woonde in Japan totdat het incident algemeen vergeten was. Toen keerde hij terug naar China, maar zorgde er wel voor, steeds in de nabijheid van de Japanners te blijven. Men zou eens niet kunnen weten.....

Dr. Chao was wel een van de beste manner, die beschikbaar waren voor den post van burgemeester van Moekden. Hij aanvaardde zijn betrekking in een tijd, dat Chineezen van goede standing niet onder de Japanners wenschten te dienen, maar hij heeft ook nimmer onder stoelen of banken gestoken, dat hij het land, dat hij feitelijk adopteerde, nadat hij zijn eigen land moest ontvluchten, goed gezind was.

Thans draagt de vroegere vertolker van vrouwenrollen een lange afhangende zwarte snorbaard, maar toch ziet men in zijn trekken nog die vrouwelijke bizonderheden, welke hem vroeger tot den afgod van het publiek maakten. Zijn handen zijn lang en gracieus en hij beweegt ze met die gratie, welke men van een vertolker van vrouwenrollen verwacht.

Men moet toegeven, dat dr. Chao als burgemeester meer dan een trekpop is. De Japansche adviseurs weten, dat hij een te goed vriend van Japan is om hem te vertrouwen. Zij hebben hem daarom dan ook nimmer zoo nauwkeurig gade geslagen, als men dit bij anderen wel deed. Hij wist geleidelijk-aan een aantal invloedrijke Chineezen over te halen een post in het gemeentebestuur aan te nemen.

Dr. Chao's opleiding als een acteur moet men waarschijnlijk verantwoordelijk stellen voor zijn succes als omroeper. Sedert hun bezitting hebben de Japanners het omroepstation benut om het volk hunne ideeën bij te brengen. De burgemeester van Moekden is een der vele en meest goede sprekers voor de microfoon.

In zijn redevoeringen legt hij het volk uit, dat het nieuwe regiem voor het volk beter zal zijn, dan het oude militairistische. Hij verklaart dat de belastingen reeds verminderd werden, dat zij nog veel lager zullen komen, omdat men slechts weinige soldaten te onderhouden heeft.

Hij belooft het volk van Moekden een betere regeering, dan het ooit tevoren gehad heeft. En dit kan hij gemakkelijk doen, want het volk uit Mantsjoerije heeft de druk van den militairen laars jaren lang gevoeld, waardoor het de oude regeering van militairen begon te haten.

—o—

POLITIEDIENSTEN VOOR HET LEGER.

Instelling eener commissie tot onderzoek.

Het „A. I. D." verneemt, dat bij de regeering in voorbereiding is de instelling eener commissie, welke tot taak zal hebben, na te gaan, op welke wijze meer profijt van het leger te trekken is voor het verrichten van politie-diensten.

Vooral is hierbij gedacht aan de buitengewesten en speciaal aan die plaatsen, waar zoowel leger als veldpolitie gevestigd zijn.

Beiden zijn dikwijls werkzaam aan de zelfde taak, n.l. de beveiliging en de handhaving van rust en orde.

De denkbeelden terzake gaan vrijwel in de richting in den breede ontwikkeld door den oud-legercommandant K. F. E. Gerth van Wijk, terwijl mede valt aan te teekenen, dat het plan tot een dergelijke aanwending van het leger reeds jaren lang bestaat. Dit plan is echter nooit doorgezet, daar verschillende regeeringsorganen hieraan tot dusver hare instemming niet konden betuigen.

Thans schijnt terzake overeenstemming te zijn bereikt, zoodat de officieele instelling der commissie spoedig te verwachten is.

ZAAK-SMITS.

—o—

Voor den Raad van Justitie.

Maandag nam de Raad te Batavia het verdere verhoor van beklaagde Smits in behandeling. De samenstelling is ongewijzigd.

Aan beklaagde wordt voorgelezen een gedeelte uit het accountantsrapport, n.l. over het tijdperk van 1 Jan. 1927 tot 24 Mei 1927.

Volgens den accountant moet de fraude vooral gepleegd zijn met gelden, bestemd voor de Sioe Liem Kongsie.

Het is echter eigenaardig, dat deze leverancier genoegen heeft kunnen nemen met langdurig uitstel van betaling, waar dit voor genoemde Kongsie toch renteverlies beteekent.

Of hier misschien van een tegenprestatie sprake is, kan natuurlijk niet geconstateerd worden.

Pres.: „Hebt gij in het algemeen bezwaar tegen de door den accountant gevolgde werkwijze?"

Bekl.: „In 't algemeen heb ik er geen bezwaar tegen. Ik heb echter wel bezwaren tegen de conclusies van den accountant, aangezien deze niet op de hoogte is van het feit dat voortdurend ongeoorloofde voorschotten werden verleend en andere onregelmatigheden moesten plaats vinden, zooals ik die heb opgegeven".

Pres.: „Is het juist, zooals de accountant opmerkt:

„Zoo werd op 7 October 1927 f 2540,05 als betaling aan de Sioe Liem Kongsie geboekt, welke blijkbaar geen verband houdt met de overige posten, echter wel met den aankoop van een andere leverancier. Op 2 Januari werd f 5000.— betaald aan de Sioe Liem Kongsie, terwijl het bedrag blijkbaar verkregen werd door op 31 December 1927 een uitgave aan Lindeteves ad f 5023.— te boeken".

Bekl.: „Wat de accountant daar zegt, is niet juist".

Pres.: „Hebt gij bezwaar tegen de opgave van den accountant voor zooveel het betreft de data van aankoop van gouvernementswissels?"

Bekl.: „Neen, dat is juist opgegeven".

Dan wordt overgegaan tot de behandeling van de posten, genoemd in het accountants rapport over het bovenstaande tijdperk.

Pres.: „Is het voorschrift bij Uwe boekhouding, dat de aankoop van gouvernementswissels in Uw kasboek geboekt worden?"

Bekl.: „Neen".

Pres.: „Kunt gij in Uw kasboek aantoonen, den aankoop van een gouvernementswissel op 7 October 1927."

Bekl.: „Neen, dien post heb ik niet geboekt, maar ik erken, dat er op dien datum een gouvernementswissel is aangekocht ten bedrage van f 2919.

De post van f 2919.— was nl. reeds op 30 September in het kasboek als betaling uitgeboekt.

Pres.: „Durft gij in Uw kasboek achter één op 30 September uitgeboekten post te zetten" remise gouvernementswissel 7 October."

Bekl.: „Ik zet alleen er achter „remise gouvernementswissel" zonder datum".

Dan gaat de Raad over tot het nagaan van elken post afzonderlijk, waarin verschillen geconstateerd zijn, zoowel in de bedragen afgeboekt in het kasboek van bekl. ten opzichte van de Rekening-Courant van den leverancier als in de data van afboeking in kasboek en data van ontvangst volgens Rekening-Courant van den leverancier. Beklaagde kan in de meeste gevallen geen bevredigenden uitleg geven.

Zoo komt er een post voor van f 5023: voor de Firma Lindeteves op 31 December als betaling uitgeboekt, terwijl de Rekening Courant van genoemde Firma de ontvangst van die gelden op een veel lateren datum aangeeft. Beklaagde geeft op, dat afsluiting van het kasboek en terzijde leggen van de gelden waarschijnlijk de redenen zijn.

Na de pauze wordt met het onderzoek op bovenomschreven wijze voortgegaan.

Dinsdag voortzetting.

—o—

DE „TOEAN PISCAAL".

Ismail, fiscaal-griffier van het Landgerecht te Medan, heeft zijn functie te Medan neergelegd en is naar Siantar vertrokken, waar hij zijn zelfde waardigheid zal voortzetten.

Bij deze overplaatsing dienen wij, schrijft de „Sum. Post", even stil te staan, want de rol, die een fiscaal griffier bij een Landgerecht tegenover de beklaagden speelt, is wel een zeer bijzondere.

De rol van den „toewan piscaal" van het Landgerecht dient in deze landen niet te worden onderschat. Hij is in feite de man, die recht spreekt over dronken Klingaleezen, vechtende Bengaleezen, beleedigende Amboneezen, dobbelende en arakstokende Chineezen, weerspannige sadokoetsiers, manggagappende Inlandertjes en verboden ellemaat gebruikende Bombayers.

Zijn gezichtspunt en zijn ervaring omvatten den geheelen horizont van het Oostersche leven in al zijn geledingen, terwijl hij af en toe ook iets te zien krijgt van de wijze, waarop de Europeesche ingezetenen elkaar in het haar trachten te zitten.

De fiscaal-griffier is een soort Salomo. En dat was Ismail, die sinds 1919 in Medan het landgerecht tot zijn zetel voerde, en inmiddels heel wat landrechters heeft versleten, o. a. mr. Eysvogel en oud-generaal Mollinger.

Ismail heeft nog den tijd gekend, dat er op aartsvaderlijke wijze een recht werd gesproken, dat alle partijen bevredigde, al was er hier en daar aan een of ander wetsartikel wel eens wat te tornen. Dat was in een tijd, dat b.v. 30 Chineesche koelies tegelijk tot 10 dagen opsluiting werden veroordeeld, zonder dat de beklaagden één woord in het midden hadden kunnen brengen.

De getuigenverklaringen waren trang genoeg. En er moesten nog veel zaken worden afgedaan, dien morgen.

HET VRAGEN- EN ANTWOORDENSPEL.

Op de vragen van den heer Soangkoepon (ingezonden 29 October 1931): Naar verluidt zou een zekere Haroen, zelfbestuursonderhoorige van het landschap Deli, onder verdenking van diefstal bij een zijner familieleden te Selat Pandjang, afdeeling Bengkalis door de politie te Tebing Tinggi (Deli) zijn gearresteerd en reeds gedurende ruim twee maanden op last van het zelfbestuursgezag te Selat Pandjang in preventieve hechtenis vertoeven zonder dat tot dusverre eenige voortgang in de onderwerpelijke aangelegenheid is verkregen.

Zoo dit juist is, zal steller het zeer op prijs stellen te mogen vernemen:

a. waarom de preventieve hechtenis van bedoelden persoon zoolang heeft geduurd:

b. of de berechting binnenkort mag worden tegemoet gezien;

c. of Haroen voornoemd, die niet tot de zelfbestuursonderhoorigen van het landschap Siak behoort en derhalve ingevolge de bestaande politieke contracten geen justiciabele van de betrokken landschapsrechtbank kan zijn, niet krachtens artikel 2 W. v. S. voor den Landraad dient terecht te staan.

Vraag II. Volgens een door steller ontvangen bericht zijn vier personen, namelijk Moet, Masoedin, Djalani en Ripin, door de Kerapatan Tinggi van Siak wegens moord op Haroen voornoemd tot respectievelijk 20, 5, 1 jaar en 6 maanden gevangenisstraf veroordeeld.

Aangezien de als vermoord aangemerkte persoon echter in de landschapsgevangenis te Salat Padjang schijnt te vertoeven, zal steller gaarne worden ingelicht:

a. Welke maatregelen de Regeering denkt te treffen om bedoeld vonnis te niet te doen;

b. of — en welke — schadevergoeding voor het geleden onrecht aan de vier veroordeelden zal worden toegekend;

c. hoe een zoo ernstige rechterlijke dwaling heeft kunnen paatls hebben;

d. welke stappen zullen worden genomen tegen degenen, aan wier toedoen of schuld de veroordeeling moet worden geweten,

antwoordde de Regeering.

Vraag I: Inderdaad werd een zekere Haroen, als verdacht van diefstal ten huize van een zijner familieleden, te Selat Pandjang door het Zelfbestuur in preventieve hechtenis gesteld. Dit geschiedde op 26 September 1931, terwijl zijn zaak op 7 December d.a.v. naar den bevoegden inheemschen rechter werd verwezen.

a. Wanneer men in aanmerking neemt, dat elk vooronderzoek in de afdeeling Bengkalis tengevolge van de groote afstanden en de slechte verbindingen, zeer tijdroovend is, mag de tijd, door verdachte in preventieve hechtenis doorgebracht, alvorens zijn zaak naar den rechter werd verwezen, zeker niet te lang worden geacht.

b. door den Gouverneur der Oostkust van Sumatra werd de berechting van de zaak vóór het einde van 1931 in uitzicht gesteld.

c. krachtens artikel 14 van het met den Sultan van Siak gesloten politiek contract is verdachte onderworpen aan de zelfbestuursrechtspraak, vermits hij zich in het landschap Siak had gevestigd, en hij niet valt onder de Lands-onderhoorigen als bedoeld in artikel 15 van gemeld contract.

Vraag II. Inderdaad werden vier personen genaamd *Moet, Masoedin, Djalani* en *Ripin* door de Kerapatan Tinggi van Siak respectievelijk wegens doodslag op Haroen voornoemd gevolgd door diefstal, medeplichtigheid aan dat misdrijf, heling en begunstiging tot 20, 5, 1 jaar en 6 maanden gevangenisstraf veroordeeld.

a. Aan de betrekkenen werd, nadat gebleken was, dat zij ten onrechte waren veroordeeld bij besluit van 3 December 1931 No. 5 gratie verleend.

b en c. Het vonnis werd gewezen op grond van de bekentenis der beklaagden, dat zij inderdaad Haroen vermoord hadden, welke bekentenis bevestiging vond in het feit, dat een sedert gevonden lijk door diens familieleden als dat van Haroen werd herkend.

Na de berechting werd Haroen te Tebing Tinggi (afdeeling Deli en Serdang) gearresteerd en eerst toen bleek dat èn de bekentenissen èn de herkenning van het lijk niet juist waren en dat betrokkene de veroordeelden met een deel van de door hem ontvreemde sieraden en gelden had omgekocht, teneinde hem bij zijn vlucht behulpzaam te zijn.

Vermits beklaagden in de allereerste plaats op grond van hun eigen misleidende bekentenis zijn veroordeeld, bestaat geen aanleiding tot het toekennen van eenige schadeloosstelling, zoolang niet is komen vast te staan, dat die bekentenis onvrijwilig is afgelegd. Hieromtrent is nog een onderzoek gaande.

d. Aangezien tot dusver niet is gebleken, dat de rechterlijke dwaling moet worden geweten aan de schuld of het toedoen van bepaalde personen, zijn voorshands geen termen gevonden om terzake eenigerlei, stappen te nemen.

—o—

VAN DE CHAMBRéE.

Ernst Ellendt vertelt in het „Orgaan der oud-onderofficieren" de volgende leuke mop:

In den jare 1896 stond tusschen de compagnieën in het kampement van Pateh-Perak een heel groote waringinboom, een prachtexemplaar.

Wanneer men door de wacht naar zijn chambrée wilde, moest men dien boom passeeren.

Nu gebeurde het eens, dat de luitenant van den dagdienst achter dien boom stond, toen de fuselier Vaes, een Belg, het kampement binnenstapte en onzen luitenant daar zag staan.

De officier, die bekend stond als een niet al te grooten held, zag Vaes binnenkomen. Vaes, hoewel bijzonder flink soldaat, bezat de eigenschap, niet te kunnen aanzien, dat men een borrel liet staan.

Lichtelijk aangeschoten, stapte Vaes nu op zijn superieur af en merkte op:

—„A wel sulle, ge maar niet achter dien boom staan, hier schieten ze niet!"

Resultaat: 14 dagen provoost.

IN DEN HOEK.

CRISIS.

Kijk, menschen, een crisis heeft steeds
een begin, —
en een crisis heeft altijd een ènd;
en zit je vandaag ook er vlak-midden-in,
in wee en in wanhoop, — er komt niettemin
een dag en een uur, — een seconde, 'n moment,
dat je eind'lijk weer crisisloos bent.
Het is maar de kwestie (Dit zeg ik „Terzij"!):
wie 't längste het uithoudt: de crisis, —
of wij!

Het volgende gedicht lazen wij in een Hollandsch sportblad; wij maakten het pasklaar, zoodat het niet alleen op de sport slaat.

TRAM EN MALAISE.

—o—

Invloed van suikerrestrictie op vervoer.

In aansluiting op de Aneta-telegrammen van gisteren betreffende den invloed, dien de suikerrestrictie heeft op de tramwegen, ontleenen wij het volgende aan het „Soer. Hbld.":

Pasoeroean Tram.

Daar de fabrieken Winongan, Wonoredjo en Alkmaar dit jaar geen riet in den grond brengen zal de Pasoeroean-tram hierdoor meer dan de helft harer inkomsten missen. Hieronder valt ook het riettransport van Ngempit, dat eveneens ophoudt.

Hierdoor loopt de Pasoeroean-tram practisch vast; het hangt van omstandigheden af, of zij het bedrijf voor een klein deel nog gaande zal kunnen houden.

Zij is thans volgens de concessie verplicht tot het vervoer van personen op de lijnen Pasoeroean- Winongan, Pasoeroean-Alkmaar en Pasoeroean-Ngempit, op welk vervoer zij verlies lijdt.

Men zal aan de Regeering vragen, opheffing dezer verplichting tot personen-vervoer. Slaagt men hierin dan kan een deel van het bedrijf in stand worden gehouden.

Wellicht kunnen de autobusdiensten worden gecontinueerd, indien provincie of regeering is te vinden voor een beperking of opheffing der concurrentie met de vrije autobussen.

Ten aanzien van de Oost-Java Tram valt het volgende te zeggen:

Gezien de nog vrij groote voorraden op de fabrieken, waarbij nu weer de nieuwe oogst komt, welke ook in 1932 nog wel niet zal zijn afgevoerd, komt voor de O.J.S. de kwestie pas in 1933 in beschouwing en dan nog alleen wat het lijntje Modjokerto — Ngoro betreft.

Overigens zou het bedrijf der O. J. S. daardoor niet worden beheerscht of aangetast.

ad Serajoedal-tram.

Wij vernamen, dat omtrent de restrictie der suiker in het gebied dezer tram eerst eind Januari eene beslissing wordt genomen.

Komt het inderdaad tot de gedachte restrictie, dan zal de tram vooralsnog het bedrijf voortzetten. Met het vervoer van reizigers en kleine producten kan zij zich waarschijnlijk — na de sinds 1 November doorgevoerde inkrimping van den treindienst, — wel staande houden.

Laatste Nieuwsberichten

NEDERLAND

De Postvluchten.

Naar Indië.

Aneta seinde dd. gisteren uit Schiphol, dat de „Raaf“ vertrokken is met 229 kg. post en 13 kg. goederen aan boord. Verder gaan de Gebrs. Poons als passagiers tot Marseille mede.

Uit Bushire wordt gemeld, dat de „Reiger“ aldaar gisteren is aangekomen.

Aneta seint nog uit Bandoeng, dat 187 kg. van de door het vliegtuig „Raaf“ medegenomen post voor Indië bestemd is.

Naar Nederland.

Uit Batavia seint Aneta dd. heden, dat de „Uil“ vertrokken is met den luitenant-vliegenier Supheert als passagier voor Amsterdam.

Uit Allahabad wordt gemeld, dat de „Duif“ gisteren aldaar is aangekomen.

De Fransche persbeschuldigingen.

Herriot zou een dossier in bezit hebben.

Den Haag, 14 Jan. (Aneta).

De Fransche persbeschuldigingen over de fabricage van kanonnen en munitie ten behoeve van Duitschland duren voort, ondanks de tegenspraak van den Nederlandschen minister-president.

De „Echo de Paris“ verklaart, dat Herriot thans in het bezit is van een dossier, hetwelk de juistheid der beschuldiging bewijst.

Voorts zond „Le Journal“ een speciaal enquêteur, die thans beweert, dat deze aanmaak geschiedt te Maartensdijk bij de firma Piet Smit.

Interim-dividend.

Den Haag, 14 Jan. (Aneta).

De maatschappij Santosa keert een interimdividend van tien procent uit.

De koffie-culture.

In Juli zal productie gelijk zijn aan consumptie.

Amsterdam, 14 Jan. (Aneta-Havas.)

De Nederlandsche associatie van koffieimporteurs gelooft niet, dat de voorraden nog verder zullen toenemen. Men schat zelfs, dat in Juli aanstaande de consumptie gelijk zal zijn aan de productie. Brazilië wacht op een sterke verhooging van prijzen.

***

Hieruit kunnen wij dus afleiden, dat er meer „koffietantes” komen. Red. „Alg. Hbld “

Necrologie.

Den Haag, 14 Jan. (Aneta.)

Het overlijden wordt gemeld van den oud-inspecteur van het Indisch kadaster F. Moet.

VOLKENBOND.

De strijd rond Chinchow.

Volkenbond's goedkeuring.

Genève, 14 Jan. (Aneta-Havas).

De leden van den Volkenbond hebben de samenstelling der enquête-commissie voor Mantsjoerije goedgekeurd, waardoor deze heden dus definitief geïnstalleerd is.

Drie Japansche divisies naar Jehol.

Nanking, 14 Jan. (Aneta-Reuter).

Een officieus telegram uit Tientsin meldt, dat generaal Honjo, de Japansche legercommandant in Mantsjoerije, besloten heeft om drie divisies te bestemmen voor het binnenvallen van Jehol.

Japansche Vliegtuigen.

Tokio, 12 Jan. (Iwaki-B.N.).

De Japansche luchtmacht in Mantsjoerije krijgt binnenkort een mooie aanvulling.

Twee superieure vliegtuigen, die kort geleden gebouwd zijn van de opbrengst van speciaal voor dat doel gehouden inzamelingen, zijn heden te Tachikawa opgestegen, om via Osaka, Fukuoka en Seoul naar Mantsjoerije te vliegen.

Duizenden autoriteiten, journalisten en schoolkinderen deden den vliegers hartelijk uitgeleide.

Jehol.

Nanking, 13 Jan. (Sin Kuo Min-B.N.)

Drie brigades Japansche troepen staan op het punt een inval in Jehol te doen, langs den Moekden-Peiping, den Tahoesjan-Tungliao en Zuid-Mantsjoerijschen spoorweg.

De vrijwilligers bestrijden de Japanners overal. Duizend Japanners zijn gesneuveld.

ZUID AFRIKA.

De Gouden Standaard.

In Zuid-Afrika gehandhaafd.

Londen, 14 Jan. (Aneta-Havas)

De reservebank van Zuid-Afrika publiceerde een belangrijke verklaring, nl. dat zij in staat is den Gouden Standaard te handhaven, geheel conform de wensch der regeering.

TENNENT'S TRADE MARK BIER

per ½ flesch f 0.30 — per ½ flesch f 0.45

JAPAN.

Yoshizawa Geïnstalleerd.

Zal morgen antwoord aan Amerika zenden.

Tokyo, 14 Jan. (Aneta-Reuter.)

De vroegere gezant der Japansche regeering Yoshizawa, die in het kabinet Inoukai den post van minister van Buitenlandsche zaken vervult, is hedenmiddag via Seoul uit Parijs aangekomen. Hij toog onmiddellijk naar het paleis, waar de keizer hem tot minister van Buitenlandsche zaken installeerde.

Nadat hij een vergadering van den kabinetsraad van morgen zal hebben bijgewoond, verwacht men algemeen, dat hij het antwoord op de Japansche nota van 7 dezer zal verzenden.

(United Press.)

Tokyo, 14 Jan. (Eigen dienst).

Kenkichi Yoshizawa, die geden door den keizer als minister van Buitenlandsche zaken werd geinstalleerd, aanvaardt zeer goed uitgerust voor deze moeilijke taak, zijn post. Men hoopt dat hij er veel toe zal kunnen bijdragen om de gespannen betrekkingen met China in orde te brengen.

Een groot deel van Yoshizawa's leven werd in China doorgebracht, zoodat hij thans als minister van buitenlandsche zaken niet anders zal doen, dan zijn taak, om de Japansch-Chineesche betrekkingen in orde te brengen, weder ter hand te nemen. Deze taak liet hij twee jaar geleden, toen hij tot gezant in Frankrijk benoemd werd, rusten.

Nog deze maand zal de nieuwe minister van Buitenlandsche zaken 58 jaar oud worden. Sedert 1899 was hij aan het ministerie van Buitenlandsche zaken tewerkgesteld en bijna de helft van dien tijd diende hij in China. Hij was gezant in China tijdens de hoogconjunctuur der nationale regeering, terwijl hem tevens de besprekingen voor het vernieuwen van het Japansch-Chineesche verdrag werd opgedragen. Deze taak is echter thans nog steeds niet ten einde gebracht.

De eerste post, welke Yoshizawa te vervullen kreeg, was aan het gezantschap in Seoul, voordat Korea door Japan geannexeerd werd. Hierna werd hij Japansch consul in Amoy, waardoor zijn langdurige carrière in China een anvang nam. In het jaar 1902 werd hij consul in Shanghai. In het jaar 1905 ging hij naar Londen, doch keerde tegen het einde van dat jaar als consul in Hongkong weder naar China terug. Hierna werd hij raadsman van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken, waarna men hem wederom naar Londen zond. In het jaar 1910 werd hij consul-generaal in Hankow. In het jaar 1916 werd hij benoemd tot raadsman aan de Japansche legatie te Peiping en later gezant in China, een post welke hij vervulde tot aan zijn benoeming als gezant in Parijs.

Zelfs in Parijs kon hij niet ontkomen aan het vraagstuk der Japansch-Chineesche betrekkingen, want naast zijn functie als ambassadeur in Parijs, werd hij vertegenwoordiger van Japan bij den Volkenbond. Hier trad hij op als raadsman der regeering tot aan het oogenblik, dat de Volkenbond de enquêtecommissie voor Mantsjoerije benoemde.

Yoshizawa moest zeer scherpe critiek van de zijde van enkele collega's in het ministerie van Buitenlandsche zaken en van een gedeelte der pers slikken over de wijze, waarop hij de onderhandelingen te Parijs voerde. Zijn politiek succes werd echter duidelijk na de zitting van October en zelfs zijn meest scherpe critici moesten toegeven, dat hij niets te wenschen had overgelaten, tenminste van een Japan's standpunt bekeken.

Yoshizawa spreekt de Engelsche en Fransche taal even goed als zijn eigen taal, terwijl hij zeer doortastend in zijn optreden is.

Er doet een „story“ de ronde, dat op zeker oogenblik tijdens de besprekingen tusschen Yoshizawa en dr. C. T. Wang, den vroegere Chineesche minister van Buitenlandsche Zaken zeer ongeduldig werd over het langzame spreken en over Yoshizawa 's gewoonte om langen tijd stil te zitten. Een punt van zeer weinig belang werd besproken in verband met het Japansch-Chineesche commercieele verdrag en Wang, een vlugge, nerveuze diplomaat, drong op uitsluitsel aan. Yoshizawa weigerde om ook maar een duim toe te geven. Zoo zaten de beide personen meer dan twintig minuten, waarbij de Chineesche minister het leeuwendeel van het gepraat voor zijn rekening nam, en waarbij Yoshizawa de toeluisteraar was.

Zooals men weet, is de nieuwe minister een schoonzoon van den premier Inoukai, die op 12 December een Seiykai-regeering vormde.

BRITSCH-INDIE.

De ronde-tafel-conferentie.

Drie comité-leden naar Indië.

Londen, 14 Jan (Aneta-Reuter).

Drie Britsche leden van het comité, dat benoemd is tot voortzetting van den arbeid der ronde-tafel-conferentie zijn, heden naar Indië vertrokken.

De taakverdeeling.

Londen, 13 Jan. (Aneta-Reuter).

De voortzetting van den arbeid der ronde-tafel-conferentie met de vertegenwoordigers van alle Indische partijen, welke hebben deelgenomen aan de laatste ronde-tafel-conferentie, met uitzondering dan van de congres-partij, zal tevens het werkcomité der afgevaardigden door MacDonald benoemd uitmaken. Het comité zal onder voorzitterschap van den onderkoning staan.

De vlucht van Kingsford Smith.

Dinsdag in Australië.

Calcutta, 14 Jan. (Aneta-Havas).

Kingsford Smith is heden te tien minuten voor zes opgestegen voor Bangkok. Hij hoopt Dinsdag in Australië te zijn en zal heden-avond in Bangkok aankomen.

VER. STATEN.

Een tweede teapot-schandaal.

Is de Mellon-familie hierin betrokken?

Washington, 14 Jan. (Aneta-Reuter).

Een eerste klasse-schandaal schijnt aan het broeien te zijn als een gevolg der beschuldigingen, welke voor het financieele comité van den Senaat werden gebracht, nl. dat het ministerie van Buitenlandsche Zaken de National City Company het vorig jaar beïnvloedde om een twintig millioen dollar-leening te geven aan de regeering van Columbia, hetgeen geschiedde enkele dagen voordat de regeering van Columbia er in toestemde eenige

Mellon.

voorname concessies te verleenen aan de Gulf Oil Company, welke onder contrôle staat van de familie Mellon (minister van Financiën in Amerika). Deze concessies werden, naar beweerd wordt, aangehouden wegens redenen betreffende de accomodatie der banken en gegeven als tegenmaatregel voor de „good offices“ van het ministerie, opdat de leening gegeven zou worden. Men weigerde bruut-weg den eisch van Senator Johnson.

De correspondentie van het departement zal aan het financieele comité van den Senaat worden overhandigd.

HAWAÏ.

Het gebeurde op Hawaï.

Het Lynch-geval.

Honoloeloe, 12 Jan. (Aneta-Reuter-B. N.)

Het bevel van den Amerikaansche Senaat, om een onderzoek in te stellen naar de toestanden op Hawaï verminderde eenigszins den gespannen toestand, welke het gevolg was van den moord op een inlander, waarvan een dame uit de hoogste New-Yorksche kringen, mevr. Fortescue, haar schoonzoon, de luitenant-ter-zee Massie en nog een ander persoon beschuldigd worden.

Tenzij besloten wordt, het proces te San Francisco te doen plaats vinden, zal het verhoor van mevr. Fortescue en luitenant Massie plaats vinden in dezelfde zaal, waar 5 inlanders, wier leider de vermoorde man was, eenige weken geleden werden vrijgesproken van de tenlastelegging, de 19-jarige mevr. Massie te hebben verkracht.

De jury, die hen vrijsprak, bestond uit Chineezen, Japanners, Koreanen en Polynesiërs en gezegd wordt, dat hierbij omkooperij en corruptie in het spel moeten zijn geweest.

CHINA.

De Chineesche financiën.

Binnenlandsch moratorium afgekondigd.

Shanghai, 14 Jan. (Aneta-Reuter).

De regeering te Nanking dreigt de terugbetaling der binnenlandsche leeningen stop te zetten ter dekking van de loopende uitgaven.

De bankiers te Shanghai antwoordden, dat zij zouden overgaan tot het confisceeren van de douane-gelden, wanneer men dezen maatregel zou doorvoeren.

Cheng Ming Hsu, de vice-president van den uitvoerenden raad, die den minister van financien vervangt, is afgetreden.

Nog steeds Verwarring.

Nanking, 13 Jan. (Sin Kuo Min-B. N.)

De minister van Financiën Hoeang Han Lian is afgetreden. Tsjen Min Hsu is in zijn plaats benoemd.

Tsjiang Kai Sjek en T.V. Soeng zijn vandaag te Hangtsjau aangekomen; hun plannen zijn niet bekend, Ho Ying Tsjing en Tsjang Tsji hebben Tsjiang Kai Sjek in Fenghwa ontmoet, doch zonder resultaat.

Li Tsji Sen is benoemd tot vice-president van de Executieve Yoean.

De ministeries van Communicaties en Spoorwegen zijn gecombineerd onder de leiding van Yeh Kung Tsjo (te voren minister van Spoorwegen.)

De openbare lichamen verzetten zich tegen het invoeren van een moratorium voor de staats-obligaties.

De bankiersvereeniging te Shanghai heeft den geheelen nacht geconfereerd en besloten, een sterk protest tegen het voorgestelde moratorium voor de staats-obligaties uit te geven.

ENGELAND.

DE HERSTELBETALINGEN.

De Algemeen Secretaris.

Londen, 5 Jan. (Reuter-Str. Times).

Naar alle waarschijnlijkheid zal kolonel Sir Maurice Hankey worden aangewezen als algemeen secretaris van de herstelconferentie te Lausanne. Hankey is momenteel secretaris van het Engelsche Kabinet en heeft een dergelijken post van algemeen secretaris reeds eerder bezet bij vroegere internationale conferenties te Londen, in Den Haag en elders.

De betrokken regeeringen hebben bereids officieus doen weten zijn benoeming te zullen toejuichen, zoodat verwacht wordt, dat de conferentie op de eerste zitting die benoeming zal homologeeren.

Hankey bevindt zich momenteel in Zwitserland om in overleg met de Zwitsersche regeering voorbereidingen voor de conferentie te treffen.

De Discontovoet.

Londen, 14 Jan. (Aneta-Havas).

De discontovoet van de Bank of England is zes procent.

D. C. Pendrigh. †

Londen, 14 Jan. (Aneta Reuter).

Het overlijden wordt gemeld van David Croal Pendrigh.

FRANKRIJK.

De petroleum in Mosul.

Een overeenkomst bereikt.

Cannes, 14 Jan. (Aneta-Havas)

De conferentie over de petroleum-kwestie te Mosul, welke Maandag onder presidium van Sir Edward Mountain werd gehouden, eindigde in een volledig accoord tusschen Mountain en admiraal Wester.

---

daar de financieele toestand thans wel zoodanig is, dat men niet meer durft te probeeren. Men probeerde het Dawes-plan en het schema-Young. Op kracht van dit schema leenden de Vereenigde Staten en Engeland een bedrag van 4.000.000.000 dollar aan Duitschland, grootendeels door beleggingen en credieten op korten termijn. Als tegen maatregel inden de Vereenigde Staten ongeveer 2.000.000.000 dollar aan oorlogsschulden. Al die pogingen om de oorlogsschulden te innen, hebben der Vereenigde Staten en Engeland niet minder dan 4.000.000.000 dollar gekost, welk bedrag zij wèl of niet terug zullen krijgen. De tijdelijke stopzetting der inning was oorzaak van de Britsche crisis.

Het vraagstuk of de respectievelijke volkeren in staat zijn om de schulden te betalen, heeft weinig te doen met dit onderwerp, hoewel momenteel alle staten, met uitzondering van Frankrijk, niet kunnen betalen. Het feit bestaat echter, dat geen dier naties wil betalen. Bovendien is het politiek onmogelijk voor eenige regeering om haar volk te dwingen — want dat volk is het stemvee — den levensstandaard te verminderen, waardoor de huidige lasten zullen vermeerderen, enkel en alleen om te betalen. De oppositie zal in ieder land stemmenmateriaal winnen, wanneer een dergelijk onderwerp op een kiesprogramma staat.

Vroeger of later moeten de Amerikanen de oorlogsschulden afschrijven als „dubieuze vorderingen“, dus als een gedeelte van het verlies door den oorlog geleden. Doch dit zal zoo zwaar niet vallen, want practisch gesproken hebben zij nimmer iets binnen gekregen. Zij hebben niet anders gedaan dan geld aan de Duitschers geleend, om het van de geallieerden terug te krijgen. Wel is waar, hebben zij momenteel een groot bedrag aan Duitsche obligaties, maar wat hebben zij daaraan, wanneer thans reeds alle hoop op incasseering opgeschort wordt. Mocht hierop betaling komen, dan zal dit zeer langzaam gaan.

***

Politici houden voor het publiek het feit, dat een schrapping van geen belang is, verborgen. Er is immers geen macht, die innen kan en er bestaat geen kans, dat de schuldenaren vrijwillig zullen betalen. Het is waar, dat Amerika zal moeten betalen, wanneer zijn Britsche, Fransche, Italiaansche en Belgische schuldenaren niet zal betalen; het is waar, dat een schrapping beteekent, dat de last zal worden overgeheveld van de schouders der Europeesche staten, maar heeft zich dit niet reeds voltrokken?

Tot op heden heeft de Amerikaansche belegger de last gedragen door het aankoopen van Duitsche obligaties, maar thans zal de belastingbetaler in Amerika die last direct te dragen krijgen.

Er bestaat echter geen andere oplossing.

Maar ondertusschen heeft Amerika de laatste kans om terugbetaling te erlangen, uit handen laten glippen, doordat men overeenkwam, dat het schema-Young als basis zou dienen voor de toekomstige actie. Laval kreeg hierdoor de laatste draad in handen. Duitschland kan niet anders doen dan Fransche toestemming te verkrijgen. Het land kan zijn commercieele schulden niet betalen, omdat men de eerste hypotheek moet betalen.

Men moet de Laval-uitstapjes, maar vooral zijn reis naar Amerika, dan ook beschouwen als één van de schitterendste staaltjes der Fransche na-oorlogsche politiek. In werkelijkheid heeft men de Duitschers van de laatst overgebleven hoop beroofd. Steeds heeft Duitschland kunnen rekenen op de Anglo-Saksische kracht. De ineenstorting van het pond sterling deed die hoop verdwijnen en de reis van Laval deed alle hoop op steun van Amerika in rook opgaan. De Duitsche isolatie is thans compleet.

Het kan dan ook niet anders, of een dergelijke isolatie moet de Duitschers in handen der Hitlerianen werpen en dan zal het besluit tot schrapping niet lang op zich laten wachten.

„SPECTATOR.“

HET DUITSCHLAND VAN HEDEN.

Amerika gaf de laatste draad van macht in Fransche handen.

De isolatie van Duitschland voert het volk in handen der Hitlerianen.

Laval en Hoover kwamen overeen, dat Frankrijk zou trachten om de één of andere overeenkomst met Duitschland te sluiten en dat Duitschland niet naar Londen of Washington moest kijken voor een oplossing, maar naar Parijs. Dit alles is zeer mooi gezegd, want geen enkele Duitsche regeering heeft levensvatbaarheid, wanneer zij tracht de herstelschulden te betalen. De verkiezingen in Lippe-Detmold, één der kleinste bondsstaten, hebben nu enkele dagen geleden weer bewezen, dat de „landslide“ naar het extremisme voortgang vindt. Het Duitsche volk heeft afgedaan met dergelijke betalingen; het is een nieuwe generatie, die noch aan den oorlog heeft meegedaan, noch daarom schuld heeft, die thans tot rijpheid komt. Men kan hen niet dwingen door geweld; dat heeft de Roerbezetting bewezen. Men kan Duitschland niet dwingen door blokkades en boycotten, daar dergelijke maatregelen den algemeenen toestand maar zouden verergeren, waardoor de kansen om de commercieele leeningen te incasseeren, veel verminderen zouden.

Tot op heden heeft men Duitschland weten over te halen om voort te gaan met het betalen der herstelschulden, want door het schema-Dawes en het Youngplan werden aan Duitschland nieuwe leeningen gegeven. Dit geld kwam, zooals wij gisteren reeds aantoonden, grootendeels van de Vereenigde Staten en Engeland. Maar de Britten en Amerikanen stellen momenteel geen belang meer in het leenen van geld aan Duitschland; zij wenschen het geleende geld thans terug te krijgen.

En ondanks die overeenkomst tusschen Laval en Hoover mag men van de Franschen niet verwachten, dat zij aan Duitschland geld zullen leenen, vooral niet omdat zij het crediet van vijf en twintig millioen mark niet willen verlengen. Frankrijk zag hoe Engeland en Amerika 4.000.000.000 dollar in Duitschland staken en thans ziet Frankrijk, dat die landen dat geld niet terug kunnen krijgen. Verder gelooft Frankrijk — en alles toont aan, dat dit geloof juist is — dat Duitschland overhelt naar het Fascisme en dat men een algemeene schrapping der herstelschulden zal invoeren, zoodra de Hitlerianen aan het bewind komen. Bovendien zal dit alles gepaard gaan met binnenlandsche woelingen, zoodat Frankrijk liever geen geld in een dergelijk ondernemen steekt.

Men ziet thans, hoe die cirkelgang den knoop tot een groote verwarring maakt. Het Hoover-moratorium zal in Juli a. s. eindigen. Tot aan dien dag zullen geen betalingen plaats vinden, maar intusschen moet men tevoren tot een overeenkomst komen. Het is verder duidelijk, dat geen ander land dan Frankrijk na dien datum zal kunnen betalen. Bovendien komen in Februari alle „bevroren credieten“ los; zij worden dan „onbevroren“. Engeland en Amerika zullen hun geld terugwenschen, maar de Franschen zullen er heel beleefd op wijzen, dat het geld eerst besteed moet worden voor de herstelbetalingen, daar de herstelbetalingen een „eerste hypotheek“ zijn.

In populaire termen uitgedrukt staan Engeland en Amerika dus met hangende pootjes toe te kijken. Zij kunnen hun commercieele leeningen niet terug krijgen, tenzij zij afstand doen van hunne regeeringsclaims; de Britten op Duitschland en Frankrijk en de Vereenigde Staten op de vroegere geallieerden.

Het Amerikaansche congres heeft zich reeds uitgesproken tegen een schrapping dier schulden, zoodat men met snelle schreden een deadlock nadert. Als een gevolg hiervan zullen de vroegere geallieerden der Vereenigde Staten hun oorlogsschulden niet meer betalen. Dan kan Amerika commissies benoemen om de capaciteit van betalen na te gaan, maar het gansche vraagstuk is geen vraagstuk van „kunnen“ betalen, maar van „willen“ betalen.

In de praktijk zal het dus hierop neerkomen, dat het Amerikaansche volk zich maar moet voorbereiden op het treurige, maar ware feit, dat het geen aflossingen op de oorlogsleeningen zal ontvangen.

Zij zullen schrappen of weigeren te schrappen, maar dit alles zal slechts een mechanische operatie blijken te zijn. In gansch Europa beschouwt men thans de oorlogsschulden reeds als waardelooze obligaties. Het meerendeel der Europeanen is de meening toegedaan, dat het moratorium-Hoover het gordijn heeft neergehaald voor de oorlogsschulden.

Ten aanzien van de herstelschulen gaat dezelfde waarheid op, met uitzondering dan van de onvoorwaardelijke betalingen aan Frankrijk. Frankrijk kan die in natura ontvangen, in steenkool, chemicaliën of op verschillende andere wijzen. De Duitsche industrie zou wellicht een regeering, die voort zou gaan met het betalen der aflossingen in natura, steunen, daar hierdoor geen probleem van koersen werd aangeraakt, terwijl die betalingen tevens als een soort van werkloozensteun zouden beteekenen. Maar ook dat zou niet lang stand kunnen houden. Wanneer de Bruening-regeering stand wil houden, dan moet zij concessies eischen op het gebied van herstelbetalingen, hetgeen Bruening dan ook reeds tracht te doen. Wij wijzen in dit verband slechts op zijn mededeeling, dat de politieke schulden niet meer betaald kunnen worden. Had hij dit niet gedaan, dan bestond de mogelijkheid, dat het kabinet-Bruening zou vallen, hetgeen wellicht straks na de presidentieele verkiezingen toch mogelijk is. Komen de Hitlerianen dan aan de regeering, dan kan men er staat op maken, dat de herstelschulden geschrapt zullen worden. Duitschland zal dan in verschrikkelijke woelingen gewikkeld zijn en onmogelijk schulden kunnen betalen.

Het kan dan ook niet anders, of dit jaar zal een verreikende liquidatie van het gansche neerdrukkende vragstuk der herstelbetalingen aanschouwen. Het zal een werkelijke liquidatie worden, welke haar aanvang heeft genomen door de verklaring van Bruening, welke verklaring straks opgevolgd moet worden door een soortgelijke verklaring der vroegere geallieerde naties aan het adres der Vereenigde Staten. Deze stap zal der regeeringen door het volk opgedrongen worden, daar het volk moede zal zijn geworden van het vele lijden door de economische en financieele depressie, welke nog langen tijd gevoeld zal worden.

Maar toch blijft ook de mogelijkheid nog bestaan, dat men met veel vernuft een methode zal uitdenken, waardoor de werkelijkheid, dat de herstelbetalingen en oorlogsschulden van de baan zijn, wordt ommanteld. Men zou een nieuwe vorm van moratorium kunnen uitdenken, maar zelfs dit is onwaarschijnlijk. Het is onmogelijk,

(Zie voorgaande kolom.)

Let op de zwarte kat op onze sluitingszegel

Familie berichten

Verloofd:

G. E. van HATTEM

E. J. VEERMAN.

Blitar / Wlingi, 16 Januari 1932.

3361

Advertenties.

N.V. Nederlandsch Stoomvaart Mij. „OCEAAN".

Het stoomschip „MELAMPUS" is van EUROPA alhier aangekomen.

Houders van connossementen aan order gelieven zich zoo spoedig mogelijk bekend te stellen bij ondergeteekenden.

Mc. NEILL & Co.,
Agenten.

3360

TE HUUR

huizen **Woengkalwest 1**
Sidodadioost 26

Te bevragen bij de

Weeskamer.

3362

Januari
15
Memo Toko Roelofs

DRIE RECLAMEDAGEN

VRIJDAG, ZATERDAG en ZONDAG a.s.

Bruine boonen	per ½ k.g.	25 ct
Witte boonen	„ „	30 „
Spliterwten	„ „	25 „
Groene erwten	„ „	25 „
Linzen	„ „	35 „
Griesmeel	„ „	30 „
Abrikozen	„ „	110 „
Grove vermicellie	„	50 „

Bovenstaande prijzen alleen geldig bij afname VAN MINSTENS EEN HALF K.G,

Dopamandelen	per ½ k.g.	75 ct.
Dadels	„ „ „	100 „
Smyrnavygen	„ „ „	90 „
Kastanjes	„ „ „	30 „
Zelfryzend bakmeel	per pak	35 „
Vruchtenkoekjes	per doos	40 „
Ontbytkoeken (Holl.)	per stuk	35 „

N. B. Verwachten a. s. Zondag (indien lossing mogelijk is) een groote zending Vries en koelkamerartikelen w. o.

5 soorten Holl. versche visch.

Zaterdag en Zondag (ERWTENSOEP) per portie VIJFTIG CENT

N.V. ANDRIESSE

SHOWROOM - BODJONG
TEL. 2004

RIPSSTOFFEN

DIVERSE EFFEN KLEUREN

breed 125 cM. per meter f 1.30

breed 130 cM. per meter f 1.50

STALEN WORDEN OP AANVRAGE FRANCO TOEGEZONDEN

JANUARI
15
Memo Toko ROELOFS

Goudsche kaas (geen vrieskamer)	per ⅛	75 ct.
Haring in mosterdsaus	per stuk	30 „
Zoute haring	„ „	17 „
Zoute haring (schoon)	„ „	20 „
Spekbokking (schoon)	„ „	25 „
Sardellenringen	„ blik	50 „
Schelvischkuit	„ „	100 „
Schelvischlever	„ „	125 „
Zoute ansjovis (filet)	„ „	120 „
Mosselen in gelei	„ flac.	125 „
Rookvleesch (muis)	„ ons	50 „
Salamiworst	„ „	40 „
Tongenworst	„ „	40 „
Bloedworst	„ „	30 „
Bloedworst	„ pond	125 „
Geld. Spek	„ „	100 „
Geld. Spek	„ ½ „	60 „
Saucys de Boulogne	„ ons	45 „
Procureurspek	„ „	35 „
Spekrollade	„ „	30 „
Gekookte tong	„ „	50 „
Bacon (extra tafelspek)	„ „	40 „
Corned beef	„ „	30 „
Gekookte Holl. Ham	„ „	50 „
Leverworst in azyn	„ flac.	140 „
Hom in zout	„ „	75 „
Vriesboter	„ pak	80 „
Vriesboter p. 3 pakken		225 „
Austr. boter per blik 5 pond		250 „

DEZE PRIJZEN GELDEN voor HEDEN, MORGEN en OVERMORGEN

K N I L M

DE K.N.I.L.M. GEBRUIKT UITSLUITEND FOKKER VLIEGTUIGEN, ELK VOORZIEN VAN DRIE MOTOREN

ELK DEZER VLIEGTUIGEN KAN ZONDER BEZWAAR DOORVLIEGEN, INDIEN ONVERHOOPT EEN MOTOR (WELKE VAN DE DRIE DAN 22185-3357 OOK) STOPT.

K N I L M

J.B. JUWEELENHUIS BODJONG J.B.
TEGENOVER HOTEL DU PAVILLON-SEMARANG.

REISKLOKJES in etui
OOK MET RADIUM EN WEKKER
F 16.-

ZILVEREN PORTRETLYSTJES
VANAF
F 1.25

J.B. J.B.

De vlindervormige gaten in de Probak-Mesjes maken dat de druk van het aandraaien over de geheele oppervlakte wordt verdeeld, —daardoor kunnen de mesjes uit 17% zwaarder staal worden gemaakt. Probak-Mesjes passen op alle apparaten met twee scheerkanten. Alle mesjes zijn even vlijmscherp, omdat ze in één ononderbroken bewerking uit een oneindig lang stalen lint zijn gemaakt.

PROBAK MESJES

Niet te overtreffen in kwaliteit

Importeurs:

N.V. Behn, Meyer & Co. H. Mij.

Soerabaia, Semarang, Batavia, Palembang, Den Passar.

ZOEKT U EEN BETREKKING?
Abonneert U dan op:
„DE VACATURE"
f 5.— per maand (bij vooruitbetaling. Abonnementen kunnen iederen dag ingaan. Verschijnt dagelijks. Bevat alle advertenties voorkomende in dagbladen en periodieken.
Uitgave: N. V. N. I. P. A. Laan Raden Salon No. 6 Teleph. Wl. 3801. Batavia Centrum.

HOTEL DJOKJA
SLUISBRUGSTRAAT Tel. Wl. 2416 BATAVIA-CENTRUM
In verband met de huidige malaise hebben wij onze tarieven BELANGRIJK VERLAAGD.
Kamers vanaf f 5.— per dag. Logies met ontbijt f 3.— per pers.
De beheerder J. LEER

Te huur per 1 Februari 1932
Ruim kantoorlokaal
thans nog geoccupeerd door
Regnault Verffabrieken
PARADEPLEIN 12
Te bevragen Telefoon No. 496

MINERAALWATER - FABRIEK
„HYGEIA"

Let op de zwarte kat op onze sluitingszegel

N.V. R. Klaasesz & Co.
Semarang

Drinkt Limonade en Aerblanda

van de Fabriek

„HYGEIA"

Dit is een waarborg voor Uw gezondheid.

Weet U dat DERMOLIN

Huid & Kinderpoeder

van Dr. E. J. Swaab

op geen toilet of waschtafel mag ontbreken, vooral niet bij sterk transpireerende personen. Het absorbeert het zweet en voorkomt daarvoor de onaangename lucht en gevolgen, alsmede alle gevoeligheid en pijn.

„DERMOLIN"
wordt ten zeerste aanbevolen aan dames, teneinde het smetten van het lichaam tegen te gaan of te voorkomen.

„DERMOLIN - Poeder" wordt gebruikt bij vochtig eczema tegen het rood worden der billetjes der zuigelingen, tegen Rooden HOND, gordelroos enz.

Prijs per strooibusje f 0.75.

Verkrijgbaar bij alle Apotheken en Drogisten.

IMPORTEURS:

Comm. Venn. „HYMPA", Bandoeng.

5

Om met adverteeren te beginnen is het nooit te laat; elk tijdstip is geschikt.

Om met adverteeren te staken is het altijd te vroeg dat moogt U pas doen als U de zaak gaat sluiten om voortaan op Uw lauweren te rusten.

A. Van Ravensberg

OPTISCHE SLIJPERIJ EN INSTRUMENTMAKERIJ
Bodjong 20 t/o Hotel du Pavillon, Telf. 317
SEMARANG

Het GOEDKOOPSTE adres voor aanmaak van BRILLEN enz. Alsmede degelijke reparaties aan INSTRUMENTEN, FOTOTOESTELLEN, enz. onder vakkundig toezicht. Tevens monopoliehouders van BEDAK tegen huiduitslag volgens recept van wijlen.

Dr. WILHEM SCHMIDT

MALAISE!
CRISIS!
BEZUINIGING!

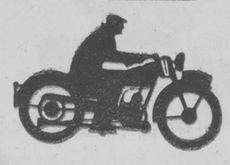

KOOPT EEN MOTOR, WELKE NIET ALLEEN GOEDKOOP IS IN AANSCHAFFING, DOCH VOORAL OOK IN ONDERHOUD!

EXCELSIOR „Universal"
MODEL 1932
Een pk., twee tact Klimt Heuvel met gemaakt
Thans met:
Kickstarter-Handvanl: en lange uitlaatpijp:
Prijs contant f 290.- In huurkoop f 312.50
Vooruitbetaling. . f 50.— per maand . . . f 12.50
Vraagt heden prospectus aan

N. V. ALGEMEENE HANDEL MIJ.
Bodjong 45-Semarang-Tel.1639

'n Herinnering aan de Kinderjaren, in Holland! Daar bedoelde men steeds H-O, als er over Havermout werd gesproken.

VLUG KOKEND!
H-O
HAVERMOUT IS IN
2 á 3
MINUTEN GEREED

NU IS H-O HAVERMOUT OOK IN INDIË VERKRIJGBAAR

Importeurs:
Jacobson van den Berg & Co

GRATIA

MODEMAGAZIJN
Sidodadi Oost-14A — Semarang

AFDEELING ATELIER

Is het U te lastig om Uw eigen kleeding thuis klaar te maken?

Zend Uw stoffen naar ons toe.

Wij zullen ze voor U binnen kortst mogelijken tijd verwerken.

Open zoom)
Borduur) inrichting aanwezig

2

Laat Benjamins voor U drukken.

Vertegenwoordiger:

L. PLATON

Batavia — Semarang — Soerabaia

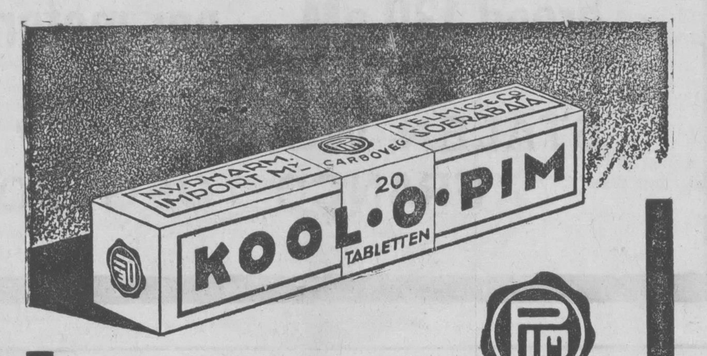

Tegen alle stoornissen der spijsverteringsorganen. Volkomen onschadelijk.

N. V.
Pharm. Imp. Mij.
HELMIG & Co.
Soerabaia

130

Agente Midden - Java

EVERARD & Co. Semarang

Firezone - Oil

wordt door den Auto-Expert PAUL DE BONT aanbevolen als een UITMUNTEND BOVENSMEERMIDDEL (Leest het artikel t. z. in Het Sportblad van 5 December 1931 No. 49).

WACHTGELDERS

SUIKERGEEMPLOYEERDEN

BRENGT UW TIJD, DIE U OP WACHTGELD ZIJT GESTELD DOOR TE

BATOE-RADEN

POERWOKERTO, 2600 VOET

MALAISE PRIJZEN

VRAAGT TARIEVEN

DE BEHEERDER
OUD-SUIKERMAN

Hotel van Blommestein

SALATIGA - TELEFOON 7

DAGKAMERS vanaf f 5:— LOGIES MET ONTBIJT f 3.—
MAANDKAMERS vanaf f 100.— LUNCH f 1.50, DINER f 2.—

Juwelier LIEM BO SWIE - Bodjong 15-Telf. 1161

SEMARANG

PAS ONTVANGEN:

Een dozijn zilveren vorken en lepels		van f	180.—
Een dozijn zilveren theelepels	van f 28.60	en „	31.70
Een dozijn alpacca theelepels		van „	14.—
Alpacca papbordjes van f 13.50 zonder lepel		en „ „	15.— met lepels
Zilveren papbordjes met lepel		van f	30.—
Zilveren paplepels		„ „	6.25
Alpacca bedakdoosjes	van f 2.10	en „	4.50
Zilveren bedakdoosjes	vanaf „ 3.50	t m „	70.—
Zilveren vaasjes	„ „ 10.—	t/m „	91.50
Alpacca vaasjes	van „ 5.50	en „	6.50
Alpacca kindercouvert		van „	4.50
Zilveren kindercouvert		„ „	8.80

---

drinkt

A.Vé.Ha. genever

A.VAN HOBOKEN & Co. ROTTERDAM AH

ZUIVERE GENEVER!
ZUIVERE ZACHTE GENEVER!
ZUIVERE ZACHTE HOLLANDSCHE GENEVER!
ZUIVERE ZACHTE HOLLANDSCHE AVH GENEVER!

Vertegenwoordigers: SEMARANG-CHERIBON: JACOBSON VAN DEN BERG & Co.
BATAVIA: N.V. HANDELMIJ. „DELI-ATJEH"
SOERABAIA: N.V. BORNEO-SUMATRA HANDELMIJ.

Stokpaardje

Gelukkig is hij, die van adverteeren zijn stokpaardje kan maken. Het is een werk, dat steeds loonender wordt naarmate men er meer verstand van krijgt. Henry Ford had ook adverteeren als stokpaardje: hij was niet gelukkiger dan wanneer hij 's avonds met een pijpje aan z'n schrijftafel, advertenties kon zitten ontwerpen. Het was een liefhebberij, welke hem geen windeieren gelegd heeft.

Ondergeteekende gedipl. DENTIST van de Chang Hoa School te Hankau (China) 1911, beveelt zich aan voor de behandeling Uwer kiezen, tanden, alsmede van Uw gebit. Prima getuigschriften ter inzage. Plombeeren in goud, zilver en platina. Ook in staat valsche oogen en neuzen in en aan te zetten. Voor de Dames een vrouwelijke tandarts aanwezig, die ook aan huis te ontbieden is, zonder eenige prijsverhooging. Billijke tarieven.

GOEY TJOENG LIAN,
Beteng — Semarang

HOTEL „SPLENDID"

GENIELAAN 10 en 12 — Telefoon 60 — SEMARANG.

Het geheel GERESTAUREERDE FAMILIE PENSION Groote luchtige kamers met stroomend water, 1 persoons kamers (geen bijgebouwen) met apart zitje vanaf f 90.— per maand. — Kamers vanaf f 6.— per dag.
Prima tafel — Billijk tarief.
Beleefd aanbevelend
Mevr; MULDER.

GROOTE KEUZE

in

Brilmonturen en Zeissglazen

Verlaagde prijzen

Opticien W. KLEIN
Semarang

N. V. Leeuwen-Apotheek
P. H. MEULEMANS

Kerkhofstraat 12. Semarang Telf. 204 & 2 Smg.
Laboratorium voor CHEMISCH en MICROSCOPISCH Onderzoek.
Suiker-polarisatie.
Ruime sorteering in verbandartikelen en patentgeneesmiddelen.

Recepten worden desgewenscht gratis van huis gehaald en de medicijnen thuis bezorgd.

Steunt de Stichting Overduin. Tehuis voor behoeftige Europeanen. U doet in deze moeilijke tijden daar een weldaad mede.

de Leider
J. C. VELTEMA

Telefoon No. 1228.

Electrische Strijkijzers

Steeds tot Uwe beschikking!
Uitermate geschikt voor vlug en toch niet vermoeiend werken.
Diverse modellen in vooraad, o. a. WATTS.
Prijzen vanaf **f 6.50** t|m **f 16.50**
Verkrijgbaar bij;

Toko TAN TIK HING & Co.
PEKODJAN —:— SEMARANG

ZENDT den tekst voor UW TREKKER

voor WOENSDAG tijdig in bij deadministratie van het ALG. HANDELSBLAD voor Ned. Indië Semarang.

ALGEMEEN HANDELSBLAD
voor Nederlandsch-Indië

DERDE BLAD — VRIJDAG, 15 JANUARI 1932 No. 226.

EEN NIEUWE GROOTE TUNNEL DOOR DE ALPEN.

Plannen voor de doorboring van den Mont Blanc.

(United-Press).

Bazel, Jan. (Eigen dienst.)

Er bestaan reeds eenigen tijd plannen om een tunnel aan te leggen dwars door het rotsgesteente van den Mont Blanc en volgens de jongste berichten is het niet buitengesloten, dat deze plannen ook inderdaad worden uitgevoerd, waardoor wederom een technisch wonder zou worden toegevoegd aan de vele, die men reeds in Europa kan bewonderen. De tunnel zou 22½ K.M. lang worden en een druk spoorwegverkeer mogelijk maken tusschen de Fransche en Italiaansche havens eenerzijds en de mooie touristencentra Chamonix en Aosta anderzijds. Wederom wordt bewezen, dat de Alpen geen spoorlijn kunnen tegenhouden; de treinen kunnen er weliswaar niet overheen rijden, doch sinds het midden van de vorige eeuw is de mensch bezig, tunnels door de hooge rotsgebergten te graven.

De aanval begon in 1857 en de Mont Cenis moest het ontgelden. Er zou een verbinding tot stand gebracht worden tusschen het Fransche stadje Modane en het in Italië gelegen Bardovecchia. Men beschikte slechts over primitieve werktuigen en al het werk moest met de hand gedaan worden. Veertien jaar later was de tunnel gereed; in dien tusschentijd was men gebruik gaan maken van springstoffen en samengeperste lucht. De tunnel is bijna 13 K.M. lang en heeft een hoefijzervormig profiel met een hoogte van 7½ en een breedte van 8 M. De wanden zijn met steenen en baksteenen bekleed en men moest bijna over de geheele lengte van den tunnel boren door vast graniet. Hoewel in dien tijd alles veel goedkooper was, bedroegen de onkosten toch zes millioen francs per kilometer.

Nu volgden spoedig andere tunnels, die in een dringende behoefte van het verkeer voorzagen. In 1881 kwam de St. Gothardtunnel in gebruik, die binnen in den berg spiraalvormig verloopt en in 1905 was de groote Simplon-tunnel gereed tusschen Brieg en Iselle. Hierbij waren nog grootere moeilijkheden te overwinnen; men groef niet door vast graniet, doch door verraderlijke losse gesteenten. Er werd een stroom ijskoud water aangeboord en een met heet water. Doch het werk werd voltooid. Het bewees echter, dat het boren van een tunnel naast technische kennis ook veel moed vereischt.

Bij het bouwen van een tunnel begint men gewoonlijk eerst met een proefgang van ongeveer 2½ M. in het vierkant, die later vergroot wordt. Deze gang komt niet steeds in het midden van het toekomstige tunnelprofiel te liggen; soms bevindt hij zich vlak onder het toekomstige tunneldak. Er wordt naast dezen proefgang soms nog een tweede aangelegd, die op afstanden van honderd meter ongeveer met de eerste wordt verbonden door poorten; hierdoor kan men op verschillende punten tegelijk aan den hoofdtunnel gaan werken en het verwijderd materiaal door verschillende poortjes tegelijk afvoeren.

—o—

GOEDKOOPE WINTERSPORT-EXCURSIES.

Naar Jämtland en Hälsingland.

Van 7 Januari tot 21 Februari is de gelegenheid opengesteld tot het maken van goedkoope excursies naar verschillende plaatsen in Zweden: naar de provincie Jämtland (Enarfors, Ostersund, Halland, Jäspen, Storlien, Are, enz.) en naar de provincie Hälsingland (o.a. naar Järvsö en Voxna) die als wintersportplaatsen bekend staan. Deze excursies kunnen vanuit ieder station der Zweedsche Staats Spoorwegen ondernomen worden. De vermindering op de vervoerkosten wordt zoowel voor gezelschappen als voor enkele reizigers berekend en zijn voor 2de en 3de klasse reizigers verkrijgbaar. Opdat men van deze prijsvermindering gebruik zal kunnen maken is het aan te bevelen, niet vóór 7 Januari de plaats van bestemming te bereiken en binnen 21 dagen te vertrekken, bovendien moet dit vertrek niet nà 21 Februari plaats hebben. Een coupon voor een verblijf van 6 dagen in een pension van de plaats van bestemming, moet tegelijk worden genomen met een retourbiljet dat tegen den prijs van een enkele reis verstrekt zal worden. Het pension-biljet, op vertoon waarvan men een kamer en 3 maaltijden per dag kan verkrijgen, is alleen geldig voor het pension of hotel dat op dit biljet is vermeld. Het spoorwegkaartje geeft tevens recht op vrij vervoer van 25 Kg. bagage. Aan iedereen zal een extra-vergoeding van Zw. Kr. 1. — in rekening worden gebracht voor bediening.

Gedurende de maanden Januari, Februari en Maart zal de Zweedsche Lloyd Scheepvaart Mij., te Gothenburg een evenredige verlaging der vaartprijzen in rekening brengen op de lijnen Tilbury-Gothenburg en New Castle upon Tyne-Gothenburg, voor die reizigers, die aan de wintersport in Zweden wenschen deel te nemen.

De valuta-verhoudingen tusschen Zweden en Nederland maken deze reeds zoo voordeelige aanbiedingen nog aanlokkelijker voor de Nederlandsche sportliefhebbers, aan welke de gelegenheid wordt geboden een voor hen zoo goed als onbekend wintersportgebied te ontdekken.

EEN ZWEEDSCH BEELDHOUWER.

Groote bestellingen voor Amerika.

Volgens een rapport, dat ons kort geleden uit Amerika gewerd, heeft Prof. Carl Milles, een bekend Zweedsch beeldhouwer, omvangrijke orders gekregen voor openbare monumenten. Een ervan, dat op Staten Eiland bij den ingang van de haven van New-York zal worden opgericht, zal 200.000 dollar kosten. Gedurende de laatste twee jaar heeft de Zweedsche beeldhouwer voor de Canbrook Stichting gewerkt, die hem verzocht naar Amerika te komen en een groot atelier voor hem beschikbaar stelde. Hem is eveneens aangeboden een standbeeld van reusachtige afmetingen voor de stad St. Paul in Minesota te vervaardigen en het Kunst-Museum te St. Louis heeft een copie aangekocht van de zeer oorspronkelijke, historische groep „Folke Filbijten", die de beeldhouwer volgens een Zweedsche legende vervaardigde.

De Zweedsch-Amerikanen te Chicago hebben aan hun stad de welbekende monumentale „Fontijn der Tritonen" geschonken, die in een der openbare parken is geplaatst.

CHANTAGE-SYSTEMEN IN BELGIE.

DE GEVAREN VAN SPEELCLUBS IN BRUSSEL. — DE AFPERSINGS-METHODEN DER KLEINERE FINANCIEELE PERIODIEKEN.

door

MR. CHARLES ISABEAU.

(Speciale Dienst „Alg. Hbld. v. N.I.")

De grootste moeilijkheden, waarmede een zakenman heeft af te rekenen, zijn niet steeds deze, welke men met open vizier kan tegemoet treden om ze te overwinnen. Wie aan het hoofd staat van een groote onderneming weet veelal bij ervaring, hoe soms getracht wordt hem op de meest perifide wijze geld af te persen. Dit blijft veelal voor het publiek geheim. Slechts af en toe gebeurt het, dat een zakenman den moed heeft iemand, die, onder bedreiging van een of ander schandaal, zelfs uit het privaat leven, geld wil bekomen, bij de politie aan te geven. Over het algemeen acht men het voordeeliger hieraan te verzaken en den afperser eenvoudig de deur te wijzen, tenzij aan zijn eischen gevolg wordt gegeven. Meer dan men zich voorstelt spelen zich, in de zakenwereld, dergelijke sombere drama's af.

Hier te Brussel hebben wij herhaaldelijk gelegenheid gehad om op de hoogte te komen van gevallen, waarin alles er duidelijk op wees, dat men met georganiseerde chantage te doen had, maar waarvoor geen rechtsvervolgingen werden ingespannen, omdat er geen klacht werd ingediend. Het milieu was dat, waarin men juist de catagorie personen aantreft, die bijzonder is gesteld op uiterlijk fatsoen, maar practisch juist alles doet, om zonder fatsoen te zijn. Dit is het milieu van spelers en demi-mondaines. Een tijdje geleden brak een ernstig schandaal uit, waarbij de vennooten van een van de grootste speelclubs van Brussel waren betrokken. Zij bestalen den fiscus voor enorme sommen, met medeplichtigheid van fiscus-agenten zelf, tot de zaak uitlekte, naar aanleiding van een overtreding van de speelwet, die exploitatie van hazardspel in een voor het publiek toegankelijk lokaal verbiedt, en een van de vennooten tot de ontdekking kwam, dat hij door nummer twee „schandelijk" werd bedrogen.

Hij verklikt alles, ook het feit, dat er een dubbele boekhouding werd gehouden. Bij nader onderzoek van deze boekhouding werd bekend, dat per maand voor millioenen winst werd gemaakt. Er bestond een geraffineerd systeem, om op de hoogte te komen van de kapitaalkracht van sommige bezoekers van de speelclub, waarvoor men zelfs de medewerking had kunnen bekomen van rechercheurs. Wanneer men van iemand wist, dat hij behoorlijk geld bezat, een reputatie had te verliezen en familieleden bezat, die desnoods ook wel een opoffering zouden doen, om de familie-eer te redden, dan was het crediet van dezen persoon onbeperkt. Geld werd niet geleend, maar wel speelpenningen, die in de zaak zelf dus moesten worden gebruikt.

De schuld kon alleen het bedrag zijn, dat was verloren. Maar onder de dagelijksche „bezoekers" van de zaak was er ook een, die zich geregeld op de hoogte hield van alles wat er gebeurde, die eveneens „tuyaux" wist te bekomen over personen, die ongetwijfeld verkozen, dat hun aanwezigheid in de speelclub niet werd bekend gemaakt, en welke dan deze inlichtingen gebruikte, om op de klassiekste manier, die men zich kan uitdenken, chantage te plegen. De man beschikte over een orgaan waarvan hij de uitgever was en plaatste een zoogenaamd humoristisch berichtje in dit blad. Het nummer zond hij dan aan de betrokken persoon, dien hij dan ook wel wist duidelijk te maken, dat hij „levenslang" abonné kon worden, tegen de betaling van een vastgesteld bedrag. Betaalde hij, dan werd er gezwegen in het orgaan. Betaalde hij niet, dan stond hij blootgesteld aan de speldeprikken van de maître-chanteur. Wie iets heeft te verbergen laat zich gemakkelijk overhalen om door een aderlating zich het stilzwijgen te verzekeren. Het aantal slachtoffers, dat aldus is kunnen gemaakt worden, is onbekend, maar zal zeker wel niet gering zijn.

Dit is een voorbeeld van gewone chantage. Er is evenwel een gebied, waarop chantage schering en inslag is, niet het minst in een tijd van crisis, zooals wij er thans een beleven, d.i. op financieel gebied. Men heeft er geen denkbeeld van hoe talrijk de parasieten zijn, die het, zoogenaamd om de openbare meening voor te lichten, de leiders van groote ondernemingen lastig maken. Er bestaan in België op het oogenblik verscheidene honderden financieele bladen, die sommigen om de week, anderen onregelmatig verschijnen. Wie zakenkennis heeft, weet wat deze blaadjes waard zijn. Anderen weten het niet en kunnen zich door hun geschrift laten beïnvloeden. Dit is hun macht. Hun lezerspubliek is niet groot, alhoewel het orgaan meestal tegen een spotprijs wordt verkocht. Er is niemand, die kan bepalen, welke de bestaansvoorwaarden zijn van de overgroote meerderheid van deze obscure blaadjes. Slechts enkele financieele weekorganen, de voornaamste, schijnen regelmatig te bestaan van den abonnementsprijs en van de publiciteit. De anderen leven van praktijken, welke thans in sommige gevallen aan den dag zijn getreden. Hun specialiteit bestaat hierin, dat zij trachten te ontdekken, welke ondernemingen door een boekhoudingstruc of een ander middel er in zijn geslaagd, om de betaling van groote sommen aan den fiscus te ontduiken, zij het dan nog dikwijls om een grondige reden, b.v. om te vermijden, dat tweemaal op eenzelfde bedrag aan den fiscus belasting zou worden betaald, wat met de ingewikkelde en dikwijls willekeurige fiscale wetgeving niet uitgesloten is. Of wel te trachten uit te maken, welke zaken feitelijk slechts op losse gronden staan en met de vermindering van hun crediet, dat alleen op vertrouwen rust, ook zouden worden gekelderd. Het zou logisch zijn, voor een financieele pers, de feiten aan te klagen, die van een aard zijn om het publiek te bedriegen.

Zoo ver gaan zij echter niet. Dit zou den dood beteekenen van het gouden kalf. Zij plaatsen een bericht, waarin in bedekte woorden wordt gesproken over de onderneming met een aanduiding van intrigeerenden aard. De administrateurs worden beschuldigd. Er wordt hun een bezoek gebracht. Wie aarzelt is hun slachtoffer. Wie bang is voor het schandaal, dat meestal geen schandaal is, een veelal laaghartige verklikking van wat wij familiegeheimen zouden kunnen noemen, weet aan wie hij betaalt en wanneer, maar hij komt er nooit toe zekerheid te hebben, dat het hiermee gedaan zal zijn. Het „publiciteitscontract" kan steeds worden vernieuwd!

Dergelijke exploitatie schijnt op groote schaal te bestaan, zoodat men er in Beurskringen ernstig aan denkt een beweging te beginnen, om strafmaatregelen te doen vaststellen tegen dergelijke oplichters. Sommige groote Banken hebben aan hun organisaties sedert verscheidene jaren gespecialiseerde politie-beambten verbonden, die uit den recherchedienst zelf zijn overgekomen, speciaal met het doel vervalschers op het spoor te komen. Zij hebben zich echter nu ook verdienstelijk te maken in de ontmaskering van elke chantagepoging, waaraan de zaak bloot staat, in wier dienst zij zich bevinden. Het beste middel tot bestrijding is dezelfde publiciteit, die tot afpersing werd aangewend, maar niet alle ondernemingen hebben dit middel te hunner beschikking.

(Nadruk verboden).

—o—

DE KRIS VAN DIPO NEGORO.

's Gravenhage, 25 December.

In den kunsthandel van den heer Damme, in de Zeestraat, naast het Panorama-Mesdag, bevindt zich thans een zeer merkwaardige trofee, waarop onze aandacht werd gevestigd door een oud-Indischgast. Het is de kris van Dipo Negoro, het vermaarde hoofd van den opstand, die, ruim een eeuw geleden, uitgroeide tot den Java-oorlog. Dipo Negoro heeft zich destijds (in 1830) overgegeven aan Cleerens, maar die zal de kris wel weder aan den opperbevelhebber generaal De Kock hebben overgedragen en nu is het wapen, volgens den heer Damme, van de familie De Kock via den heer H. Holle bij de familie Van Blommestein terecht gekomen. De tegenwoordige eigenaar (de heer Damme is slechts tijdelijk bewaarder) is trouwens bereid, een en ander onder eede te bevestigen en met documenten te staven.

Indien dit wapen, dat, gelijk vrij zeker schijnt, de kris van wijlen Dipo Negoro is, mogen wij dan de gelegenheid laten voorbijgaan om dit belangrijke historische voorwerp aan wat men zou kunnen noemen „de circulatie" te onttrekken? Er wordt, naar wij gelooven, *f* 1200 voor gevraagd. Dat zou de kris op zichzelve zeker niet waard zijn (ze is natuurlijk van pamon, gedeeltelijk wat verguld met een uit dien tijd bekende versiering en voorzien van een vrij eenvoudig houten gevest) indien ze niet de kris van Dipo Negoro was. Dit geeft er ten eerste historische waarde aan, maar bovendien zulk een poesaka-beteekenis, dat het bezit er van politiek belang moet worden geacht. Wij behoeven niet uit te weiden over de onheilen, die er van dat wapen kunnen uitgaan als het eens in verkeerde handen geraakte.

Het komt ons voor, dat dit historische voorwerp thuis hoort in het Ethnografisch Museum of in het Koloniaal Instituut. Er behoort niet verder mee te worden geleurd. Dat moet worden voorkomen. Al ware 't alleen maar uit piëteit. Maar óók om politieke redenen.

En daarom zou, dunkt ons, desnoods de regeering moeten bijspringen. Indien althans niemand in Nederland meer rijk genoeg is om dit gevaarlijk stuk poesaka op te bergen... daar waar het geen kwaad kan doen.

—o—

EEN BLAUWBAARD VOOR DEN RECHTER.

Misbruik van huwelijksadvertenties.

Te Clarksburg, in West-Virginië, staat op het oogenblik een soort Blauwbaard terecht, een zekere Harry Powers, die ervan wordt beschuldigd twee vrouwen en drie kinderen om het leven te hebben gebracht. Voor dit proces is het operagebouw in een rechtszaal herschapen, waar een opgewonden publiek van verscheidene duizenden personen, waaronder vele vrouwen en kinderen, de verhooren volgt. Een goed-gewapende politiemacht, die uitgerust is met traangas, bewaart de orde en waakt tegen pogingen om Powers te lynchen, waarvoor men beducht is. Powers' verdedigers pleiten ontoerekenbaarheid.

De lijken van de slachtoffers, die Powers heeft gemaakt, werden begraven gevonden in een greppel in de nabijheid van zijn huis, dat staat in een mooie buitenwijk van Clarksburg. Beweerd wordt, dat Powers vrouwen met huwelijksadvertenties in zijn huis lokte en ze dan vermoordde. Powers wordt de „Virginische Blauwbaard" genoemd.

—o—

EIGEN RECHT ONDER KINDEREN.

Stanley Orlenski, een veertienjarig krantenventertje, heeft tegenover de politie te Detroit bekend, dat hij en twee andere leden van een „club", die zij hadden gevormd, een andere even ouderen jongen, Joe Przystas, hadden gedood, die ervan was beschuldigd, een elfjarigen vriend van de drie „club"-leden te hebben gepest. De drie jongens gingen na een gehouden bespreking naar het huis van Przystas. Onderweg kocht Orlenski een revolver, die hij in een zijner broekspijpen verborg. Przystas kwam uit een kolenkelder naar boven met een kit kolen. Orlenski schoot met de bedoeling, zooals hij mededeelde, om Przystas schrik aan te jagen, doch trof hem in het hart. Przystas viel naar beneden en bleef liggen, totdat hij door zijn zuster werd gevonden, die op de kolen zat te wachten. Orlenski en zijn twee vrienden liepen weg en gingen naar de bioscoop, waar de politie hen opspoorde. Przystas onderhield zijn moeder, een weduwe, en twee zusters.

DE ZWEEDSCHE SPOORWEGEN.

Bestaan 75 jaar.

Op 1 December l.l vierden de Zweedsche spoorwegen hun 75 jarig bestaan, aangezien het op 1 December 1856 was, dat de twee eerste, korte spoorweglijnen in Zweden voor het publiek werden opengesteld. In verband hiermede werden sommige belangwekkende feiten herdacht ter gelegenheid van een feestmaal, dat in het Grand Hotel te Stockholm werd gehouden en dat de vertegenwoordigers der Zweedsche Spoorweg-administratie verzamelde. Zweden verheugt zich in het bezit van 17.000 K. M. spoorwegen, waarvan er 7000 aan de Staat toebehooren en door deze worden geëxploiteerd. Op iedere 10.000 inwoners telt men 26 KM spoorweg, hetgeen meer is dan in eenig ander Europeesch land. Er werden verleden jaar om en bij 31 millioen passsagiers vervoerd en ongeveer 20 millioen ton, inclusief het ijzererts uit Lapland, worden jaarlijks door de spoorwegen bevracht. Meer dan 86.000 passagiers kunnen tegelijkertijd op de Zweedsche spoorwegen worden vervoerd en hun inkomen, dat in 1860 plus minus 500.000 Kr (£ 27.778) bedroeg, steeg verleden jaar tot een totaal van meer dan 342.000.000 Kr. (£ 119.000.000), waarvan de netto winst op 59 millioen Kr. (£ 3.277.778) is te berekenen. De totale kostale van bouw en onderhoud beloopt 1.134.000.000 K. (£ 63.000.000) en de gemiddelde rente van het ingelegde kapitaal is 3.9%.

Er is een groote afstand tusschen de lompe, puffende en luidruchtige machine van ¾ eeuw geleden en de slanke maar krachtige machine van heden en met haar zuster, de electrische locomotief die steeds meer de stoomlocomotief op de Zweedsche spoorwegen vervangt. Het steeds toenemende verkeer en de nabijheid van een overvloed aan hydroelectrische kracht, Zweden's witte steenkool, dwingt de de spoorwegautoriteiten de hoofdlijnen te electrificeeren zoodat binnen eenige jaren nog slechts enkele machines door stoom zullen worden gedreven.

De automatische contrôle van het signalensysteem, die algemeen in Zweden is ingevoerd en de ultra-moderne luchtdrukremmen gevoegd bij de prima kwaliteit der wagons, dragen veel bij tot de populariteit der spoorwegen in Zweden.

HET SCHOT IN ROTTERDAM.

„Een geval van sluipmoord".

De correspondent van de *Tel.* te Rotterdam schrijft ddo. 10 Dec.:

De hoofdcommissaris van politie, de heer A. H. Sirks, heeft ons heden in een onderhoud zijn meening uiteengezet over den aanslag op inspecteur Van der Wilt, die bij het uitgaan van een werkloozenvergadering Dinsdagavond van zijn paard werd geschoten.

„Het betreft"—aldus de hoofdcommissaris—„een directen sluipmoord. Vast staat, dat er vóóraf geen treffen heeft plaatsgehad. Geen enkele sabel was getrokken, geen gummistok was voor den dag gehaald. Van achteren heeft men den politieman neergeschoten. Ik voor mij schrijf dit betreurenswaardige incident niet direct toe aan de algemeene gezindheid van een deel der bevolking. Zoowel de optocht in den namiddag als de vergaderingen hadden een zeer ordelijk en kalm verloop. De leiders der vergadering hebben, naar mij gerapporteerd werd, er op aangedrongen geen conflicten met de politie te zoeken. Het eenige, wat ik uit het gebeurde kan afleiden, is, dat een klein gedeelte der aanwezigen niet terugdeinst voor daden, die in tegenspraak zijn met de gevoelens der overgroote meerderheid. Ik heb dan ook absoluut niet den indruk, dat de leiding der vergadering met het gebeurde iets uitstaande zou hebben.

Een andere kwestie vormt in 't algemeen het gesprokene op de protestvergaderingen. De vrijheid van het woord heeft in Nederland een uiterste rekbaarheid. De wijze, waarop tegenwoordig van deze vrijheid gebruik wordt gemaakt is toch wel zoodanig, dat eenige rem aangelegd moest kunnen worden.

Intusschen heeft de leiding der protesteerende organisaties geen belang bij relletjes. Hun zaak is daarmee slecht gediend. Doch de wenschelijkheid om al te vrijmoedige sprekers binnen bepaalde grenzen te houden, is aan de hand van de Nederlandsche wetgeving, de jurisprudentie en de Nederlandsche mentaliteit, niet gemakkelijk te verwezenlijken.

Huiszoekingen.

Wat het dragen van wapenen betreft, is het niet doenlijk zulks geheel tegen te gaan. Het binnensmokkelen van wapenen is niet zoo verschrikkelijk moeilijk. Juist den laatsten tijd hebben wij nog verschillende huiszoekingen naar wapens gedaan.

Zoo troffen wij bij een Italiaan tien revolvers, die in een bed verborgen waren. Ook bij een Nederlandschen communist hebben wij wapenen gevonden.

De kans, dat wij den dader van den aanslag op inspecteur Van der Wilt zullen vinden, acht ik niet groot. Zij, die den aanslag zagen plegen, zwijgen er liever over, ook al veroordeelen zij de daad. Wil het publiek ons inlichten, dan zijn wij daar natuurlijk wel bij gediend. Voor het uitloven van een belooning voel ik in deze zaak niets. Het allergrootste deel van het publiek is ordelievend. Maar daarom acht het zich nog niet geroepen, mededeelingen te doen aan de politie. En toch moeten wij het in een zaak als deze daar in hoofdzaak van hebben.

Het publiek—en daarop kan niet genoeg den nadruk worden gelegd—bewijst ons den grootsten dienst door bij relletjes weg te blijven en na eventueel bezoek aan vergaderingen zich vanzelf naar alle kanten te verspreiden en niet samen te klitten.

Wij zijn niet tegen optochten en als het kan wordt daaromtrent den burgemeester steeds gunstig advies uitgebracht.

Het gebeurde van Dinsdagavond is dan ook volstrekt geen aanleiding om het advies gegeven inzake den optocht van a.s. Zaterdag te wijzigen. Wel worden de belangen der burgerij geschaad, doordat geruimen tijd het verkeer in de binnenstad is onderbroken, doch ik zie geen kans hier het Duitsche systeem toe te passen, waarbij men den stoet uit het drukke stadsgedeelte weghoudt.

Tenslotte deelde de hoofdcommissaris mede zeer verheugd te zijn, dat het incident betrekkelijk nog zoo goed is afgeloopen. Donderdag hoopt men bij het slachtoffer de kogel te verwijderen en alles goed verloopt, is de patiënt met Kerstmis weer thuis.

* * *

De toestand van den inspecteur van politie V. d. Wilt, die gisteravond bij het werkloozenopstootje door een revolverschot werd gewond, was, naar wij hedenmiddag vernamen, zeer gunstig te noemen. De geneesheeren zijn tevreden over het resultaat van de inmiddels genomen Röntgen-foto van den getroffene. De kogel zal morgen uit het lichaam van den inspecteur worden verwijderd door operatief ingrijpen.

De Directeur-Generaal, de heer A. M. Granholm en zijn medewerkers, evenals de directeuren der particulire spoorwegondernemingen streven steeds naar toenemende technische verbetering en trachten in de steeds toenemende behoeften der veranderende en zich ontwikkelende eischen te voorzien, in het bijzonder met het oog op de competitie die ontstaan is met het automobielvervoer.

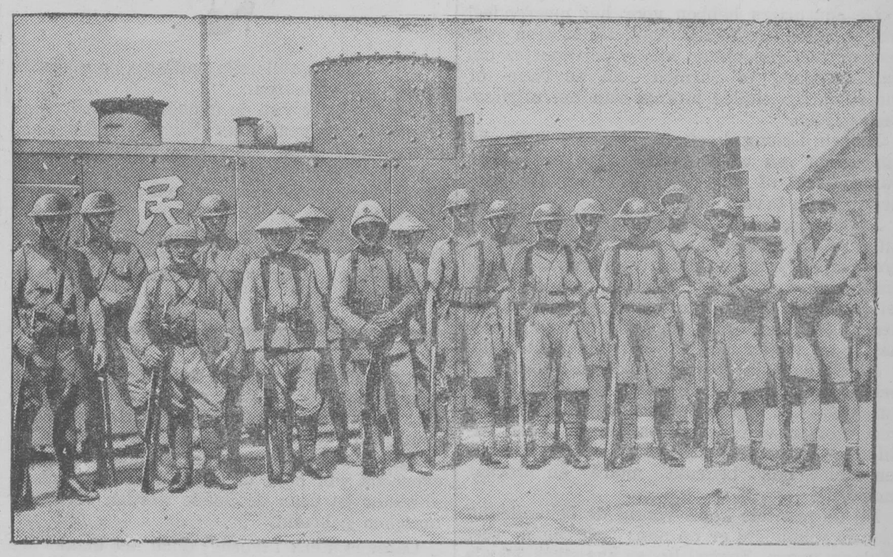

Tengevolge van de woeligheden in het Verre Oosten, heeft men in het vreemdelingenkwartier te Tientsin speciale beschermingstroepen geïnstalleerd, welke bestaan uit soldaten van verschillende Europeesche nationaliteiten.

Japon van bruin en beige geruite stof gemaakt. In de lengte loopen diagonaalsgewijze ingezette stukken, die naar onderen toe wijd uitloopen, zoodat de rok klokvormig is. Aan den hals is als eenige versiering een bruin lakle derstukje, precies gelijk aan de ceintuur aangebracht. Korte raglanmouwen voltooien deze japon.

Wit wollen Jersey japon met jakje zonder kraag en klokkende rok. De blouse is in jumpermodel van lichtblauw Jersey met aangebreid aansluitend boord en punthals. Op het linker voorpand is onderaan een monogram aangebracht.

WIJ ZAGEN IN PARIJS.....

Vele lange mantels, die den indruk maken van een mantelpak.

Mantels, die lijken op japonnen en gesloten worden door een diagonaal loopende rij knoopen.

Een overvloed van bont als garneering op namiddag- en avondjaponnen en op ensembles. Voor overdag ziet men veel zeehond (seal), dat speciaal door Rouff en Bruyère wordt gelanceerd. Lelong gebruikt bever voor overdag en hermelijn voor alle tijden van den dag.

Worth gebruikt veel tulle voor zijn nieuwe avondjaponnen. Verder wordt nog altijd veel katoen voor avondjaponnen gekozen.

De couturiers geven de voorkeur aan doffe stoffen, zooals wollen velours, duvetine en geheel ontglansd fluweel, doch het publiek toont een groote voorliefde voor zeer glanzende stoffen, vooral satijn. Wie zal het winnen?

Voor overdag worden lange bontmantels geëtaleerd van grijs of beige bont, die niet duur zijn.

De zeer korte avondmanteltjes worden meer en meer door langere vervangen, Lelong maakt zelfs avondmantels van prinsesmodel, die zoo lang zijn als de japon. Patou toont lange mantels met afneembare capes.

Daarnaast zien wij echter veel kortere avondmantels, tot over de heupen of tot aan de knieën reikende, die zeer nauw om het lichaam worden gehaald. De tot de knieën reikende mantels voor overdag, die door vele couturiers, o. a. Lelong, Patou, Bruyère en Mainbocher worden getoond, hebben kans op een vooraanstaande plaats in het komende seizoen.

Onder de lichte wollen stoffen moeten vooral de ajour gewerkte genoemd worden. Ze zijn over de geheele oppervlakte voorzien van open zoomen of maken den indruk van kant. Geen wonder dat de wol de zijde begint te verdringen op het gebied van namiddagtoiletten.

De natuurlijke lijnen van het lichaam komen bij de moderne japonnen sterk naar voren; het middel moet slank zijn en is altijd aangeduid, soms door een ceintuur.

De namiddagjaponnen worden meer gekleed, de avondjaponnen eenvoudiger.

De onderste helft der mantelmouwen loopt bij Patou's modellen wijd uit, doch sluit bij die van vrijwel alle andere couturiers nauw aan.

Vele mantelpakken hebben jasjes van bont. Eén jasje kan natuurlijk op meerdere ensembles en japonnen gedragen worden. Deze jasjes zijn nog kort, tot aan het middel. Die van Maggy Rouff zijn van peau de Suède met een garneering van zeehond.

Zwart fluweelen namiddag japonnen met écru, Iersche of andere kant, met Oostersch borduursel of met opgelegde tressen zijn weer in de mode.

De couturiers hebben voor het meerendeel wol in effen kleuren besteld. De stoffen vertoonen veel ingeweven kleine patroontjes om een overgang te vormen na de twee- of meerkleurige wollen stoffen van het afgeloopen seizoen.

Lucien Lelong heeft veel succes met zijn ensembles van wollen jersey met manteltjes van fluweel of van ruwe wol met een garneering van bever.

De dunne, soepele fluweelsoorten zijn nog altijd in de mode, doch het zware fluweel komt meer en meer op den voorgrond. Avondensembles van zwart fluweel zonder een ietsje wit of kleur worden op het oogenblik veel gedragen en men zegt, dat ze ook in den herfst en winter nog in de mode zullen zijn.

Patou gebruikt als bontsoorten vooral sabel, marter en blauwe vos. Voor mantels, ensembles en manteljaponnen gebruikt hij veel stoffen van heerencostuums. Voor namiddag- en avondjaponnen kiest hij meermalen moiré, ook bedrukt moiré en brocaat moiré.

Bij de mantels komt vooral de behandeling van de schouders er op aan; wij zagen veel raglanmouwen. Zoowel hooge shawlkragen als opstaande kragen, slippen van de mantelstof en dubbele kragen zijn moderen.

Juweelen worden veel gemaakt van geverfd of ongeverfd hout of van metalen, vooral aluminium. Met de halflange en driekwartlange mouwen treden de armbanden meer op den voorgrond. Ook de gespen der ceintuurs zijn dikwijls van hout of metaal en de ceintuurs zelfs van peau de Suède of wildleer. De beugels en versieringen der handtasschen zijn eveneens van hout of metaal. Zeehondenleer, alligator en peau de Suède worden veel voor tasschen gebruikt.

Lamé is sterk favoriet, doch het maakt een rustiger indruk dan het lamé van vroegere seizoenen. Soms ziet men slechts kleine patroontjes van het metaaldraad op de effen zijden fond.

De avond-mantels zijn halflang, en meest in zachte pastelkleuren.

Het decolleté van de avondrobe wordt vaak omgeven door een krans zijden kunstbloemen.

Mantels hebben een ceintuur van suède of lakleer. Een nieuwe mantelstof heet gayac Er is een soupcon van mouwen aan de avondtoiletten.

Op alle mantels een garnituur van knoopen De mantels zijn eenvoudig en zonder draperieën. Voor mantels overheerscht de violette kleur.

(Nadruk verboden).

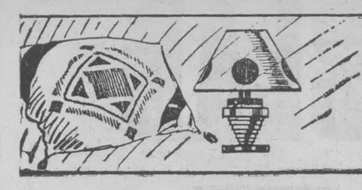

Voor onze Dames

Sierkunst - Mode - Handwerken - Recepten - Huishouden.

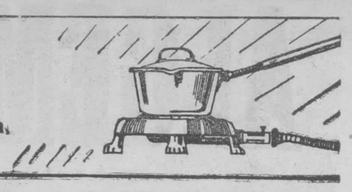

DE VROUW VAN HEDEN.

DE NIEUWSTE IDEEËN.

door

JEANNE REYNEKE VAN STUWE.

Ditmaal, lezeressen, ben ik zoo gelukkig, U uit den mond van een der Parijsche modekoningen, namelijk den beroemden Jean Charles Worth, de nieuwste mode-ideeën te kunnen mededeelen.

Hij zegt dan, dat de kleederen van heden een moderner en practischer overeenkomst zullen vertoonen met wat er in de 18e eeuw werd gedragen omtrent het jaar 1870.

De collectie zijner avondtoiletten vertoonde aan den achterkant den rok gedrapeerd op een manier, die beslist aan een soort van tournure deed denken. Dit motief is door verschillende andere couturiers overgenomen, evenals de groote wijdte van den rok. De rug ontbreekt geheel. De taille zit op de natuurlijke plaats, en wordt aangegeven door een smal fluweelen lint met aan den voorkant een platte witte bloem. De rok is soms geheel bedekt met rijen smalle volants.

Reeds eenigen tijd was de neiging merkbaar om de „robe chemise", die men nu lang genoeg gedragen had, te veranderen. Dat de vrouw dit zelve verlangde, bewijst wel de gretigheid, waarmee zij de nieuwe mode accepteerde. Het jaar 1931 zal dan ook voor altijd gesignaleerd staan in de annalen der geschiedenis als het tijdstip, waarop de mode een grondige wijziging onderging.

Om een nieuwe mode ingang te doen vinden, zijn er kunstenaars-ontwerpen noodig, die evenveel moed als talent hebben. Worth is een dergenen, die dergelijke artiesten aan zijn modezaak heeft verbonden, en alles wat hij lanceerde, heeft een groot succès gehad: laten we hier alleen maar even herinneren aan zijn robes en mantels met korte mouwen, zijn kastanjebruine handschoenen voor avond-gelegenheden, zijn ensembles voor diners in een restaurant, gevolgd door theater of bioscoop, zijn pyjama's volgens klassiek model, zijn eigenaardige kleur-combinaties als bijv.: turkoois blauw en zwart of turkoois en marron d' Inde (diep, glanzend kastanjebruin).

De verandering der mode toont zich het duidelijkst bij de avond-toiletten, en dat is heel natuurlijk, daar hier niet hoeft gelet te worden op gemak en practisch nut.

Het silhouet, dat Worth het liefst ziet, is eenvoudig; hoe ruim de robe ook is, de lichaamslijn blijft geëerbiedigd. De rok valt tot over de voeten en de taille zit op de natuurlijke plaats. De corsages zijn aansluitend, sommige zijn afgemaakt met een basque; de rokken eindigen in een kort sleepje. Soms vallen de rokken soepel neer, soms worden ze door een hoepel wijd-uitgehouden.

De tailleur, waarvan Worth de intrede had voorspeld, heeft haar triomfantelijken terugkeer gevierd. Er is ook bijna voor overdag geen handiger, gedistingeerderen comfortabeler dracht. De mantel-jacquetten zijn meestal driekwart lang, maar ook wel is het manteltje niet veel anders dan een bolero, dat vooral jonge meisjes aardig staat.

Voor sport-costuums is de rok een heel klein beetje langer geworden. De hierbij gedragen blouses hebben aan den hals een geringe uitsnijding, die ternauwernood een stukje hals vrij laat.

Worth werkt gaarne met borduurwerk, en het kan dan ook niet anders dan worden gezegd, dat dit een fijn en fraai resultaat geeft, indien, natuurlijk, met bescheidenheid aangebracht.

Kleuren. Voor 's avonds: bleekblauw, bleek-rose, wit, zwart, mauve. Voor overdag: zwart, bordeaux, biskra (bruin), soudaneesch rood, corbeu, violet. Voor sport: Algerijnsch rood, kastanjebruin, violet, en de geheele gamma van blauwen en groenen.

Stoffen. Dramouslikasha (welke naam een vermenging aanduidt van: laken, mouseline en cachemire); crêpe marocain; djersatchilla of baghéera voor overdag. Voor 's avonds: mouseline, faille, tulle, satijn, kant, brocaat.

Een typische bijzonderheid is een nieuwe donkergele kleur, die Worth heeft genoemd: *Je reviens,* en die precies dezelfde tint heeft als de odeur, die Worth dit seizoen heeft gecreëerd, en die denzelfden naam draagt. Is het niet grappig? Hierbij het model van een alleraardigste creatie.

Verschillende gekleurde lippen.

Verschillende gekleurde lippen? Wat mag dat nu weer zijn, vragen mijn lezeressen zich af. Wil ik het U vertellen? Het is het nieuwste Parijsche nieuwtje!

O, Parijs heeft al heel wat grappen met ons vrouwen uitgehaald!..... Sommigen zullen zich nog de gekleurde pruikjes herinneren, waar de vrouwen mooi mee waren in dien tijd vóór den oorlog. Hemelsblauwe, purperroode, smaragdgroene kapsels werden toen, het is heusch!, gedragen in overeenstemming met verschillende robes. In dien tijd moest een cabaret-zangeres eens een liedje voordragen, waarin de regels:

Mijn liefste gaf mij een hemelsblauw lint.
Om te dragen in mijn bruin haar.....
Maar zij vergiste zich en zong:
Mijn liefste gaf mij een bruinzijden lint,
Om te dragen in mijn blauw haar.....

en het publiek applaudisseerde, want zag hierin een toespeling op de mode van den dag!

En, gedwee gehoorzamend aan ons aller meesteres, de Mode (met een groote M!) verfden de vrouwen hun aangezichten okerbruin, kobaltblauw of oranje, paars of donkergroen, schoten hun wenkbrauwen af en penseelden op hun voorhoofd een lange dubbele lijn met Oost-Indische inkt, die aan de oogen iets Oostersch heetten te geven, knippen hun haren af en droegen kinderhoedjes en kinderjurkjes, lakten hun nagels vermiljoen en karmozijn, zwart, zilver of goud..... en nu ten slotte zullen wij onze twee lippen schilderen, elk in een verschillende kleur!

Hoe is het mogelijk, hoe komt men op het idee zal men zeggen! Ja..... inderdaad is dit al een heel dwaze gril. En *toch* zal men zien, dat er gevolg aan wordt gegeven!

Zoolang het bijvoorbeeld geldt: de eene lip rood, de andere rose te maken, is er natuurlijk niet zooveel tegen, en misschien is het wel waar, dat er een eigenaardig effect voor den mond mee wordt verkregen. Maar als ons bevolen wordt de eene lip paars en de andere bruin te verven, wat dan?.....

Ons gezicht zal dan wel langzamerhand op een masker gaan lijken:: we hebben al interessante blauw of paarse schaduwen om de oogen, aangezwarte wimpers, blauw op het bovenooglid, rose getinte ooren, rood aan de slapen en nu nog een blauwe en een paarse lip!.....

Maar wil ik U eens wat zeggen lezeressen? Ge zoudt het niet willen gelooven, maar de man waardeert het, als de vrouw zich zooveel moeite geeft, om er belangwekkend uit te zien. En mij is een geval van echtscheiding ter oore gekomen, waarvan de oorzaak was, dat het de man beleedigde, zijn vrouw zich alleen te zien „opmaken" voor uitgangen en visites, terwijl zij thuis het niet de moeite waard vond, haar teint te verzorgen..... .....Wat zegt ge hiervan? Dat is óók anders dan vroeger nietwaar? Toen een man zich van zijn vrouw scheiden liet, omdat zij hem door kunstmiddelen had gevangen, valsche krullen, verfjes, poeders enz! Wat dunkt U ervan? Gaan de tijden vooruit, ja of neen?.....

Nieuwe schoentjes.

Houdt U van de lage schoentjes, die diep op den voet zijn uitgesneden? De mode schrijft ze vóór, het is waar, maar ze zijn niet geschikt voor iederen voet! De breede, dikke voet bijvoorbeeld zal altijd het beste uitkomen in een gesloten schoentje met niet te kort voorstuk. Enfin, de sandaal in allerlei vorm viert op het oogenblik hoogtij: bij diners in een restaurant zijn ze van metaal doorwerkt satijn; bij een cocktail-partij van moiré of satijn; voor een bal ziet men combinaties van lamé, brocaat en satijn; of bijvoorbeeld groene crêpe de chine met smalle gouden lijntjes, of blauw met zilver. Soms zijn de voorschoenen nog in patronen opengesneden, en de allernieuwste modellen hebben zelfs geen wreefriempje meer, wat dunkt me niet gemakkelijk loopt of danst. De hakjes zijn zeer smal en hoog en altijd met hetzelfde materiaal als van den schoen overtrokken.

Bonbons.

Iedereen kent bonbons, iedereen houdt ervan, maar niet iedereen weet, dat zij reeds in de alleroudste tijden bestonden in den een of anderen vorm. Vóór het suikerriet uit Egypte in Europa was ingevoerd, werd uitsluitend honig als verzoetingsmiddel gebruikt. De eerste bonbons, die zich tot op den huidigen dag hebben weten te handhaven, waren de suikeramandelen. Deze zijn het eerst gemaakt in het jaar 177 v. C. door den Romeinschen banketbakker Julius Dragatus, en vandaar het woord d r a g é é s, dat wij nog altijd gebruiken.

Het woord p a s t i l l e is afkomstig van den Italiaan Giovanni Pastilla, die in het gevolg van Maria de Medicis naar Frankrijk kwam en wiens bonbons weldra de r a g e werden in Frankrijk, daar hij ze met allerlei geuren en smaken bereidde. De p r a l i n e ontleent haar naam aan den Franschen fijnproever Maarschalk Duplessis de Pralin, die deze verrukkelijke lekkernij het eerst voor zich liet klaarmaken. Marsepein is het eerst in Duitschland bereid geworden. De wereld heeft altijd veel van zoetigheid gehouden, en ingelegde rozebottels, gember, geconfijte vruchten en bloemen, marrons glacés enz. waren al heel lang geleden bekend. Ten onzent heeft de Amsterdamsche banketbakker Caspar Flick zijn naam aan de f l i k j e s gegeven, en de naam h o p j e s is afkomstig van Baron Hop, een diplomaat uit de achttiende eeuw, die zoovéél van koffie hield, dat hij dezen ook in vasten vorm verlangde!

De mogelijkheden van rijst.

Wanneer men aan rijst denkt, dan natuurlijk in de eerste plaats aan de onvolprezen Indische rijsttafel met haar tallooze verscheidenheid van spijzen, die allen even geurig, smakelijk en eetlust-opwekkend zijn. Maar verder over de geheele wereld wordt rijst gegeten, en het is wèl eigenaardig, dat in zeer vele landstreken het een of andere nationale gerecht met rijst wordt bereid!

In Egypte eet men rijst in boter en bouillon gekookt, waaraan gehakte uitjes zijn toegevoegd en fijn gesneden, gekookte combo's, een Egyptische aardvrucht.

In Spanje wordt de rijst in vleeschnat gekookt, en vermengd met gehakte kippenlevertjes, ham en champignons.

In Griekenland kookt men de rijst op de gewone manier, voegt er uien en gehakte tomaten bij, en..... rozijnen.

Risotto (Italiaansche rijst) wordt vermengd met tomatenpurée en geraspte Parmezaansche kaas.

De Hongaarsche pilaff is rijst in bouillon gekookt en met gefruitte uitjes vermengd.

Turksche rijst is eerst gekookt, daarna in boter gebakken, en vermengd met gehakte uitjes en een snufje saffraan.

De Franschen nemen rijst tot fond van een voedzamen schotel met vleesch en jus en een gefruit uitje.

En voor hoeveel heerlijke nagerechten zorgt de rijst! Om te beginnen de rijstebrij, die immers luilekkerland omgaf! En verder: hoè men de rijst ook bereidt: met vanille, met saffraan, met vruchten, gestoofde abrikozen, of aardbeien, met citroen, met room en suiker, met oranjebloesem, altijd is rijst een verrukkelijk, smakelijk en hoogst-onschuldig gerecht.

Rijst is ook een voortreffelijk bindmiddel voor soep, enz. en zouden we de onvolprezen *bedak* vergeten, het rijstepoeder, dat de vrouwen zulke onschatbare diensten bewijst?.....

—o—

VAN ALLES WAT.

Korte vertjes staan zeer chique en worden dan ook gaarne gedragen op alle mogelijke japonnen en zoowel van eften als bewerkt fluweel gemaakt.

Doordat zij zeer kort zijn, maken zij het figuur niet zwaarder; de mouwen loopen wijd uit en zijn aan den onderkant afgezet met een randje bont.

Deze vesten zijn bijzonder practisch om te dragen, wanneer men overdag in weinig verwarmde vertrekken verblijft, zij verwarmen rug en schouders waardoor men niet zooveel kans loopt op kouvatten.

Ook bij middagkleeding, b. v. op zijden japonnen, staan zij vaak bijzonder aardig en coquet vooral met een sobere bontgarneering.

De ceintuur

blijft nog steeds de veroverde plaats handhaven, daar de mode lange slanke figuren vraagt, waarvan de taille-lijn door een smalle ceintuur wordt aangegeven.

Men ziet ze van dezelfde stof der mantels en japonnen gemaakt, dan wel van vaak zeer kostbaar materiaal.

De huis- en sportkleeding vraagt wildlederen, gevlochten of lakceintuurs, terwijl de avondkleeding hoogere eischen stelt en hierop beeldige met parelen bewerkte of metalen ceintuurs gedragen worden. Van de gespen wordt bijzonder veel werk gemaakt, deze worden vervaardigd van dof zilver, verguld, staal, geslepen kristal, licht en donker hoorn en van ivoor enz.

a Llicht wollen japon, waarvan de rok de noodige ruimte krijgt door twee groepen plooien op zijde. De kraag heeft twee groote revers, waaruit een gestippelde foulard zijden strik komt. Op taillehoogte een bijpassende ceintuur, waaronderuit twee puntig toeloopende overslagen komen.

b. Groen kunstzijden japonnetje, dat door de rechte snit zeer slank afkleedt, waar de hoog ingezette stukken toe medewerken. Groen lederen ceintuur met glazen gesp. Het lichter groene manteltje, dat er bij gedragen wordt, heeft opslagen aan de raglan-mouwen en biezen aan revers en zakken van de zijde der japon.

Veeren.

De mode stelt ons vaak de meest eigenzinnige eischen, zoo ook nu weer op het gebied der hoeden met veeren. In den beginne zag men op de kleine hoedjes de bescheiden, daarbij passende witte en zwarte, ook gekleurde veertjes. Ook zag men het hoedje met de afhangende bijpassende lange veer.

Helaas ontaardt deze veerenmode en ziet men vanaf het midden der hoed soms een heele bos gekleurde veeren naar omhoog wapperen, die een Indianenhoofdman alle eer aangedaan zou hebben.

Men vraagt zich wel eens af, of de draagsters dit nu zelve mooi vinden of wèl, dat het is om mee te doen en iets opvallends te willen dragen.

Eenvoud is en blijft het kenmerk van goeden smaak.

De mof

heeft zich dezen winter ernstig voorgenomen te zegevieren. Hij is klein, bijna nietig soms, en past bij den mantel of de bontgarneering, die, zooals wij in vorige modepraatjes al schreven, afknoopbaar gemaakt worde om bij meerdere mantels dienst te doen.

We zullen de moffen in verschillende vormen zien dragen, ook zóó, dat zij niet alleen dienst doen om de handen te verwarmen, maar tevens als handtasch, hetgeen een zeer practische oplossing is.

IN HET KOLONIAAL INSTITUUT TE AMSTERDAM is een tentoonstelling gehouden van portretten en schilderijen van verdwijnende typen in Voor-Indië, werk van den ethnograaf en schilder „Stowitts" welke tentoonstelling door den Amerikaanschen gezant, den heer L. S. Swenson, werd geopend.

PAUL POIRET, DE MODE-KUNSTENAAR.

Altijd gedroomd van stoffen en weefsels.

Paul Poiret, de mode-koning, verhaalt van zichzelf, dat de eerste woorden, die hij als nauwelijks anderhalf-jarig kind sprak, waren : „Papier en potlood". Van zijn prille jeugd af teekende deze wereldberoemde mode-kunstenaar en reeds in zijn jonge jaren teekende hij het liefst kleedingstukken. In zijn mémoires, die verschenen onder den titel : „Mijn eerste 50 jaar", zegt Poiret over zijn jeugd : „Heb ik toen al van stoffen en zijden weefsels gedroomd ? Ik geloof het wel. Vrouwen en kleeren hebben een onweerstaanbare aantrekkingskracht op mij uitgeoefend ; ik bladerde in tijdschriften en catalogi en nam gretig elke kleinigheid in mij op, die met de mode verband hield. Zelf was ik een kleine dandy en al vergat ik ook wel eens mij te wasschen, ik verzuimde toch nooit een schoon boord aan te doen."

Poiret werd in het hartje van Parijs geboren en was al spoedig verrukt over het schoons, dat deze stad hem bood. Zijn vader was in het geheel niet enthousiast over de artistieke neigingen van zijn zoon. Hij stond er op, dat Paul een „eerlijk" ambacht zou leeren, en deed hem dan ook in de leer bij een parapluiemaker. Daar moest de jonge Poiret dag-in-dag-uit parapluie's van slechte kwaliteit met een kleverige vloeistof bewerken. Maar hoe slecht de zijde ook was, Poiret maakte zich gretig meester van elk overgeschoten stukje, dat hij mee mocht nemen en gebruikte dit materiaal voor de proeven, die hij thuis op modegebied ondernam. Hij werkte vlijtig en greep op zekeren dag den moed aan een kleinen modesalon eenige teekeningen aan te bieden. Men was er enthousiast over en betaalde hem 12 gulden voor elke teekening.

In 1896 beleefde hij zijn eerste groote succes. Hij ontwierp een mantel, die in allerlei kleuren grooten aftrek vond en waardoor Poiret heel wat geld verdiende.

Spoedig kreeg Poiret toen een betrekking in den modesalon Worth, doch toen hij zich zelfstandig wilde maken en zijn patroon aanbood deelgenoot te worden in een nieuwen salon, weigerde deze.

Na den oorlog begon Poiret met een klein kapitaaltje een eigen zaak. Zelf vertelt hij daarvan : „In vier weken was ik bekend en was er niemand in Parijs, die niet minstens één keer voor mijn étalages was blijven staan." Hij was met dit succes niet tevreden, maar betrok een grootere woning, waarin hij zijn salons inrichtte. Deze combinatie van woning en modesalon was nieuw voor Parijs en dat alleen was al reden voor een nieuw succes. Zijn salons werden vooral bezocht door dames van tweeërlei kring : de tooneelsterren van geheel Europa en de vrouwen van bekende politici en diplomaten behoorden tot zijn trouwste clientèle. Ten slotte wist Poiret meer dan iemand anders van hetgeen zich achter de coulissen der society afspeelde en niet zonder reden drongen zijn vrienden er op aan, dat hij zijn mémoires zou publiceeren.

Om zich ongestoord te kunnen wijden aan het schrijven daarvan, verkocht hij zijn salon en daarmede ook zijn naam, in de vaste overtuiging niet weer in de Parijsche Haute Couture te zullen terugkeeren. Doch nauwelijks waren zijn mémoires voltooid of hij keerde weer terug naar zijn oude beroep.

Hij wil thans echter niet meer voor iedereen werken. „Ik streef er niet naar de groote massa te kleeden, doch wil slechts de adviseur van enkelen zijn. Ik behoud mij dus het recht voor, klanten, die mij niet aanstaan, af te wijzen. Of iemand smaak en geld heeft, of geen van beide, is mij onverschillig. Voor wie mij aanstaat, maak ik teekeningen en wie mijn klanten ziet, zal zonder vragen weten, dat ik, Paul Poiret, die kleedingstukken heb gemaakt. Het wemelt in mijn hoofd nog van nieuwe ideeën en ik heb sedert mijn eerste boek zooveel beleefd, dat ik wellicht spoedig een tweede deel ga schrijven." — (United Press)

Zeer origineel is dit half rose, half zwart geruite japonnetje. De klokkende rok heeft aan de eene zijde meer ruimte dan aande andere zijde; het bovenstuk is onregelmatig uitgepunt en reikt tot onder den ceintuur, die van dezelfde stof is gemaakt met een zwarte gesp.

Bij dit japonnetje wordt een manteltje gedragen dat met de zwart geruite stof van den rok is afgezet. Bij dit elegante en toch practische ensemble wordt een zwart vilten hoedje gedragen, dat van voren diep over het voorhoofd wordt getrokken. Handschoenen en schoenen zijn van wildleder.

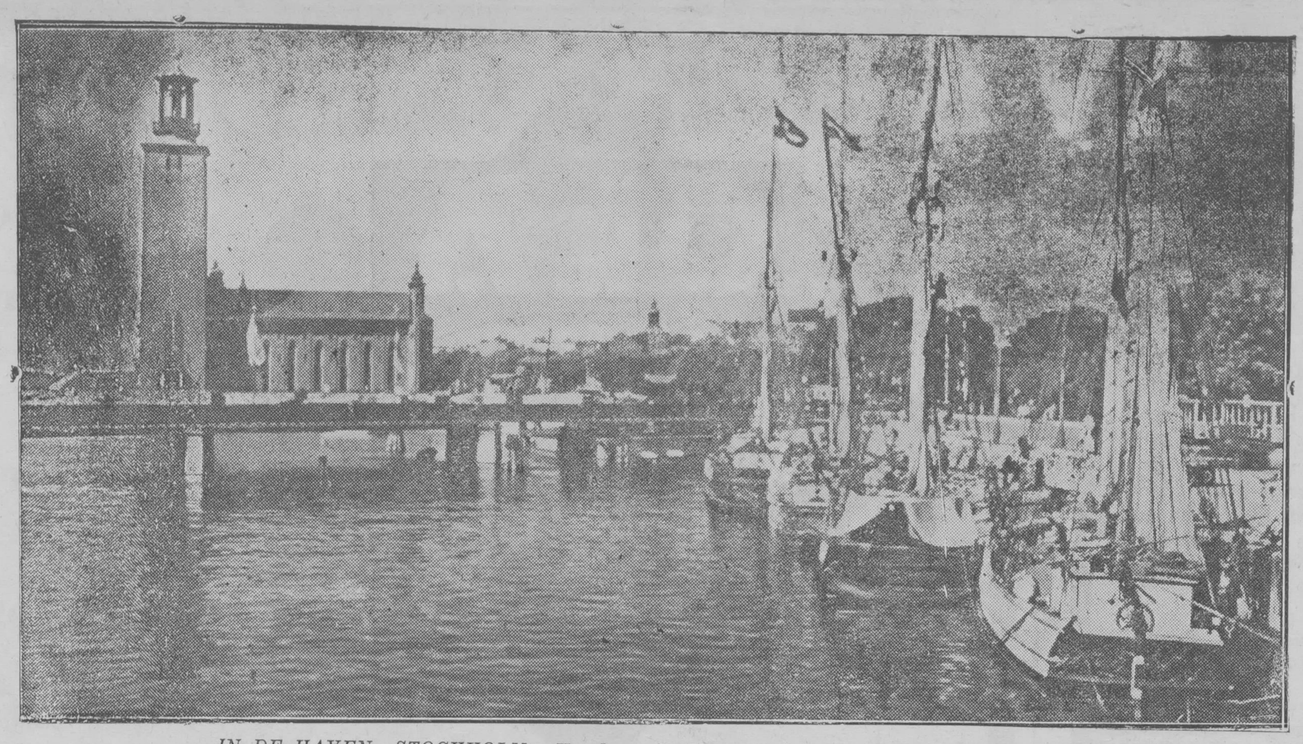

IN DE HAVEN STOCKHOLM. Het haven beeld wordt door het stadhuis beheerscht. Op de voorgrond de typisch gevormde kustvaartuigen.

HEEFT DE OPVOEDING INVLOED OP HET KARAKTER?

Wat de tweelingen ons leeren — Karakters blijven ondanks jarenlange scheiding gelijk. —Maar het verstand ontwikkelt zich bij den een beter dan bij den ander.

door

DR. H. WESTERMAN.

(Speciale dienst „Alg. Hbld. v. N. I.")

Er zijn tweelingen, die volkomen op elkaar gelijken en andere, die niet meer overeenkomst vertoonen dan gewone broers of zusters. De laatste zijn z. g. toevallige tweelingen en hebben ook inderdaad niets meer met elkander gemeen dan met hun andere broers en zusters, behalve dan de gelijke leeftijd. Doch de tweelingen, die opvallen door hun sterke gelijkenis, hebben zich oorspronkelijk ontwikkeld uit dezelfde eicel, evenals men soms twee kuikens te voorschijn ziet komen uit één ei. Zulke tweelingen vertoonen niet slechts in hun levensloop een treffende gelijkenis. Is die gelijkenis nu aangeboren of verkregen? Worden de persoonlijkheden aan elkaar gelijk, doordat even oude kinderen uit hetzelfde gezin dezelfde kansen krijgen, of ontwikkelen zij zich in dezelfde richting onafhankelijk van hun opvoeding? Dit kan men uit den aard der zaak slechts nagaan in die gevallen, waarbij de kinderen op jeugdigen leeftijd van elkaar gescheiden werden en een verschillende opvoeding kregen, wat inderdaad eenige malen voorgekomen is. Dr. Newman te Chicago heeft drie paar tweelingen ontdekt, die bij verschillende pleegouders zijn opgevoed en eerst als volwassen menschen weer vereenigd werden. Hun geschiedenis is zeer merkwaardig.

De eerste geschiedenis.

Het eerste paar tweelingen, de zusjes A en O., werd op den leeftijd van 18 maanden gescheiden en aan verschillende pleegouders gegeven. Die van O gingen kort daarop naar Canada, doch A bleef tot haar achttiende jaar bij haar Londensche pleegouders en ging toen pas naar Canada om met haar tweelingzuster samen te wonen. Zij ontvingen vrijwel dezelfde schoolopvoeding, doch het leven in Londen verschilt zeer sterk van dat in een klein plaatsje in Canada. Zijn de tweelingzusters nu nog aan elkaar gelijk? Wat hun uiterlijk betreft, gelijken zij nog steeds sterk op elkaar; alleen de vorm van de ooren is iets anders. O is rechts en A is links, doch dat komt vrij dikwijls voor bij tweelingen. Slechts de gelaatsuitdrukking is anders als gevolg van de zeer verschillende omgeving, waarin de meisjes zijn opgegroeid en de personen en toestanden, die zij daar gezien hebben.

O had meer geleerd en was dus intellectueel meer ontwikkeld, doch het merkwaardige was, dat ook haar verstandelijke vermogens beter bleken te zijn. Hieruit zou men de conclusie kunnen trekken, dat het menschelijk verstand beter wordt, naarmate het meer gebruikt wordt. In temperament en emoties waren de tweelingen echter aan elkaar gelijk, evenals in hun levensopvatting en liefhebberijen, hoewel zijn in geheel verschillenden geest waren opgevoed. Dit moet zeer treffend zijn geweest voor de geleerden, die de proeven namen. Er blijkt uit, dat het verstand ontwikkeld wordt door de opvoeding, doch de persoonlijkheid en overtuiging daarvan onafhankelijk zijn, wat geheel in tegenspraak is met de gangbare opvatting.

Het andere paar.

Het tweede paar tweelingen waren de zusjes E en G. Zij werden op tweejarigen leeftijd aan verschillende pleegouders gegeven door het New-Yorksche weeshuis, waar zij tot dien tijd toe geweest waren. De pleegouders van beiden woonden in Michigan, doch de kinderen wisten niets van elkaars bestaan af. Op zekeren dag ontdekte een kloosterzuster in een omnibus een meisje, dat zoo sprekend geleek op een van haar vroegere leerlingen, dat zij haar aansprak. Dat was het begin van een blijde ontdekking, want de tweelingzusters kwamen niet slechts in uiterlijk, doch ook in karakter en persoonlijkheid geheel met elkaar overeen en waren spoedig zeer aan elkaar gehecht. Zij wonen nu samen; de eene is assisente bij een dokter en de andere bij een tandarts.

Weer vertoonen de tweelingen een groote overeenkomst in uiterlijk, persoonlijkheid en opvattingen doch in dit geval was dat niet zoo verwonderlijk, waar zij ongeveer op dezelfde wijze waren opgevoed. Het eenige verschil was, dat de pleegvader van E stierf toen zij vier jaar was, zoodat zij slechts vrouwelijke leiding had en een eenvoudiger leiding kreeg. Dit laatste was duidelijk te merken, ook in de kwaliteiten der verstandelijke vermogens; weer bleek het verstand beter te worden door het gebruik.

Het derde paar.

En nu het derde paar, twee broers, die bij de geboorte aan verschillende pleegouders gegeven werden en niet door letters kunnen worden onderscheiden, omdat de pleegouders beiden de namen Paul Harold gaven. Doch laten wij hen X en Y noemen. X is zijn leven lang in een groote stad geweest en Y op een klein dorp. Ook deze tweelingen wisten niets van elkaars bestaan, totdat Y begon te snuffelen in familiepapieren en tot zijn verbazing bemerkte, dat hij een tweelingbroer had. Waar ter wereld deze zich bevond, kon hij echter niet te weten komen. Eerst na lang zoeken vond hij hem. De opvoeding der beide jongens was vrijwel precies dezelfde, doch hun persoonlijkheid en wijze van optreden zijn geheel verschillend. Dit verschil moet aangeboren zijn, want zij zijn in denzelfden geest opgevoegd. In uiterlijk lijken zij sterk op elkaar, doch de uitdrukking van het gezicht is geheel anders. De broers zijn ook niet bijzonder aan elkaar gehecht.

De tweeling in de misdadigerswereld.

Over de geheelde wereld wordt den laatsten tijd veel aandacht gegeven aan tweelingen, omdat langs dezen weg kan worden uitgemaakt, in hoeverre opvoeding en omgeving invloed op iemand hebben. Ook de kwestie, of iemand als misdadiger geboren wordt of zich later daartoe ontwikkelt, kan zoo worden uitgemaakt. Professor Lange te München heeft 30 misdadigers gevonden, alle recidivisten en onverbeterlijk, die tweelingbroers hadden. Op die tweelingbroers kwam het nu aan: waren dat ook misdadigers?

Er waren 17 „toevallige" tweelingen bij en daarbij waren er slechts 2, die eveneens misdadigers waren. Dit is zeker niet meer dan bij gewone broers en zusters het geval zou zijn. Doch nu de 13 „echte" tweelingen. Daarvan waren er 10 even verstokte misdadigers als hun tweelingbroers, 3 waren er normaal, doch — en dat maakt het geval des te merkwaardiger — toen men het leven van hun 3 tweelingbroers in de gevangenis wat nauwkeuriger onderzocht, bleken 2 der misdadigers als kind zware verwondingen aan het hoofd te hebben gehad, waardoor zeer goed abnormaliteit kan ontstaan, terwijl de derde misdadiger zeer te lijden had van jicht, een kwaal die het humeur en de gemoedsgesteldheid zeer ongunstig beïnvloedt!

Over het geheel genomen zou men dus kunnen zeggen, dat bij „echte" tweelingen de misdadige aanleg van den een een zeker teeken is in zoo'n geval beïnvloeding door derden is in zoo'n geval beïnvloeiding door derden niet buitengesloten. Een van de „echte" tweelingen, die door Professor Lange zijn bestudeerd, had evenveel op zijn kerfstok als zijn broer, doch toen hij met een goede en flinke vrouw getrouwd was, veranderde hij zijn levenswijze en werd zeer godsdienstig. Thans tracht hij zijn broer te bekeeren, doch zonder succes.

Een zonderlinge proef.

Tenslotte willen wij nog een merkwaardige proef mededeelen van Dr. A. Gesell van de Yale universiteit. Hij heeft gedurende meer dan twee jaar een paar verweesde tweelingzusjes in zijn laboratorium waargenomen. De overeenkomst in de ontwikkeling der beide kinderen was verbazingwekkend. Vrijwel op hetzelfde uur begonnen zij naar voorwerpen te grijpen en de nieuwe bewegingen, die zij zichzelf leerden, werden dikwijls op hetzelfde oogenblik gedaan. Ook de volgorde van de verschillenden bewegingen en van de klanken, die zij leerden uitspreken, was dezelfde. Een van de sterkste staaltjes deed zich voor, toen de kinderen 44 weken oud waren. Zij grepen naar een lepel, zwaaiden ermee door de lucht, namen hem in de andere hand, wreven ermee langs den zijkant van hun babystoeltjes en sloegen er tenslotte op dezelfde wijze mee op hun tafeltje. De bewegingen en de volgorde daarvan kwamen nauwkeurig met elkaar overeen.

„Het was verbazingwekkend, een weinig minder dan griezelig", schrijft Dr. Gesell erover. „Het scheen of zij gedreven werden door denzelfden innerlijken drang". In vele kleinigheden deden de tweelingzusjes trouwens hetzelfde. Zij moeten dus lichamelijk en geestelijk zeer sterk met elkaar overeenkomen, immers de kans, dat 2 kinderen uit louter toeval al die bewegingen op dezelfde wijze en in dezelfde volgorde zelf uitvoeren, is praktisch nihil.

DE PHILOSOOF. Ook de dierentuin telt ze. De Amerikaansche bison liet tenminste het feit, dat hij door den fotograaf met een bezoek werd vereerd, met gepaste onverschilligheid aan zich voorbijgaan.

KORT VERHAAL

DE SPIONNE.

Paul Verharen, de jonge student, die zijn vacantie in een verrukkelijke badplaats, aan de Middellandsche Zee doorbracht, voelde sedert eenige dagen een eigenaardige opwinding in zich. Merkwaardigerwijze was deze gemoedstoestand begonnen, toen hij tijdens een tennismatch werd voorgesteld aan mlle. Orlofski, een elegante en zeer bekoorlijke jonge vrouw.

Verbeeldde hij het zich of was het werkelijkheid, dat zij hem nu en dan doordringend aankeek en was het zuiver toeval, dat zij beiden alleen overbleven, juist toen hij met zijn auto wilde vertrekken. Vanzelfsprekend had hij haar uitgenoodigd in zijn auto te stappen, om haar iets van de schoone omgeving van de badplaats te laten zien.

Mlle. Orlofski had daarin gaarne toegestemd en na enkele dagen gingen zij steeds op zeer vertrouwelijken voet met elkaar om. Paul's geluk zou zeker volmaakt zijn geweest, indien het gedrag van een donker-uitziend heer hem niet had gehinderd. Deze heer nam opvallend veel notitie van het paar en was bijna steeds te vinden, waar zij waren. Bij den chef de réception had hij al eens gevraagd, wie deze vreemdeling was, doch de chef kon hen niets anders mededeelen, dan dat hij Moston heette en uit New-York kwam. Veel wijzer werd hij daarvan niet. Intusschen nam hij zich voor, zich niets van het vreemde gedrag van Moston aan te trekken en al zijn tijd te besteden aan zijn bekoorlijke vriendin, op wie hij zwaar verliefd was geworden. Hij liet geen gelegenheid voorbij gaan, om haar te ontmoeten en de dame in kwestie scheen den jongen student verre te verkiezen boven de vele aanbidders onder de badgasten, die zich uitsloofden in attenties, om een blik van haar prachtige oogen op te vangen.

Op een middag wandelden zij samen langs het strand. De jonge vrouw was tegen haar gewoonte stil en op haar schoon gelaat lag een weemoedige trek, hetgeen Paul met bezorgdheid vervulde. Toen zij zich een eind van de badplaats hadden verwijderd en zij zich slechts bevonden in het gezelschap van de eentonig bruisende zee en enkele breedwiekende zeemeeuwen, voelde Paul zich plots bij zijn arm gegrepen. Met vochtige oogen keek Mlle. Orloiski hem aan.

„Paul," zei ze zacht, „als je eens wist hoe heerlijk ik het vind, zoo rustig met jou te wandelen. Ik zal je mijn geschiedenis vertellen" en heel zacht, af en toe haperend om de juiste woorden te vinden, vertelde ze hem van haar jeugd, hoe ze met een schatrijken, veel ouderen man getrouwd was geweest, van wien zij niet hield; dat haar man na eenige jaren stierf en haar achterliet, schatrijk. Nu sleet zij haar eenzaam leventje nu hier, dan daar; zich „mademoiselle" noemende, omdat zij niet wilde dat men haar waren naam kende; zij wilde dat men haar liefhad, niet om haar geld, maar om haar zelf... En Paul luisterde ontroerd, geloofde haar tranen, haar treurige geschiedenis, drukte haar arm vaster tegen zich aan.

„Liefste," zei hij hartstochtelijk, „ik heb je lief".

Nu was zij niet meer de coquette raadselachtige vrouw, zooals de badgasten haar kenden. Met bewogen stem antwoordde ze zachtjes: „Paul, ik kan je nu geen antwoord geven, later, vanavond misschien. Laat me eerst nadenken".

Toen Paul dien avond alleen in zijn hotelkamer zat, zich overgevend aan zoete toekomstdroomen, bracht een kamermeisje een brief voor hem binnen, afkomstig van mlle. Orlofski. „Morgenochtend na het ontbijt te openen," stond er met groote letters op te lezen. De brief brandde in zijn vingers doch hij wilde niet handelen in strijd met haar wensch.

Vroeger dan anders was Paul dien morgen op. Toen hij in de eetzaal kwam, zag hij daar tot zijn verwondering Mosto reeds zitten, die opstond toen hij hem zag en naar hem toekwam.

„Mag ik U een oogenblijk spreken?" vroeg hij.

Verbaasd vroeg Paul kort: „waarover?"

„Och kom, speelt U niet langer comedie. U hent Lamonsof, de handlanger van de internationale spionne Ina Rodinski of Vera Naronovo. Heeft U gisteravond haar papieren niet in ontvangst genomen?"

Onwillekeurig haalde Paul de gesloten enveloppe uit zijn zak.

„Bedoelt U dezen soms?" vroeg hij.

„Ha juist," antwoordde de ander spottend. Paul begon te lachen.

„U bent gek", zei hij, „maar goed, ik zal U onmiddellijk bewijzen, dat U een groote lasteraar bent." Hij scheurde den brief open en las :

„Waarde Vriend.

't Spijt me, dat ik je moet teleurstellen. Ik ben niet degene, voor wie je mij houdt. Ik mag je niets vertellen. Zeg aan Moston, dat ik hem leelijk te pakken heb gehad. Op het oogenblik dat je dit leest, ben ik reeds lang vertrokken en met de papieren veilig over de grens.

Vaarwel. Ina"

Paul reikte zwijgend den brief over. „We zijn beiden gedupeerd," zei hij, geheel ontdaan.

Nijdig wendde Moston zich af en ging heen.

(Nadruk verboden).

MODE-ALLERLEI.

De mof voor dag en avond.

Hoewel de mof weer zeer modern is, laat de vinnige winterkoude op zich wachten en blijft de mof nog rustig op haar motvrije bergplaats.

De mof, die we dagelijks willen gebruiken op de morgenwandeling of bij het winkelen, maken wij zoo mogelijk van de stof van den mantel; 's middags staat een fluweelen mof zeer chique, terwijl de avondmantel een bonten mof vraagt. Natuurlijk kan men deze eveneens van Astrakan en Breitschwanz maken (ook in de imitaties), die dan bij iedere kleeding passen; handtasch-moffen worden gemaakt van het bont, dat men op den mantel draagt.

(Nadruk verboden).

Ons Lachhoekje.

BRUTALITEIT.

— Als je van brutaliteit spreekt, dan kan ik je er een staaltje van vertellen.

— Zoo?

— Kees kwam gisteren mijn revolver ter leen vragen. Ik vroeg hem waarvoor hij die noodig had.

— Och, zei hij, ik wou er een hond mee doodschieten. Dat beest gaat 's nachts zoo te keer, dat ik er niet van slapen kan.

— Ik gaf den revolver en . . . hij schoot er mijn eigen hond mee dood.

ZIJ WIST 'T GOED UIT TE LEGGEN.

Mevrouw voelt zich niet al te goed en laat den dokter komen.

— Uw zenuwen zijn wat van streek, en ik zou u aanraden koude baden te nemen, mevrouw, kleedt u zich gemakkelijk en licht en profiteert vooral van de frissche lucht.

— Schatje, verwelkomt mevrouw haar man bij thuiskomst, — de dokter heeft gezegd, dat ik naar zee moet, een paar nieuwe zomerjaponnen moet aanschaffen en dat ik veel autorijden moet!

De PATRIA GLIMLACH

Lekker Jà?

Ik zie het aan je gezicht! Dat was nu een cream-cracker van „Patria", de eenige echte! Heerlijk bros, hè? En let eens op die kleur . . . dat blanke met die teere bruine wolkjes. Zóó moet een echte cream-cracker eruit zien. Alléén „Patria" heeft dat.

PATRIA BISCUITS

Importeurs:

BEHN MEYER & Co., H. Mij.

Soerabaia, Semarang, Batavia, Palembang, Den Pasar.

De geregelde verbruikers van

OLA

boterolie blijven dit merk prefereeren.

Dames neemt eens een proef, en U blijft

OLA

geregeld gebruiken.

OLA

boterolie is thans

OVERAL VERKRIJGBAAR

ook Uw langganan heeft OLA in voorraad

Imp. voor Ned. Oost Indië.

N.V. H. Vrg. v/h Reiss & Co.

HOTEL KALITAMAN
SALATIGA

HET BESTE WEEK-END RESORT VOOR SEMARANG

KOEL KLIMAAT EN UITSTEKENDE KEUKEN.

GELEGENHEID TOT ZWEMMEN, BRIDGEN, BILJARTEN EN DANSEN.

KAMERS f 10.— PER PERSOON VAN ZATERDAG-NAMIDDAG TOT MAANDAG-MORGEN.

DIT IS UW KANS VOOR EEN GEZONDE EN GENOEGELIJKE WEEK-END.

Hier heeft U een bron van goede advertentie texten.

Laat in Uw zaak dagelijkseh alle vragen der klanten opschrijven. Beantwoord deze vragen kort en zakelijk in Uwe advertenties.

Deze annoncen zullen steeds met belangstelling gelezen worden.

Probeert U het maar eens.

„SUCCES."

DAMES!

DENKT ER TOCH AAN:

SLECHT **EEN ABONNEMENT**

ad f 4.— per jaar, voor 26 nummers verzekert U GEREGELDE ontvangst van

DE INDISCHE VROUWENKRONIEK

Administratie: E. DUNLOP & Co., Batavia

WAAROM ZOUDT GIJ KAAL WORDEN

wanneer gij de gelegenheid hebt, door een keer met HUMAGSOLAN, het voedingspraeparaat voor de haarwortels volgens Prof. Dr. N. Zuntz, uwe haron specifiek te voeden en den haargroei te bevorderen? Het middel, dat reeds meer dan 3600 artsen met succes beproefden en dat zich reeds 10 jaren in de praktijk gehandhaafd heeft, zal ook U van nut blijken te zijn. Zendt ons deze annonce als drukwerk in open envelop met uw naam en adres en wij zenden U GRATIS en FRANCO attesten en brochures hierover.

Pharm. Handelsafd. Kerkhoff & Co — SOERABAIA.

3

Ter KENNISGEVING! Voordeelige belegging van Spaargelden in 5 pCt. rentegevende Spaarfondsen! — Verzekering tegen invaliditeit en Overlijden tengevolge van een Ongeluk! — Een bijzonder Voordeel bij Overlijden door voorafgaande Ziekte! — Een Millioen Francs ieder jaar te kunnen winnen!

TREKKING 10 Maart a.s.

De inschrijving is vanaf heden opengesteld:

COMBINATIE LIT. A II

Bestaande uit: **RENTEGEVENDE OBLIGATIEN**

EN VOOR GEHEEL NEDERLAND, VOLGENS DE LOTERIJWET VAN 1905 EN WIJZIGING DEZER WET 1925 AFGEKONDIGD 1 OCT. 1928, STAATSCOURANT No. 380—ZOOALS VOOR GEHEEL NED.-INDIË VOLGENS DE ORDONNANTIE VAN 1923 — NED.-INDIË STAATSBLAD No. 351 — PUBLIEKRECHTELIJKE EN

WETTIG GEOORLOOFDE PREMIE-LOTEN

5pCt. DOMMAGES DE GUERRE van 1922 EN 5pCt. STAAT-CONGOLOTEN van 1888

Groote Winstkansen-ongekende voordeelen

AAN ELKE INSCHRIJVING VERBONDEN,—den „Weg tot Rijkdom en Welstand" biedende aan iedereen!

JAARLIJKS 18 PREMIE-TREKKINGEN

BINNEN 10 JAREN WORDEN AAN CONTANTEN UITGELOOT:

10	Hoofdpr.	à	Frs. 1.000.000=	Frs.	10.000.000.-
20	„	„	500.000=	„	10.000.000.-
90	„	„	250.000=	„	22.500.000.-
220	„	„	100.000=	„	22.000.000.-
50	Prijzen	„	10.000=	„	500.000.-
60	„	„	2.000=	„	120.000.-
180	„	„	1.000=	„	180.000.-
1200	„	„	750=	„	900.000.-
68250	„	„	320=	„	21.840.000.-
48300	„	„	300=	„	14.490.000.-
118.380	Prijzen met totaal			Frs.	102.530.000.-

Een zoo gunstige gelegenheid, om spoedig een vermogen te bereiken, mag vooral in dezen tijd niemand verzuimen, en de aangeboden inlichtingen dezer spaaronderneming der N.V. Hollandsche Crediet- en Obligatiebank, Amsterdam, Postbox 577, aan te vragen.

GEEN NIETEN! - ELK LOT EEN PRIJS!

Duizenden gemiddelde en kleinere prijzen van totaal:

118.380 prijzen ten bedrage van frs. 102.530.000.-

Maandelijksche storting voor een COMBINATIE LIT. A II

bestaande in geheel loten slechts 3.25 gld.

met directie deelneming vanaf de a.s. trekking met recht op den vollen prijs, die er op valt!

Alle prijzen worden in contanten uitbetaald door alle vooraanstaande Banken der geheele wereld

„Stelt niet uit tot morgen, wat Gij heden doen kunt"

Geen enkele Loterij biedt zooveele en hooge prijzen, als hier geboden; terwijl bij andere loterijen hier de gegarandeerde zekerheid:

DAT IEDER LOT EEN PRIJS WINNEN MOET!

Grootste Prijs in 't gelukkigste geval **FRS. 1.000.000.-**

IN IEDER JAAR EEN MILLIOEN!

Uitvoerige prospectus Gratis-Franco!

Dit „Inschrijvingsbiljet" duidelijk ingevuld omgaand onder „BANK" opzenden:

Aan Reclamebedrijf „ANETA" WELTEVREDEN

De ondergeteekende bestelt hiermede: UITVOERIG PROSPECTUS GRATIS-FRANCO en schrijft in op:*).....COMBINATIE(S) Lit. A II betaalbaar in loopende rekening met à f 3,25 per maand.*) Het bedrag der eerste storting gaat hierbij met brief, - per postwissel'). Na ontvangst gelieve U mij het gezegelde koopbewijs te willen toezenden, opdat ik reeds direct met alle rechten en voordeelen als eigenaar deelneem.

ADRES: (s.v.p. duidelijk-schrijven.)

Naam: .....

Woonplaats: .....

Beroep: .....

Straat: .....

Naam der Courant: ALGEMEEN HANDELSBLAD voor N.I.

*) Het niet gewenschte s. v. p. doorhalen

ONTVANGEN:

MODEL VIOLEN

naar Stradivarius, Maggini, Caspar da Salo, Stainer, e. a. meesters halve, driekwart, zevenachtste, heele formaat van ieder nummer slechts EEN exemplaar geheel compleet met toebehooren

SPOTGOEDKOOP

bij:
J. H. SEELIG & ZOON
Bodjong 68 Semarang

Autohandel en Reparatie Atelier

MEHLBAUM

Accumulatoren Werken „Full-Might"

BANGKONG 52 Telefoon 1380 SEMARANG

FULL MIGHT accu's 6 en 12 Volt, gevuld en geladen, met 1 jaar garantie

De Beste van de Besten

Scherp concurreerende prijzen. — Scherp concurreerende prijzen

Verrichten ook alle Auto-Reparaties met garantie

Maison LUNA

BODJONG 84, SEMARANG — TELEFOON No. 807.

Ontvangen:

de verwachte zending

Kleine Nieuwe Hoeden

van vilt en stroo

alsook

met **breede rand** *voor 's morgens van stroo en linnen.*

Complets en apres midi verwacht!